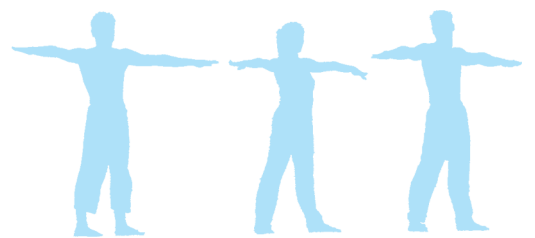

Jaarverslag

2005

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

Jaarverslag

2005

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

Postadres: Wiertzstraat 60 — B-1047 Brussel
Kantooradres: Montoyerstraat 63, Brussel
E-mail: edps@edps.europa.eu — Website: www.edps.europa.eu
Tel. (32-2) 283 19 00 — Fax (32-2) 283 19 50

***Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw
vragen over de Europese Unie***

**Gratis nummer (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Als u mobiel of in een telefooncel of hotel belt, hebt u misschien geen toegang tot gratis nummers of kunnen kosten worden aangerekend.

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet
via de Europaserver (<http://europa.eu.int>).

Bibliografische gegevens bevinden zich aan het einde van deze publicatie.

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen, 2006

ISBN 92-95030-08-7

© Europese Gemeenschappen, 2006
Overneming met bronvermelding toegestaan.

Inhoud

Leidraad voor de gebruiker	6
Taakstelling	7
Voorwoord	8
1. Balans en vooruitzichten	9
1.1. Algemeen overzicht van 2005	9
1.1.1. Toezicht	9
1.1.2. Raadpleging	10
1.1.3. Samenwerking	11
1.1.4. Communicatie	11
1.1.5. Middelen	12
1.2. Juridisch kader	12
1.2.1. Achtergrond	12
1.2.2. Verordening (EG) nr. 45/2001	13
1.2.3. Taken en bevoegdheden van de EDPS	14
1.3. Resultaten in 2005	14
1.4. Doelstellingen voor 2006	15
2. Toezicht	17
2.1. Algemeen	17
2.2. Functionarissen voor gegevensbescherming	17
2.3. Voorafgaande controle	18
2.3.1. Rechtsgrond	18
2.3.2. Procedure	19
2.3.3. Kwantitatieve analyse	21
2.3.4. Voorafgaande controles achteraf	24
2.3.5. Eigenlijke voorafgaande controle	24
2.3.6. Raadplegingen	25
2.3.7. Follow-up van adviezen inzake voorafgaande controle en raadplegingen	26
2.3.8. Conclusies en toekomst	26
2.4. Klachten	27
2.4.1. Inleiding	27
2.4.2. Ontvankelijk verklaarde dossiers	28
2.4.3. Niet-ontvankelijk verklaarde dossiers: voornaamste redenen voor niet-ontvankelijkheid	29
2.4.4. Samenwerking met de Ombudsman	29
2.4.5. Verdere werkzaamheden op het gebied van klachten	29

2.5. Onderzoeken	30
2.6. Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming	30
2.7. E-monitoring	31
2.8. Eurodac	31
3. Raadpleging	33
3.1. Inleiding	33
3.2. Het beleid van de EDPS	34
3.3. Wetgevingsvoorstellen	36
3.3.1. De adviezen van de EDPS in 2005	36
3.3.2. Horizontale thema's	39
3.4. Andere activiteiten op het gebied van raadpleging	40
3.4.1. Aanverwante documenten	40
3.4.2. Tussenkomsten voor het Hof van Justitie	40
3.4.3. Administratieve maatregelen	40
3.5. Vooruitzichten voor 2006 en de daaropvolgende jaren	41
3.5.1. Nieuwe technologische ontwikkelingen	41
3.5.2. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving	43
4. Samenwerking	45
4.1. Groep van artikel 29	45
4.2. Derde pijler	46
4.3. Europese conferentie	48
4.4. Internationale conferentie	48
4.5. Studiebijeenkomst voor internationale organisaties	49
5. Communicatie	50
5.1. Inleiding	50
5.2. Hoofdactiviteiten en doelgroepen	50
5.3. Communicatie-instrumenten	51
5.4. De informatiecampagne van de EDPS	51
5.5. De Persdienst	51
5.6. De website	52
5.7. Toespraken	52
5.8. Nieuwsbulletin	53
5.9. Informatie	53
5.10. Logo en huisstijl	54
5.11. Bezoeken	54
6. Administratie, begroting en personeel	55
6.1. Inleiding — Doorgaan met de oprichting van de nieuwe instelling	55
6.2. Begroting	55
6.3. Personele middelen	56
6.3.1. Aanwerving	56
6.3.2. Stageprogramma	56
6.3.3. Programma voor gedetacheerde nationale deskundigen	57
6.3.4. Organigram	57
6.3.5. Opleiding	57
6.4. Consolidering van de samenwerking	58
6.4.1. Follow-up van de overeenkomst inzake administratieve samenwerking	58
6.4.2. Interinstitutionele samenwerking	58
6.4.3. Externe betrekkingen	59

6.5. Infrastructuur	59
6.6. Administratieve omgeving	59
6.6.1. Vaststelling van interne controlenormen	59
6.6.2. Oprichting van het interim-personeelscomité bij de EDPS	59
6.6.3. Variabele werktijden	59
6.6.4. Interne regels	60
6.7. Doelstellingen voor 2006	60
Bijlagen	61
Bijlage A — Uittreksel uit Verordening (EG) nr. 45/2001	62
Bijlage B — Lijst van afkortingen	64
Bijlage C — Lijst van functionarissen voor gegevensbescherming	65
Bijlage D — Behandelingstijd voor de voorafgaande controle per geval en per instelling	66
Bijlage E — Lijst van adviezen inzake voorafgaande controle	69
Bijlage F — Lijst van adviezen over wetgevingsvoorstellen	71
Bijlage G — Samenstelling van het secretariaat van de EDPS	72
Bijlage H — Lijst van administratieve overeenkomsten en besluiten	73

Leidraad voor de gebruiker

Onmiddellijk na deze leidraad vindt u een taakstelling, gevolgd door het voorwoord van Peter Hustinx, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS).

Hoofdstuk 1 — **Balans en vooruitzichten**, biedt een algemeen overzicht van de activiteiten van de EDPS, waarbij ook uitvoerig op het desbetreffende rechtskader wordt ingegaan. Voorts worden de in 2005 behaalde resultaten belicht en worden doelstellingen voor 2006 voorgesteld.

Hoofdstuk 2 — **Toezicht**, hierin vindt u een uitvoerige beschrijving van de werkzaamheden die zijn verricht om ervoor te zorgen dat en te controleren of de instellingen en organen van de EU hun verplichtingen inzake gegevensbescherming nakomen. Na een algemeen overzicht volgt een analyse van de rol van de functionarissen voor gegevensbescherming (DPO's) in de EU-administratie. Dit hoofdstuk bevat een analyse van de in 2005 behandelde voorafgaande controles, klachten en onderzoeken, alsook van de voornaamste bevindingen van een in juli gepubliceerde nota over toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming. Het bevat ook een onderdeel over e-monitoring en geactualiseerde informatie over de centrale eenheid van Eurodac.

Hoofdstuk 3 — **Raadpleging**, gaat over de adviserende rol van de EDPS. Een in maart gepubliceerde beleidsnota staat erin centraal, alsook adviezen betreffende wetgevingsvoorstellen en aanverwante documenten, en het effect daarvan. Dit hoofdstuk bevat ook een analyse van horizontale thema's en een presentatie van een aantal nieuwe technologische ontwikkelingen, zoals het gebruik van biometrische gegevens en radiofrequentie-identificatie (RFID).

Hoofdstuk 4 — **Samenwerking**, beschrijft de werkzaamheden die zijn verricht in essentiële fora zoals de Groep van artikel 29, in de gemeenschappelijke controleorganen van de „derde pijler„, en op zowel de Europese als de internationale conferentie over gegevensbescherming. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een verslag over een studiebijeenkomst voor internationale organisaties.

Hoofdstuk 5 — **Communicatie**, waarin de informatiestrategie en het gebruik van verschillende communicatie-instrumenten, zoals de website, nieuwsbulletins, de persdienst en toespraken, worden gepresenteerd.

Hoofdstuk 6 — **Middelen**, bevat een beschrijving van de wijze waarop het bureau van de EDPS in het tweede werkingsjaar is geconsolideerd, met vermelding van begrotingskwesties, vraagstukken in verband met personele middelen en administratieve overeenkomsten.

Het verslag wordt aangevuld met **bijlagen**, die de ter zake dienende uittreksels uit Verordening (EG) nr. 45/2001, een lijst van afkortingen, statistieken betreffende voorafgaande controles, de lijst van de DPO's van instellingen en organen, de samenstelling van het secretariaat, enzovoort bevatten.

Voor degenen die de voorkeur geven aan een beknopte versie van de belangrijkste ontwikkelingen in 2005, is een afzonderlijke **samenvatting** gepubliceerd.

Meer informatie over de EDPS is te vinden op onze website, die ons eerste communicatie-instrument blijft (www.edps.europa.eu).

Paperback-exemplaren van het jaarverslag en van de samenvatting kunnen kosteloos worden besteld; de contactgegevens zijn gemakkelijk te vinden op onze website.

Taakstelling

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) heeft tot taak ervoor te zorgen dat de fundamentele rechten en vrijheden van personen — en met name hun recht op persoonlijke levenssfeer — bij de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen. De EDPS is verantwoordelijk voor het volgende:

- erop toezien en ervoor zorgen dat de communautaire instellingen en organen bij de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen van Verordening (EG) nr. 45/2001 en andere communautaire besluiten betreffende de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden naleven (toezicht);
- het verstrekken van advies aan de communautaire instellingen en organen in verband met alle aangelegenheden betreffende de verwerking van persoonsgegevens, waaronder advisering over wetgevingsvoorstellen, en het toezien op nieuwe ontwikkelingen die de bescherming van persoonsgegevens beïnvloeden (raadpleging);
- de samenwerking met nationale toezichthoudende autoriteiten en toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler” van de Europese Unie, teneinde de samenhang in de bescherming van persoonsgegevens te verbeteren (samenwerking).

Dienovereenkomstig beoogt de EDPS strategisch toe te werken naar:

- het bevorderen van een „cultuur van gegevensbescherming” in de communautaire instellingen en organen, en daarbij bij te dragen tot de verbetering van „goed bestuur”;
- het opnemen, in voorkomend geval, van de eerbiediging van de „beginselen inzake gegevensbescherming” in de communautaire wetgeving en het communautaire beleid;
- het verbeteren van de kwaliteit van het EU-beleid, telkens als „daadwerkelijke gegevensbescherming” een basisvereiste is voor het welslagen ervan.

Voorwoord

Ik heb het genoegen om, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad en artikel 286 van het EG-Verdrag, een tweede jaarverslag over mijn activiteiten als Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) voor te leggen aan het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie.

Dit verslag heeft betrekking op 2005, het eerste volledige werkjaar in het bestaan van de EDPS als nieuwe onafhankelijke toezichthoudende autoriteit, die tot taak heeft ervoor te zorgen dat de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, en met name het recht op persoonlijke levenssfeer, bij de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen.

Het besluit van het Europees Parlement en de Raad waarbij ik tot Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming werd benoemd, en Joaquín Bayo Delgado tot adjunct-toezichthouder, is op 17 januari 2004 in werking getreden. Het grootste gedeelte van 2004 werd besteed aan het nemen van de eerste cruciale maatregelen tot de oprichting van een nieuwe instelling en de ontwikkeling van haar strategische functies op communautair niveau, namelijk het houden van toezicht op en het zorgen voor de toepassing van wettelijke garanties voor de bescherming van de persoonsgegevens van de burgers van de Europese Unie.

Wij zijn zeer blij dat één van de essentiële boodschappen van het eerste jaarverslag — namelijk dat de bescherming van persoonsgegevens, als basiswaarde die aan het beleid van de EU ten grondslag ligt, moet worden beschouwd als een voorwaarde voor het succes van dit beleid — gunstig ontvangen is en, wat belangrijker is, door verschillende belanghebbenden in acht wordt genomen. Ook werd erkend dat deze boodschap urgent was geworden, aangezien de EU het zich niet kan veroorloven de regels die zij zichzelf en de lidstaten heeft opgelegd, niet na te leven.

Dat is ongetwijfeld één van de redenen waarom wij in de loop van 2005 grote vorderingen hebben kunnen maken bij het nastreven van de verdere ontwikkeling van onze strategische functies en het consolideren van de positie van de EDPS als nieuwe gezaghebbende en zichtbare speler op een uitermate belangrijk gebied. In dit jaarverslag worden deze verschillende functies nader toegelicht en wordt duidelijk aangetoond dat de impact ervan toeneemt.

Ik wens hierbij nogmaals een woord van dank te richten tot diegenen in het Europees Parlement, de Raad en de Commissie die actief hebben bijgedragen tot onze succesvolle start en die ons werk blijven steunen, alsook tot diegenen in de verschillende instellingen en organen met wie wij nauw samenwerken en die meestal rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor de manier waarop gegevens in de praktijk worden beschermd.

Ik wens tevens mijn bijzondere dank te betuigen aan alle leden van ons team die meewerken aan onze opdracht en die het grote verschil blijven maken wat de resultaten betreft. De kwaliteit en de toewijding die wij onder ons personeel mogen ervaren, zijn van een uitmuntend niveau, hetgeen meer dan wat ook heeft bijgedragen tot onze toenemende doeltreffendheid. Een kleine personeelsuitbreiding was eveneens van cruciaal belang en zeer welkom, en zal dat ook in de toekomst zijn.

Peter Hustinx
Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

1. Balans en vooruitzichten

1.1. Algemeen overzicht van 2005

Het rechtskader waarin de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) optreedt — zie verder punt 1.2 — heeft geresulteerd in een aantal taken en bevoegdheden, waarbij een fundamenteel onderscheid kan worden gemaakt tussen drie belangrijke functies. Deze strategische functies zijn als uitgangspunt genomen voor de nieuwe autoriteit en zullen in de nabije toekomst als richtsnoeren blijven fungeren:

- een **toezichthoudende** functie, om erop toe te zien en ervoor te zorgen dat de communautaire instellingen en organen bij de verwerking van persoonsgegevens de bestaande juridische garanties in acht nemen;
- een **adviserende** functie, om de communautaire instellingen en organen te adviseren over alle desbetreffende aangelegenheden en met name over wetgevingsvoorstellen die de bescherming van persoonsgegevens beïnvloeden;
- een **samenwerkings**functie, om samen te werken met nationale toezichthoudende autoriteiten en toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler” van de EU (politiële en justitiële samenwerking in strafzaken), teneinde de samenhang in de bescherming van persoonsgegevens te verbeteren.

Deze functies worden uitvoerig besproken in de hoofdstukken 2, 3 en 4 van dit jaarverslag, waarin de voornaamste activiteiten van de EDPS en de in 2005 gemaakte vorderingen worden gepresenteerd. Het cruciale belang van informatie en communicatie over deze activiteiten heeft ertoe geleid dat in hoofdstuk 5 afzonderlijk de nadruk wordt gelegd op **com-**

municatie. De meeste van deze activiteiten berusten op een doeltreffend beheer van financiële, personele en andere **middelen**, die zullen worden besproken in hoofdstuk 6. De voornaamste functies van de EDPS zijn weergegeven in de taakstelling.

Het is van belang nogmaals te benadrukken dat op dit ogenblik **steeds meer EU-beleidssterreinen afhangen van de rechtmatige verwerking van persoonsgegevens**. Thans worden in een moderne samenleving bij vele activiteiten in de openbare of particuliere sector persoonsgegevens gegenereerd of gebruikt. Dit geldt eveneens voor de Europese instellingen en organen in hun administratieve of beleidsvormende rol, en voor de uitvoering van hun beleidsagenda's. Dit betekent dat **de daadwerkelijke bescherming van persoonsgegevens**, als basiswaarde die aan het beleid van de EU ten grondslag ligt, moet worden beschouwd als **een voorwaarde voor het succes van dit beleid**. De EDPS zal dienovereenkomstig blijven handelen en verwacht een positieve respons hierop.

1.1.1. Toezicht

Een eerste klemtoon is gelegd op de ontwikkeling van het netwerk van **functionarissen voor gegevensbescherming** (DPO's) van de instellingen en organen. In november 2005 is een standpuntnota gepubliceerd over de rol van de DPO's bij het zorgen voor daadwerkelijke naleving van Verordening (EG) nr. 45/2001. De standpuntnota is aan de hoofden van de EU-administratie gezonden; daarin werd de rol van de DPO als strategische partner voor de instellingen en organen bij het waarborgen van de naleving onderstreept. Een van de essentiële bood-

schappen was dat alle organen als een cruciale eerste stap naar naleving een DPO moeten aanstellen. Een tweede belangrijke boodschap was dat de DPO's adequater in kennis moeten worden gesteld van de verwerking van persoonsgegevens in hun instelling of orgaan en de EDPS in kennis moeten stellen van alle verwerkingen die bijzondere risico's inhouden voor de betrokkenen en derhalve voorafgaand moeten worden gecontroleerd. De relatie met de DPO's wordt verder besproken in punt 2.2 van dit verslag.

Een tweede belangrijke klemtoon is gelegd op de voorafgaande controle van verwerkingen die bijzondere risico's voor de betrokkenen kunnen inhouden, zoals vermeld in artikel 27 van de verordening. Hoewel deze taak specifiek voor het behandelen van nieuwe verwerkingen is opgevat, hebben de meeste voorafgaande controles tot nu toe achteraf plaatsgevonden, omdat vele bestaande systemen die voor voorafgaande controle in aanmerking zouden zijn gekomen, al in werking waren getreden voordat de EDPS bestond. In 2005 zijn 34 adviezen uitgebracht in gevallen van voorafgaande controle, waarvan 30 betrekking hadden op bestaande systemen in de verschillende instellingen en organen. In andere gevallen ging het om raadpleging over de noodzaak van voorafgaande controle, of betrof het gevallen die geen voorafgaande controle bleken te behoeven, maar waarover wel opmerkingen werden gemaakt. De EDPS heeft een aantal thematische prioriteiten afgebakend die bij de voorafgaande controles als leidraad worden genomen, met name medische dossiers, personeelsevaluatie, tuchtprocedures, sociale diensten en e-monitoring. Eind 2005 waren 29 kennisgevingen in behandeling, en in de nabije toekomst worden er nog veel meer verwacht. De instellingen en organen worden aangespoord om hun kennisgevingen met het oog op voorafgaande controle uiterlijk in het voorjaar van 2007 in te dienen. Punt 2.3 van dit verslag bevat een verdere analyse van de desbetreffende criteria, procedurele aspecten, instellingen en vraagstukken, en follow-up van adviezen en raadplegingen betreffende voorafgaande controles.

Een derde aandachtspunt vormt de behandeling van **klachten**. In 2005 zijn evenwel slechts 5 van de 27 bij de EDPS ingediende klachten ontvankelijk verklaard en verder onderzocht. In de praktijk gaat een grote meerderheid van de klachten over zaken waarvoor de EDPS niet bevoegd is. In die gevallen krijgt de indiener van de klacht algemene informatie en,

indien mogelijk, advies over een passender alternatief. Wat de behandeling betreft van klachten die wel onder zijn bevoegdheid vallen, heeft de EDPS contact opgenomen met de Europese Ombudsman om na te gaan of er in de nabije toekomst ruimte is voor samenwerking. Meer informatie hierover is te vinden in punt 2.4 van dit verslag.

Er zijn ook aanzienlijke inspanningen geleverd bij de opstelling van een achtergrondnota over de **toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming**, die in juli 2005 is voorgesteld (zie punt 2.6), de opstelling van een achtergrondnota over het gebruik van **elektronische communicatie** (zie punt 2.7), en de voorbereiding van verscheidene activiteiten met betrekking tot het toezicht op **Eurodac** (zie punt 2.8).

1.1.2. Raadpleging

Een eerste prioriteit op dit gebied was de bepaling van een **beleid inzake de rol van de EDPS** als adviseur van de communautaire instellingen voor wetgevingsvoorstellen en aanverwante documenten. In maart 2005 is een beleidsnota gepubliceerd, waarin wordt benadrukt dat de adviesopdracht ruim moet worden geïnterpreteerd en betrekking heeft op alle wetgevingsvoorstellen die invloed hebben op de bescherming van persoonsgegevens. Deze interpretatie is bevestigd door het Hof van Justitie. In de beleidsnota wordt ook uiteengezet hoe de EDPS dergelijke wetgevingsvoorstellen inhoudelijk zal benaderen, en welke procedurele rol hij in de verschillende stadia van het wetgevingsproces speelt. De Europese Commissie doet vaak een beroep op de EDPS voor informele opmerkingen bij een ontwerp-voorstel voordat dit voorstel voor formele raadpleging wordt overgelegd. Formele adviezen worden altijd bekendgemaakt, en meestal gepresenteerd in de bevoegde commissie van het Europees Parlement en/of de bevoegde groep in de Raad, waarna ze van het begin tot het einde van het wetgevingsproces systematisch worden gevolgd. Dit beleid wordt verder toegelicht in punt 3.2 van dit verslag.

De EDPS heeft in 2005 zes formele **adviezen** uitgebracht waarin de onderwerpen op de beleidsagenda van de Commissie, het Parlement en de Raad die met gegevensbescherming te maken hebben, duidelijk zijn terug te vinden. Belangrijke adviezen betreffende de uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van de derde pijler, de ontwikkeling

van grootschalige informatiesystemen voor het VIS en het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), en het zeer controversiële onderwerp van de verplichte bewaring van gegevens over elektronische communicatie waartoe de rechtshandhavinginstanties toegang moeten krijgen. Punt 3.3 van dit verslag bevat een analyse van deze adviezen en een aantal horizontale thema's.

De EDPS heeft voor het eerst ook gebruikgemaakt van de mogelijkheid van **tussenkomst in zaken voor het Hof van Justitie** waarin belangrijke vraagstukken met betrekking tot gegevensbescherming aan de orde worden gesteld. Het Hof heeft ingestemd met het verzoek van de EDPS om tussen te mogen komen in twee zaken voor het Hof betreffende de doorgifte aan de Verenigde Staten van persoonsgegevens van passagiers (PNR) van luchtvaartmaatschappijen, zulks ter ondersteuning van de conclusies van het Parlement. De EDPS heeft schriftelijk en mondeling opmerkingen gemaakt en ziet nu uit naar een uitspraak van het Hof in de twee zaken (zie punt 3.4.2).

In de loop van 2005 heeft de EDPS zijn adviserende functie ook uitgeoefend met betrekking tot **administratieve maatregelen**, en meer in het bijzonder uitvoeringsvoorschriften van instellingen en organen op het gebied van gegevensbescherming. Deze adviezen bieden een belangrijke gelegenheid om op een meer gestructureerde manier vorm te geven aan de uitvoering van het gegevensbeschermingsbeleid. In dit verband heeft de EDPS een benadering van de specifieke uitvoeringsvoorschriften betreffende de rol van de DPO's uitgewerkt (zie de punten 2.2 en 3.4.3).

Voor de EDPS is een speciale taak weggelegd bij het **toezicht op nieuwe ontwikkelingen** die de bescherming van persoonsgegevens beïnvloeden. Daarom wordt in dit verslag ook een eerste evaluatie gegeven van een aantal belangrijke technologische nieuwigheden en ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving die in 2006 en de daaropvolgende jaren systematisch zullen worden gevolgd (zie punt 3.5).

1.1.3. Samenwerking

Een bijzonder belangrijk forum voor samenwerking met de nationale toezichthoudende autoriteiten is de **Groep van artikel 29**, die bij artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG is opgericht om de Commissie van advies te dienen en een geharmoniseerd gegevens-

beschermingsbeleid te ontwikkelen, en waarvan de EDPS volwaardig lid is. Voor een aantal belangrijke wetgevingsvoorstellen hebben de EDPS en de groep separate adviezen uitgebracht en de EDPS heeft in dit verband zijn tevredenheid uitgesproken over de algemene steun van nationale collega's en over de aanvullende opmerkingen die tot betere gegevensbescherming kunnen leiden. Anderzijds heeft de EDPS ook aanzienlijke inspanningen geleverd bij de uitwerking van gemeenschappelijke standpunten die kunnen bijdragen tot meer samenhang en harmonie in de wetgeving inzake gegevensbescherming in de Europese Unie (zie punt 4.1).

De samenwerking met de **toezichthoudende autoriteiten in de derde pijler** (zoals de toezichthoudende autoriteiten voor Schengen, douane, Europol en Eurojust) is grotendeels toegespitst op de voorbereiding van gemeenschappelijke standpunten met het oog op de ontwikkeling van het bijzonder noodzakelijke algemene kader voor gegevensbescherming in de derde pijler van de EU. Meer specifiek hebben echter besprekingen plaatsgevonden over een nieuw toezichtstelsel voor SIS II, dat gebaseerd zal zijn op de nauwe samenwerking tussen de nationale toezichthoudende autoriteiten en de EDPS (zie punt 4.2). Elk van deze organen is bij een verschillend instrument opgericht en is over het algemeen samengesteld uit vertegenwoordigers van de nationale toezichthoudende autoriteiten.

De EDPS heeft ook actief meegewerkt in het ruimere kader van de **Europese en internationale conferenties** van commissarissen voor gegevensbescherming (punten 4.3 en 4.4). In september 2005 heeft de EDPS, in samenwerking met de Raad van Europa en de OESO, een studiebijeenkomst georganiseerd over gegevensbescherming in **internationale organisaties** (punt 4.5).

1.1.4. Communicatie

In 2005 heeft de EDPS bijzondere aandacht besteed aan de ontwikkeling van een **informatiestrategie** met als doel de strategische functies van de EDPS op een doeltreffende manier te ondersteunen. Bewustmaking van de gegevensbeschermingsproblematiek in het algemeen, en van de taak en de activiteiten van de EDPS in het bijzonder, is een belangrijke voorwaarde om op het gebied van toezicht, raadpleging en samenwerking tot meer efficiëntie te komen. In het kader van de informatiestrategie zijn met betrek-

king tot die verschillende activiteiten relevante doelgroepen en relevante boodschappen onderscheiden (zie punt 5.2).

De EDPS heeft ook geïnvesteerd in een versterking van de **informatie- en communicatie-instrumenten**. Na een algemene informatiecampaagne in alle EU-instellingen en -organen en in alle lidstaten is in 2005 een persdienst opgericht en een regelmatig verschijnend nieuwsbulletin gecreëerd, en zijn een nieuw logo en een nieuwe huisstijl ontwikkeld; als sluitstuk zal spoedig een nieuwe website worden geopend, die het belangrijkste communicatie-instrument voor de EDPS zal worden. Inmiddels blijft de EDPS nuttige informatie verstrekken, zowel in antwoord op specifieke vragen als, over het algemeen, in adviezen, documenten en toespraken, die op de huidige website staan (zie punt 5.3 en volgende).

1.1.5. Middelen

De EDPS heeft er met voldoening nota van genomen dat de begrotingsautoriteiten **begrotingsmiddelen** hebben toegekend met het oog op de consolidatie en de beperkte groei van de organisatie, en er daarbij terdege rekening mee hebben gehouden dat in de meeste instellingen en organen met betrekking tot gegevensbescherming een aantal dringende taken op het gebied van toezicht en raadpleging moet worden aangepakt. De EDPS is zich ervan bewust dat een goed financieel beheer en een stringent begrotingsbeleid belangrijke voorwaarden zijn voor een blijvend vertrouwen daarin (punt 6.2).

Veel aandacht is besteed aan de ontwikkeling van **personele middelen**. Er zijn belangrijke resultaten behaald, zowel op het algemene gebied van aanwerving als op het gebied van speciale programma's voor stagiaires en detachering van nationale deskundigen. Een combinatie van verschillende middelen heeft tot extra flexibiliteit en constant nieuwe uitdagingen voor het personeel geleid (punt 6.3).

In 2004 is met de Commissie, het Parlement en de Raad een **administratieve overeenkomst** gesloten waarvan het belang moeilijk kan worden overschat; dankzij deze overeenkomst kan de EDPS waar nodig een beroep doen op externe hulp, en de beschikbare middelen in hoofdzaak aan kernactiviteiten besteden. Het is dan ook van essentieel belang dat deze overeenkomst na drie jaar wordt verlengd. Andere soorten van interinstitutionele samenwerking zijn

even belangrijk voor een autoriteit als de EDPS, die zo beperkt is qua omvang en interne diversiteit (punt 6.4).

Door de nu beperkte, maar in de nabije toekomst sterkere toename van het personeelsbestand blijft het belang van adequate **infrastructuur** en huisvesting op de voorgrond staan (punt 6.5).

De administratieve omgeving is in 2005 ook sterk ontwikkeld. De aanneming van **een reglement van orde** zal een belangrijke mijlpaal zijn met belangrijke interne en externe gevolgen; er wordt daarom zeer zorgvuldig aan gewerkt (punt 6.6).

1.2. Juridisch kader

In artikel 286 van het EG-Verdrag, dat in 1997 als onderdeel van het Verdrag van Amsterdam is aangenomen, is bepaald dat de besluiten van de Gemeenschap inzake de bescherming van personen met betrekking tot de verwerking en het vrije verkeer van persoonsgegevens van toepassing zijn op de communautaire instellingen en organen, alsook dat een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit wordt opgericht.

De besluiten van de Gemeenschap waarnaar in deze bepaling wordt verwezen, zijn Richtlijn 95/46/EG, waarbij een algemeen kader voor de wetgeving inzake gegevensbescherming in de lidstaten wordt vastgesteld, en Richtlijn 97/66/EG, een sectorrichtlijn, die is vervangen door Richtlijn 2002/58/EG betreffende privacy en elektronische communicatie. Beide richtlijnen kunnen worden beschouwd als een eerste resultaat van een juridische ontwikkeling die in de vroege jaren zeventig is begonnen in de Raad van Europa.

1.2.1. Achtergrond

Artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden voorziet in het recht op eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven, behoudens beperkingen die alleen onder bepaalde voorwaarden worden toegestaan. In 1981 werd het evenwel noodzakelijk geacht een apart verdrag inzake gegevensbescherming aan te nemen, teneinde een positieve en structurele aanpak te ontwikkelen van de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden,

die in een moderne maatschappij kunnen worden aangetast door de verwerking van persoonsgegevens. Dit verdrag, ook Verdrag 108 genoemd, is nu bekrachtigd door 35 lidstaten van de Raad van Europa, waaronder alle lidstaten van de EU.

Richtlijn 95/46/EG is gebaseerd op de beginselen van Verdrag 108, die in de richtlijn worden gespecificeerd en op velerlei manieren uitgewerkt. Beoogd werd in een hoog niveau van bescherming en in vrij verkeer van persoonsgegevens in de EU te voorzien. Toen de Commissie in de vroege jaren negentig met het voorstel voor deze richtlijn kwam, verklaarde zij dat de instellingen en organen van de Gemeenschap gedekt moeten zijn door soortgelijke juridische garanties die hen in staat stellen deel te nemen aan het vrije verkeer van persoonsgegevens, afhankelijk van gelijkwaardige beschermingsregels. Vóór de aanneming van artikel 286 van het EG-Verdrag was er echter geen rechtsgrondslag voor een dergelijke regeling.

De in artikel 286 van het EG-Verdrag bedoelde passende regels zijn neergelegd in Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, die in 2001 in werking is getreden ⁽¹⁾. Deze verordening voorziet ook in een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit, de „Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming” genoemd, die een aantal specifieke taken en bevoegdheden heeft als bedoeld in het Verdrag.

In het in oktober 2004 ondertekende Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa wordt sterke nadruk gelegd op de bescherming van de grondrechten. De eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven en de bescherming van persoonsgegevens worden als afzonderlijke grondrechten behandeld in de artikelen II-67 en II-68 van de Grondwet. Gegevensbescherming wordt ook in artikel I-51 van de Grondwet vermeld, onder titel VI betreffende „het democratische bestel” van de Unie. Hieruit blijkt duidelijk dat gegevensbescherming thans als een basisingrediënt van „goed bestuur” wordt beschouwd. Onafhankelijk toezicht is een essentieel onderdeel van deze bescherming.

⁽¹⁾ PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

1.2.2. Verordening (EG) nr. 45/2001

Bij nadere bestudering van de richtlijn moet eerst en vooral worden opgemerkt dat zij van toepassing is op de „verwerking van persoonsgegevens door communautaire instellingen of organen, voor zover die verwerking plaatsvindt ten behoeve van de uitvoering van werkzaamheden die geheel of gedeeltelijk onder het toepassingsgebied van het Gemeenschapsrecht vallen”. Dit betekent dat alleen werkzaamheden die volledig buiten het kader van de „eerste pijler” vallen niet tot de toezichthoudende taken en bevoegdheden van de EDPS behoren.

De definities en de inhoud van de verordening sluiten nauw aan bij de aanpak van Richtlijn 95/46/EG. In feite kan worden gesteld dat Verordening (EG) nr. 45/2001 de uitvoering van die richtlijn op Europees niveau belichaamt. Dit betekent dat de verordening betrekking heeft op algemene beginselen als eerlijke en rechtmatige verwerking, evenredigheid en compatibel gebruik, bijzondere categorieën gevoelige gegevens, informatie die moet worden verstrekt aan de betrokkene, de rechten van de betrokkene, de verplichtingen van de verantwoordelijken voor de verwerking — in voorkomend geval rekening houdend met bijzondere omstandigheden op EU-niveau — alsmede op toezicht, naleving en beroepsmogelijkheden. Een afzonderlijk hoofdstuk heeft betrekking op de bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer in het kader van interne communicatienetwerken. Dit hoofdstuk is in feite de uitvoering op Europees niveau van Richtlijn 97/66/EG inzake persoonlijke levenssfeer en communicatiediensten.

Een interessant punt van de verordening is de verplichting voor de communautaire instellingen en organen om ten minste één persoon als DPO te benoemen. Deze functionaris heeft de taak er in een geest van onafhankelijkheid voor te zorgen dat de verordening, met inbegrip van de correcte kennisgeving van verwerkingen, intern wordt toegepast. Alle communautaire instellingen en een aantal organen beschikken thans over dergelijke functionarissen, van wie er sommigen al een aantal jaren actief zijn. Dit betekent dat er reeds belangrijk werk is verricht ter uitvoering van de verordening, zelfs in afwezigheid van een toezichthoudend orgaan. Deze functionarissen zijn mogelijk ook beter in staat om advies te verstrekken of om tijdig in te grijpen, alsook om goede praktijken te helpen ontwikkelen.

Aangezien de DPO's als formele taak hebben samen te werken met de EDPS, vormen zij een belangrijk en zeer gewaardeerd netwerk dat verder kan worden ontwikkeld (zie punt 2.2).

1.2.3. Taken en bevoegdheden van de EDPS

De taken en bevoegdheden van de EDPS zijn duidelijk omschreven, zowel algemeen als specifiek, in de artikelen 41, 46 en 47 van de verordening (zie bijlage A). In artikel 41 is de algemene taak van de EDPS vastgesteld, namelijk ervoor zorgen dat de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, met name het recht op persoonlijke levenssfeer, bij de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen. Voorts worden specifieke elementen van deze taak in grote lijnen geformuleerd. Deze algemene verantwoordelijkheden worden uitgewerkt en gepreciseerd in de artikelen 46 en 47, waarin een gedetailleerde lijst van taken en bevoegdheden is opgenomen.

Dit overzicht van verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden volgt in wezen hetzelfde patroon als dat voor de nationale toezichthoudende organen: het aanhoren en onderzoeken van klachten, het instellen van andere onderzoeken, het in kennis stellen van de verantwoordelijken voor de verwerking en van de betrokkenen, het verrichten van voorafgaande controles wanneer bepaalde verwerkingen bijzondere risico's inhouden enzovoort. Op grond van de verordening krijgt de EDPS toegang tot relevante informatie en lokaliteiten, indien dit nodig is voor het onderzoek. Hij kan ook sancties opleggen en het Hof van Justitie adiëren. Op deze **toezichthoudende** activiteiten wordt dieper ingegaan in hoofdstuk 2 van dit verslag.

Sommige taken zijn van bijzondere aard. De taak om de Commissie en andere communautaire instellingen te adviseren over nieuwe wetgeving, waaraan artikel 28, lid 2, nader vorm geeft door de Commissie formeel te verplichten om de EDPS te raadplegen wanneer zij een nieuw wetgevingsvoorstel betreffende de bescherming van persoonsgegevens aanneemt, verwijst eveneens naar ontwerp-richtlijnen en andere maatregelen die zijn bedoeld voor toepassing op nationaal niveau of voor omzetting in nationale wetgeving. Dit is een strategische taak waardoor de EDPS in een vroeg stadium de gevolgen voor de

persoonlijke levenssfeer kan nagaan en eventuele alternatieven, ook in het kader van de derde pijler, kan bespreken. Het toezien op belangrijke ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de bescherming van persoonsgegevens is eveneens een belangrijke taak. Op deze **adviserende** activiteiten van de EDPS wordt dieper ingegaan in hoofdstuk 3 van dit verslag.

Een soortgelijke taak bestaat erin samen te werken met nationale toezichthoudende autoriteiten of toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler”. Als lid van de Groep van artikel 29, die is ingesteld om de Commissie van advies te dienen en een geharmoniseerd beleid te ontwikkelen, heeft de EDPS de mogelijkheid om op dat niveau zijn bijdrage te leveren. Dankzij de samenwerking met toezichthoudende organen in het kader van de „derde pijler”, kan hij ontwikkelingen op dat gebied observeren en bijdragen tot een coherenter en samenhangender kader voor de bescherming van persoonsgegevens, los van de betrokken pijler of context. Deze samenwerking wordt verder behandeld in hoofdstuk 4 van dit verslag.

1.3. Resultaten in 2005

In het jaarverslag 2004 waren de onderstaande doelstellingen als de belangrijkste voor 2005 vermeld. De meeste daarvan zijn verwezenlijkt.

- **Ontwikkeling van het DPO-netwerk**

De EDPS heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van een netwerk van functionarissen voor gegevensbescherming. In november 2005 is een standpuntnota over de rol van de DPO's bij het zorgen voor daadwerkelijke naleving van Verordening (EG) nr. 45/2001 gepubliceerd, en er is bij de instellingen en organen op aangedrongen daar ten volle gebruik van te maken.

- **Brochures, website en nieuwsbulletin**

De EDPS heeft voor een ruime verspreiding van brochures in alle officiële talen gezorgd om de betrokkenen bewust te maken van hun rechten en van zijn eigen rol op grond van de verordening. Er is een nieuwsbulletin gelanceerd om informatie over nieuwe ontwikkelingen te verstrekken. Binnenkort komt er een volledig nieuwe website.

- **Kennisgeving en voorafgaande controle**

Alle instellingen en organen werd verzocht uiterlijk tegen het voorjaar van 2007 kennis te geven van hun bestaande verwerkingen. De EDPS heeft veel tijd en inspanningen besteed aan de voorafgaande controle van verwerkingen die bijzondere risico's kunnen inhouden. De meeste adviezen over voorafgaande controles zijn op de website gepubliceerd.

- **Richtsnoeren voor klachten en verzoeken**

De ontwikkeling van standaardprocedures voor klachten, verzoeken en andere soorten gevallen heeft meer tijd gevergd dan verwacht. De voornaamste beginselen zullen worden opgenomen in het reglement van orde dat de EDPS voornemens is vast te stellen en in het voorjaar van 2006 op de website te publiceren. Te zijner tijd zullen nadere richtsnoeren volgen.

- **Audits en onderzoeken**

De EDPS heeft de nodige voorbereidingen getroffen voor een beveiligingsaudit, die binnenkort bij de centrale eenheid van Eurodac zal plaatsvinden, om na te gaan of de geldende verordeningen worden nageleefd en een methodologie te ontwikkelen die ruimer kan worden toegepast. De EDPS heeft ook onderzoeken ter plaatse ingesteld, telkens wanneer zulks in een welbepaald geval nodig was.

- **Persoonlijke levenssfeer en transparantie**

De EDPS heeft in juli 2005 een achtergrondnota gepubliceerd met als titel „Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming”; deze bevat richtsnoeren om de goede praktijken op beide gebieden aan te moedigen en de instellingen en organen te helpen een beslissing te nemen in zaken waar een evenwicht moet worden gevonden tussen deze twee fundamentele rechten.

- **E-monitoring en verkeersgegevens**

De EDPS heeft een ontwerp-nota opgesteld met richtsnoeren voor de verwerking van verkeers- en rekeninggegevens van verschillende typen elektronische communicatie (telefoon, e-mail, mobiele telefoon, internet enz.) in de instellingen en organen, teneinde de garanties die thans voor dergelijke verwerkingen gelden, te verduidelijken en te verbeteren. De definitieve versie van deze nota zal in 2006 worden gepubliceerd.

- **Adviezen inzake wetgevingsvoorstellen**

De EDPS heeft een beleidsnota gepubliceerd over zijn rol als adviseur van de communautaire instellingen voor wetgevingsvoorstellen en aanverwante documenten. Deze nota heeft geresulteerd in een standaardpraktijk van formele en informele raadpleging door de Commissie, en een systematische follow-up in het Parlement en de Raad. In 2005 zijn zes formele adviezen over verschillende onderwerpen aangenomen.

- **Gegevensbescherming in de derde pijler**

De EDPS heeft bijzondere aandacht besteed aan de ontwikkeling van een algemeen kader voor de bescherming van persoonsgegevens in de derde pijler. In december 2005 is een belangrijk advies uitgebracht over het Commissievoorstel voor een ontwerp-kaderbesluit in dit verband. Een aantal aanverwante kwesties is in andere adviezen behandeld.

- **Ontwikkeling van middelen**

In 2005 is veel aandacht besteed aan een doeltreffend beheer van financiële, personele en andere middelen. Door consolidatie en beperkte groei van de organisatie kon de EDPS zijn functies geleidelijk uitbouwen, om te voldoen aan de dringende behoeften aan toezicht en advies in de meeste instellingen en organen.

1.4. Doelstellingen voor 2006

Hierna volgen de belangrijkste doelstellingen voor 2006. Over de resultaten zal volgend jaar verslag worden uitgebracht.

- **Steun aan het DPO-netwerk**

De EDPS zal sterke steun verlenen aan het netwerk van functionarissen voor gegevensbescherming, met bijzondere nadruk op het introduceren en begeleiden van pas benoemde DPO's. Er zal een tijdschema worden vastgesteld voor bilaterale evaluaties van de vooruitgang op het gebied van kennisgeving, met als doelstelling de kennisgeving van bestaande operaties uiterlijk in het voorjaar van 2007 te voltooien.

- **Voortzetting van de voorafgaande controle**

De EDPS is voornemens de voorafgaande controle van bestaande verwerkingen op het gebied van gezondheidsgegevens, de beoordeling van personeel, tuchtdossiers, toezicht op communicatienetwerken en sociale diensten te voltooien. In het najaar van 2006 zal een beleidsnota met geactualiseerde informatie over relevante praktijken en conclusies van voorafgaande controles worden gepubliceerd.

- **E-monitoring en verkeersgegevens**

De EDPS zal een definitieve versie uitbrengen van de nota met richtsnoeren voor de verwerking van persoonsgegevens die verband houden met het gebruik van elektronische communicatienetwerken, en zal procedures inleiden voor de evaluatie per geval en de eventuele goedkeuring van lijsten van te bewaren gegevens die door instellingen en organen zullen worden voorgelegd.

- **Richtsnoeren voor persoonsdossiers**

De EDPS zal richtsnoeren betreffende de inhoud en de bewaringstermijn van persoonsdossiers over personeel in instellingen en organen opstellen. Deze richtsnoeren zullen gebaseerd zijn op conclusies van voorafgaande controles en zullen terdege rekening houden met het personeelsstatuut en de vereisten inzake gegevensbescherming.

- **Doorgifte aan derde landen**

De EDPS zal een inventaris opmaken van de doorgifte van persoonsgegevens door de instellingen en organen aan derde landen, internationale organisaties en Europese organen die niet tot het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Richtlijn 95/46/EG behoren, en zal de nodige richtsnoeren verstrekken na de opmerkingen van de desbetreffende communautaire instellingen en organen te hebben gehoord.

- **Toezicht op Eurodac**

De EDPS zal een diepgaande beveiligingsaudit van de centrale gegevensbank van Eurodac doorvoeren en met de nationale gegevensbeschermingsautoritei-

ten nauwe samenwerking blijven ontwikkelen met betrekking tot een systeem van gezamenlijk toezicht, teneinde ervaringen op te doen en te delen met het oog op andere grootschalige Europese gegevensbanken.

- **Adviserende rol met betrekking tot wetgeving**

De EDPs zal zijn adviserende rol met betrekking tot wetgevingsvoorstellen consolideren en verder ontwikkelen door doeltreffend en tijdig adviezen over verscheidene onderwerpen te blijven uitbrengen en ervoor te zorgen dat zijn functie formeel wordt erkend in de desbetreffende juridische instrumenten. Hij zal ook adequate follow-up bij uitgebrachte adviezen blijven geven.

- **Tussenkomst in zaken voor het Hof**

De EDPS zal tussenkomsten voor het Ambtenarenrecht, het Gerecht van eerste aanleg en het Hof van Justitie overwegen in zaken die relevant zijn voor de interpretatie van de beginselen inzake gegevensbescherming, teneinde bij te dragen tot een consistente ontwikkeling van de wetgeving inzake gegevensbescherming op Europees niveau.

- **Tweede versie van de website**

Voor midden 2006 zal een volledig herbewerkte website worden geopend, met onlinetoegang tot het register van kennisgevingen over voorafgaande controles, adviezen en follow-up. De website zal volgens de belangrijkste functies van de EDPS gestructureerd zijn en zal de gebruikers een betere toegang bieden tot desbetreffende informatie over verschillende activiteiten.

- **Ontwikkeling van middelen**

De EDPS zal de nodige middelen en infrastructuur blijven ontwikkelen om zijn taken daadwerkelijk te volbrengen. Hij zal streven naar een verlenging van de huidige administratieve overeenkomst met de Commissie, het Parlement en de Raad, en naar een passende uitbreiding van de beschikbare kantoorruimte om in de huidige behoeften en in de verwachte personeelsuitbreiding te voorzien.

2. Toezicht

2.1. Algemeen

De taak van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) bestaat erin op onafhankelijke wijze toezicht te houden op verwerkingen van persoonsgegevens door communautaire instellingen of organen die volledig of gedeeltelijk onder het toepassingsgebied van het Gemeenschapsrecht vallen (met uitzondering van het Hof van Justitie bij de uitoefening van zijn jurisdictionele taak). De verordening bevat een aantal verplichtingen en bevoegdheden die de EDPS in staat stellen zijn toezichthoudende taak uit te oefenen.

Net zoals in 2004 vormde voorafgaande controle in 2005 het belangrijkste aspect van het toezicht. Deze taak behelst het doorlichten van de activiteiten van de instellingen en organen op gebieden waarvan het waarschijnlijk is dat zij bijzondere risico's voor de betrokkenen inhouden, zoals bepaald in artikel 27 van Verordening (EG) nr. 45/2001. De adviezen van de EDPS stellen de verantwoordelijken voor de verwerking in staat hun verwerkingen aan te passen aan de richtsnoeren van de EDPS, vooral wanneer de niet-naleving van de voorschriften inzake gegevensbescherming de rechten van personen ernstig in gevaar kan brengen. Voorafgaande controle is het belangrijkste toezichtsinstrument, omdat deze een systematische benadering mogelijk maakt. De EDPS beschikt over nog andere instrumenten, zoals de behandeling van klachten.

Wat de bevoegdheden van de EDPS betreft, is tot dusver geen bevel, waarschuwing of verbod gegeven. Tot nu toe volstond het dat de EDPS zijn visie (zowel bij voorafgaande controles als bij klachten) gaf in de vorm van aanbevelingen. De verantwoordelijken voor de verwerking hebben deze aanbevelingen uit-

gevoerd of te kennen gegeven dat te zullen doen en ondernemen nu de nodige stappen. De snelheid van de reacties verschilt van geval tot geval. De diensten van de EDPS hebben richtsnoeren voor de follow-up van de aanbevelingen verstrekt.

2.2. Functionarissen voor gegevensbescherming

De verordening bepaalt dat ten minste één persoon tot functionaris voor gegevensbescherming moet worden aangesteld (artikel 24, lid 1). Sommige instellingen hebben aan de DPO een assistent-DPO of plaatsvervangende DPO toegevoegd. De Commissie heeft ook in ieder directoraat-generaal (DG) een „coördinator voor gegevensbescherming” aangesteld die alle aspecten van gegevensbescherming in het DG moet coördineren.

De DPO's komen sedert een aantal jaren regelmatig bijeen om ervaringen te delen en horizontale kwesties te bespreken. Dit informele netwerk blijkt productief te zijn wat samenwerking betreft en heeft geleid tot de aanneming van een aantal interne achtergrondnota's.

De EDPS heeft alle DPO-bijeenkomsten in maart (Bureau van de EDPS, Brussel), juli (Rekenkamer, Luxemburg) en oktober (Europese Ombudsman, Straatsburg) gedeeltelijk bijgewoond. Deze bijeenkomsten waren voor de EDPS een goede gelegenheid om de DPO's recente informatie te verstrekken over zijn werkzaamheden en kwesties van gemeenschappelijk belang te bespreken. De EDPS heeft dit forum gebruikt voor het toelichten en bespreken van de procedure voor voorafgaande controles en enkele van de voornaamste begrippen van de verordening

die relevant zijn voor de procedure van voorafgaande controle (bijv. verantwoordelijke voor de verwerking, verwerkingen). Het bood de EDPS ook de gelegenheid de vooruitgang die is geboekt met de behandeling van gevallen van voorafgaande controle te omschrijven en bijzonderheden te verstrekken over een aantal van de bevindingen van voorafgaande controles (zie punt 2.3 hierna). Deze samenwerking tussen de EDPS en de DPO's blijft op een zeer positieve manier verlopen.

De EDPS heeft zijn standpuntnota „Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming” gepresenteerd, een thema waarmee de DPO's dikwijls geconfronteerd worden bij hun werkzaamheden.

Ten slotte was er bij de de bijeenkomsten aandacht voor de nota „Profile of DPO and good practice manual” (Profiel van de DPO en handboek voor goede praktijken) van de DPO's en de standpuntnota van de EDPS over „the role of the data protection officers in ensuring effective compliance with Regulation (EC) No 45/2001” (de rol van de functionarissen voor gegevensbescherming bij het zorgen voor daadwerkelijke naleving van Verordening (EG) nr. 45/2001). Deze nota's zijn opgesteld om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van de DPO's over de waarborging van de onafhankelijkheid van hun functie. De DPO's hebben een document opgesteld dat ertoe strekt:

- het „ideale” profiel voor de DPO's in communautaire instellingen en organen te bepalen;
- een aantal minimumnormen vast te stellen voor hun positie binnen de communautaire instellingen en organen;
- goede praktijken te beschrijven voor het uitvoeren van hun taken en het bepalen van mogelijke criteria voor de evaluatie van hun werkzaamheden.

Dit document is in ruime mate ingegeven door de standpuntnota van de EDPS.

In zijn standpuntnota, die aan de hoofden van de EU-administratie is gezonden, onderstreept de EDPS de sleutelrol van de DPO als strategische partner bij het waarborgen van de naleving van de verordening. De EDPS:

- legt uit hoe de inachtneming van de gegevensbescherming in de instellingen en organen moet worden gewaarborgd op verschillende niveaus waarop de DPO, de instelling of het orgaan en de EDPS allemaal een rol hebben te spelen;
- geeft richtsnoeren aan de DPO's voor een optimale uitvoering van hun taken in alle onafhankelijkheid;
- onderzoekt de belangrijkste functies van de DPO's, waaronder toezicht op de naleving van de verordening, het in ontvangst nemen van kennisgevingen, het bijhouden van een register voor raadpleging door het publiek, het verstrekken van advies en het bewustmaken voor gegevensbescherming binnen de instelling of het orgaan zelf, en kennisgeving aan de EDPS van bepaalde verwerkingen voor voorafgaande controle.

De centrale boodschap van het document was niet alleen dat ook alle EU-organen een DPO moeten aanstellen, maar dat deze aanstelling op zich niet automatisch betekent dat de verordening wordt nageleefd. De DPO's moeten adequater in kennis worden gesteld van de verwerking van persoonsgegevens in hun instelling of orgaan en moeten in voorkomend geval de EDPS op de hoogte brengen van alle verwerkingen die bijzondere risico's meebrengen voor de betrokkenen en derhalve voorafgaand moeten worden gecontroleerd.

2.3. Voorafgaande controle

2.3.1. Rechtsgrond

In het algemeen: artikel 27, lid 1

In artikel 27, lid 1, van de verordening is bepaald dat alle „verwerkingen die gezien hun aard, reikwijdte of doeleinden bijzondere risico's kunnen inhouden voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen”, vooraf door de EDPS moeten worden gecontroleerd. Artikel 27, lid 2, van de verordening bevat een lijst van verwerkingen die dergelijke risico's kunnen inhouden. Deze lijst is niet uitputtend. Andere, niet in de lijst vermelde gevallen kunnen bijzondere risico's inhouden voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en dus controle vooraf door de EDPS rechtvaardigen. Zo houdt iedere verwerking van

persoonsgegevens die raakt aan het vertrouwelijkheidsbeginsel als vastgesteld in artikel 36, bijzondere risico's in die voorafgaande controle door de EDPS rechtvaardigen.

In artikel 27, lid 2, vermelde gevallen

In artikel 27, lid 2, wordt een aantal verwerkingen opgesomd die bijzondere risico's kunnen inhouden voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen:

- a) *verwerkingen van gegevens betreffende de gezondheid en verwerkingen van gegevens inzake verdenkingen, strafbare feiten, strafrechtelijke veroordelingen of veiligheidsmaatregelen.* Deze categorieën zijn van gevoelige aard en verdienen meer aandacht omdat zij tot de in artikel 10 van de verordening bedoelde bijzondere categorieën van gegevens behoren. De EDPS heeft dit criterium in die zin gespecificeerd dat, indien de gegevens betreffende de gezondheid of strafbare feiten enzovoort, het resultaat zijn van een verwerking vóór opname in een bestand, het de voorafgaande verwerking is die vooraf moet worden gecontroleerd en niet het bestand zelf. Dat geldt voor persoonsdossiers in de instellingen en organen. Een ander onderscheid dat moet worden gemaakt, is dat beveiligingsmaatregelen geen maatregelen zijn die betrekking hebben op de beveiliging van, bijvoorbeeld, gebouwen, maar maatregelen die worden aangenomen in het kader van juridische procedures;
- b) *verwerkingen die ten doel hebben de persoonlijke eigenschappen van de betrokkenen, zoals bekwamheid, rendement of gedrag, te beoordelen.* Dit criterium is gebaseerd op het doel van de verwerking en niet op de loutere verzameling van evaluatiegegevens, indien geen verdere evaluatie van de persoon wordt beoogd (ook hier moet de voorafgaande verwerking van de evaluatie op zich vooraf worden gecontroleerd);
- c) *verwerkingen waarmee voor verschillende doeleinden verwerkte gegevens onderling kunnen worden gekoppeld zonder dat hiervoor nationale of communautaire regelgeving bestaat.* Deze bepaling moet voorkomen dat voor verschillende doeleinden verzamelde gegevens onderling worden gekoppeld. Het risico bestaat dat uit de koppeling van de gegevens nieuwe informatie kan worden afgeleid waarvoor die koppeling niet was bedoeld, zodat de gegevens niet alleen worden gebruikt voor

het doel waarvoor zij oorspronkelijk werden verzameld. Het gebruik van een persoonsnummer kan een aanwijzing zijn, maar houdt op zich geen bijzonder risico in. Het gebruik van elektronische gegevensbanken die met software-hulpmiddelen kunnen worden doorzocht, kan een ander in aanmerking te nemen element zijn;

- d) *verwerkingen die gericht zijn op het ontzeggen van het genot van een recht, van een uitkering of van de mogelijkheid een contract aan te gaan.* Dit criterium geldt meestal voor uitsluitingssystemen en kan gedeeltelijk betrekking hebben op evaluatiesystemen.

2.3.2. Procedure

Kennisgeving/raadpleging

De voorafgaande controle moet door de EDPS worden verricht na ontvangst van een kennisgeving van de DPO.

Indien de DPO aan de noodzaak van voorafgaande controle twijfelt, kan hij of zij ook de EDPS raadplegen over het dossier (artikel 27, lid 3). Deze raadplegingsprocedure was een fundamenteel instrument bij de ontwikkeling van de criteria voor de interpretatie van artikel 27, leden 1 en 2, als hierboven vermeld. In een aantal gevallen heeft de DPO een kennisgeving voor voorafgaande controle gestuurd in de veronderstelling dat er een noodzaak in de juridische zin was, maar heeft de EDPS geconcludeerd dat zulks niet het geval was (zie punt 2.3.3, onder in 2005 uitgebrachte adviezen over gevallen van voorafgaande controle). In ieder geval hebben die gevallen, samen met de raadplegingen, in grote mate bijgedragen tot de verduidelijking van de criteria voor voorafgaande controle.

Termijn, opschorting en verlenging

De EDPS moet binnen twee maanden na ontvangst van de kennisgeving advies uitbrengen. Indien de EDPS om meer informatie verzoekt, wordt de termijn van twee maanden gewoonlijk opgeschort totdat de EDPS deze informatie heeft verkregen.

De oorspronkelijke termijn van twee maanden kan ook, indien dit in verband met de complexiteit van het dossier nodig is, bij besluit van de EDPS worden verlengd met een nieuwe periode van twee maanden.

Van dit besluit moet vóór het verstrijken van de eerste termijn van twee maanden aan de verantwoordelijke voor de verwerking kennis worden gegeven. Indien binnen de termijn van twee maanden, die eventueel is verlengd, geen besluit is genomen, wordt het advies van de EDPS geacht gunstig te zijn.

Register

Artikel 27, lid 5, van de verordening bepaalt dat de EDPS een register moet bijhouden van alle vooraf te controleren verwerkingen waarvan hem kennis is gegeven. Dit register moet de in artikel 25 bedoelde informatie bevatten en moet door eenieder kunnen worden geraadpleegd.

De basis van dat register is het in 2004 opgemaakte kennisgevingsdocument. In 2005 is het document voor voorafgaande controle dat door de DPO's moet worden ingevuld en aan de EDPS moet worden gezonden, verbeterd op het gebied van de inhoud, door de toevoeging van een aantal nieuwe relevante elementen, en van het formaat, waardoor een betere aansluiting met de interne aan de DPO's gezonden kennisgevingsdocumenten mogelijk wordt gemaakt, dat wil zeggen met het formaat dat wordt gebruikt door de Commissie en de andere instellingen en organen die hetzelfde model volgen.

Uit de ervaringen is gebleken dat er voor een goede feitelijke en juridische basis voor de analyse van verwerkingen meer informatie nodig is dan is bepaald in artikel 27, lid 5. Daartoe zijn nieuwe informatie-velden aan het document toegevoegd. Aldus wordt zoveel mogelijk vermeden dat om nadere informatie moet worden verzocht.

Ter wille van de transparantie wordt alle informatie in het openbare register opgenomen, met uitzondering van de beveiligingsmaatregelen, die niet mogen worden vermeld in het register dat door eenieder kan worden geraadpleegd. Deze beperking spoort met artikel 26 van de verordening, dat bepaalt dat het register van de verwerkingen dat door iedere DPO wordt bijgehouden, de informatie uit het kennisgevingsdocument bevat, behalve die betreffende beveiligingsmaatregelen.

Zodra de EDPS advies heeft uitgebracht, worden de verwijzing naar het advies, het zaaknummer en de eventuele te nemen follow-upmaatregelen (met dezelfde restricties als de hierboven vermelde) aan het register toegevoegd. In een later stadium worden

ook de wijzigingen die de verantwoordelijke voor de verwerking in het licht van het advies van de EDPS heeft aangebracht, kort samengevat. Op die manier worden twee doelstellingen verwezenlijkt. Enerzijds wordt de informatie over een bepaalde verwerking up-to-date gehouden, en anderzijds wordt aan het transparantiebeginsel voldaan.

Het register zal met de tweede fase van de website online beschikbaar zijn en zowel de kennisgevingen als de uitgebrachte adviezen zullen dan toegankelijk zijn. Inmiddels staan de meeste adviezen op de website, met inbegrip van de follow-upaantekeningen die worden toegevoegd wanneer de aanbevelingen door de verantwoordelijken voor de verwerking zijn uitgevoerd.

Adviezen

Overeenkomstig artikel 27, lid 4, van de verordening neemt het definitieve standpunt van de EDPS de vorm aan van een advies waarvan kennis moet worden gegeven aan de verantwoordelijke voor de verwerking en de DPO van de betrokken instelling of het betrokken orgaan.

Het advies is als volgt gestructureerd: een beschrijving van de procedure; een samenvatting van de feiten; een juridische analyse; conclusies.

De juridische analyse begint met een toetsing of het geval effectief in aanmerking komt voor voorafgaande controle. Zoals hierboven vermeld, zal de EDPS, indien het niet om een van de in artikel 27, lid 2, genoemde gevallen gaat, het bijzondere risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkene beoordelen. Komt het geval inderdaad in aanmerking voor voorafgaande controle, dan moet de juridische analyse vooral uitwijzen of de verwerking in overeenstemming is met de desbetreffende bepalingen van de verordening. Indien nodig worden aanbevelingen gedaan om voor naleving van de verordening te zorgen. In de conclusies heeft de EDPS tot dusver verklaard dat de verwerking geen inbreuk op een bepaling van de verordening inhoudt, op voorwaarde dat met de gedane aanbevelingen rekening wordt gehouden.

Teneinde, net zoals op andere gebieden, te garanderen dat het volledige team op dezelfde basis te werk gaat en dat de adviezen van de EDPS worden uitgebracht na een volledige analyse van alle belangrijke informatie, wordt momenteel een case-handboek opgesteld.

Dit biedt een structuur van de adviezen, gebaseerd op opgedane praktische ervaringen, en wordt permanent bijgewerkt. Het bevat ook een checklist.

Er is een workflowsysteem om voor de follow-up van alle aanbevelingen in een welbepaald geval te zorgen en, in voorkomend geval, voor naleving van alle uitvoeringsbesluiten (zie punt 2.3.7).

2.3.3. Kwantitatieve analyse

Onderscheid tussen voorafgaande controle achteraf en eigenlijke voorafgaande controle

De verordening is op 1 februari 2001 in werking getreden. Artikel 50 bepaalt dat de communautaire instellingen en de communautaire organen er zorg voor moeten dragen dat verwerkingen die op de datum van de inwerkingtreding van deze verordening aan de gang waren, binnen één jaar na die datum (dus op 1 februari 2002) aan deze verordening moeten beantwoorden. De benoeming van de EDPS en de adjunct-EDPS is op 17 januari 2004 van kracht geworden.

Voorafgaande controle heeft niet alleen betrekking op verwerkingen die nog niet aan de gang zijn („eigenlijke” voorafgaande controles), maar ook op verwerkingen die voor 17 januari 2004 of voor de inwerkingtreding van de verordening zijn begonnen (voorafgaande controles achteraf). In dergelijke situaties kan een controle uit hoofde van artikel 27 niet „voorafgaand” zijn in de strikte betekenis van het woord, maar moet deze achteraf worden verricht. Met deze pragmatische benadering zorgt de EDPS ervoor dat aan artikel 50 van de verordening wordt voldaan wat betreft de verwerkingen die bijzondere risico's inhouden.

Om iets te doen aan de achterstand in dossiers die wellicht aan voorafgaande controle moeten worden onderworpen, heeft de EDPS de DPO's verzocht de situatie van hun instelling met betrekking tot verwerkingen binnen de werkingssfeer van artikel 27 te bestuderen. Na ontvangst van de bijdragen van alle DPO's heeft de EDPS in 2004 een lijst opgesteld van zaken die vooraf moeten worden gecontroleerd. Deze lijst is in 2005 verder verfijnd.

Als resultaat van deze inventaris is vastgesteld dat een aantal categorieën in de meeste instellingen en organen voorkomen; derhalve werden zij geschikt bevonden voor meer systematisch toezicht. Met het oog op

een zo efficiënt mogelijk gebruik van de beschikbare personele middelen heeft de EDPS voorrang gegeven aan gevallen van voorafgaande controle achteraf. In september 2004 zijn bij de bestudering van de inventaris van gevallen die door de instellingen en organen aan de EDPS moeten worden voorgelegd, drie grote prioriteiten vastgesteld:

1. medische dossiers,
2. beoordeling van personeel,
3. tuchtprocedures.

De EDPS heeft in het verzoek om een bijgewerkte inventaris dat hij in november 2005 aan de instellingen en organen heeft gericht, twee nieuwe prioriteiten toegevoegd, namelijk:

4. sociale diensten,
5. e-monitoring.

Deze prioriteitscriteria gelden alleen voor voorafgaande controles achteraf, aangezien gevallen van eigenlijke voorafgaande controle moeten worden behandeld voordat de verwerking wordt verricht, volgens de plannen van de instelling of het orgaan.

In 2005 uitgebrachte adviezen over gevallen van voorafgaande controle

In 2005, het eerste volledige werkingsjaar van de EDPS, zijn **34 adviezen** over gevallen van voorafgaande controle uitgebracht.

Rekenkamer

5 gevallen van voorafgaande controle

Europese Commissie

4 gevallen van voorafgaande controle

Comité van de Regio's

3 gevallen van voorafgaande controle

Raad

4 gevallen van voorafgaande controle

Europese Centrale Bank

3 gevallen van voorafgaande controle

Europees Hof van Justitie

6 gevallen van voorafgaande controle

Europees Economisch en Sociaal Comité

1 geval van voorafgaande controle

Europese Investeringsbank

4 gevallen van voorafgaande controle

Parlement

2 gevallen van voorafgaande controle

HBIM (²)

2 gevallen van voorafgaande controle

Van de 34 gevallen van voorafgaande controle waren er slechts vier gevallen van eigenlijke voorafgaande controle, d.w.z. dat de betrokken instellingen en organen (de Rekenkamer voor drie van deze gevallen en de ECB voor het vierde) de procedure inzake voorafgaande controle hebben gevolgd voordat de verwerking werd verricht. Drie van deze vier gevallen van eigenlijke voorafgaande controle hadden betrekking op tuchtprocedures en één op beoordeling. De overige 30 waren gevallen van voorafgaande controle achteraf.

Naast deze 34 gevallen van voorafgaande controle waarover een advies is uitgebracht, heeft de EDPS ook acht gevallen behandeld waarvoor voorafgaande controle niet nodig werd geacht: twee kennisgevingen waren afkomstig van het Hof van Justitie, twee van de Europese Investeringsbank, twee van de Europese Ombudsman, één van het Comité van de Regio's en één van de Commissie. Van deze acht gevallen hadden er vijf betrekking op persoonsdossiers van personeel. Hoewel persoonsdossiers van personeel niet aan voorafgaande controle onderworpen zijn, bestaan zij in alle instellingen en organen en stellen zij belangrijke vragen inzake gegevensbescherming aan de orde. Dit specifieke onderwerp zal derhalve worden behandeld in een nota die bedoeld is om richtsnoeren te verstrekken die waarborgen dat de rechten van personen terdege worden geëerbiedigd.

Analyse per instelling/orgaan

De meeste instellingen en organen hebben kennis gegeven van verwerkingen die bijzondere risico's kunnen inhouden. Bij het actualiseren van hun inventaris van gevallen van voorafgaande controle (in november 2005) hadden de instellingen en organen de gelegenheid na te gaan op welke gebieden het aantal kennisgevingen een stijgende lijn vertoont en op welke gebieden er geen worden gedaan.

Slechts één agentschap (het HBIM) heeft kennisgevingen gedaan. De EDPS neemt aan dat vele andere agentschappen in de nabije toekomst kennis zullen geven van verwerkingen, aangezien een aantal onder hen reeds bezig is met het opstellen van een eigen inventaris.

(²) Harmonisatiebureau voor de interne markt (merken, tekeningen en modellen).

Analyse per categorie

Het aantal behandelde gevallen van voorafgaande controle, per prioritaire categorie, is als volgt.

Categorie 1 (medische dossiers)

9 gevallen van voorafgaande controle

Categorie 2 (beoordeling van personeel)

19 gevallen van voorafgaande controle

Categorie 3 (tuchtprocedures)

6 gevallen van voorafgaande controle

Categorie 4 (sociale diensten)

nihil

Categorie 5 (e-monitoring)

nihil

Categorie 1 omvat het eigenlijke medische dossier (één geval van voorafgaande controle) en alle procedures in verband met uitkeringen of ziekteverzekeringen (acht gevallen van voorafgaande controle).

De belangrijkste categorie blijft categorie 2, die betrekking heeft op de beoordeling van personeel (56 % van de gevallen; 19 van de 34 dossiers). De beoordeling heeft betrekking op alle personeelsleden van de Europese Gemeenschap, met inbegrip van ambtenaren, tijdelijke functionarissen en arbeidscontractanten.

Het doel van de evaluatie is in ruimere zin ter zake dienend, omdat het niet alleen betrekking heeft op de eigenlijke beoordeling (bijvoorbeeld dossier 2005-218 betreffende de beoordeling van de loopbaanontwikkeling (CDR-systeem)), maar ook op alle verwerkingen van gegevens die hebben bijgedragen tot de beoordeling van de betrokkene in een specifiek kader (zoals de evaluatie van freelancearbeidscontractanten).

In de derde categorie (tuchtprocedures) werden slechts zes dossiers behandeld. Deze verwerkingen waren niettemin zeer goed gedocumenteerd. Er dient te worden onderstreept dat 75 % van de gevallen van eigenlijke voorafgaande controle betrekking heeft op tuchtprocedures.

Aangezien het vierde en het vijfde prioritaire thema pas in november 2005 zijn toegevoegd, spreekt het vanzelf dat er nog geen adviezen zijn uitgebracht; hoewel voor elk van beide categorieën reeds een aantal kennisgevingen is gedaan.

Werkzaamheden van de EDPS en de instellingen en organen

De twee grafieken in bijlage D illustreren de werkzaamheden van de EDPS en van de instellingen en organen. Zij geven het aantal werkdagen van de EDPS weer, alsook het door de EDPS gevraagde aantal dagen van verlenging en het aantal dagen van opschorting (de tijd die nodig is om informatie van de instellingen en organen te krijgen).

In 2005 ontvangen kennisgevingen voor voorafgaande controle waarover in 2006 een advies zal worden uitgebracht

In 2006 zullen waarschijnlijk veel gevallen van voorafgaande controle worden behandeld. Eind januari 2006 waren reeds 33 gevallen van voorafgaande controle in behandeling. Voor 29 van die gevallen waren de kennisgevingen in 2005 toegezonden (acht in december) en voor vier in januari 2006. Geen van deze gevallen zijn echte gevallen van voorafgaande controle. Voor slechts één geval werd voorafgaande controle niet nodig geacht.

Europese Commissie

3 gevallen van voorafgaande controle

Raad

8 gevallen van voorafgaande controle

Europese Centrale Bank

4 gevallen van voorafgaande controle

Europees Hof van Justitie

2 gevallen van voorafgaande controle

Europese Investeringsbank

3 gevallen van voorafgaande controle

EPSO ⁽³⁾

3 gevallen van voorafgaande controle

EUMC ⁽⁴⁾

1 geval van voorafgaande controle

HBIM ⁽⁵⁾

1 geval van voorafgaande controle

CdT ⁽⁶⁾

4 gevallen van voorafgaande controle

⁽³⁾ Bureau voor personeelselectie van de Europese Gemeenschappen (dat onder de DPO van de Commissie valt).

⁽⁴⁾ Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat.

⁽⁵⁾ Harmonisatiebureau voor de interne markt (merken, tekeningen en modellen).

⁽⁶⁾ Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie.

Analyse per instelling en orgaan

De instellingen en organen blijven aan de EDPS kennis geven van verwerkingen die bijzondere risico's kunnen inhouden. Nu de geactualiseerde inventaris is uitgebracht (in november 2005), wordt vastgesteld dat sommige instellingen veel, en andere relatief weinig of geen kennisgevingen hebben gedaan.

Naast het HBIM zijn nu twee andere agentschappen (het EUMC en het CdT) actief op het gebied van gegevensbescherming. Naar verwachting zullen meer agentschappen zich in de nabije toekomst met gegevensbescherming bezighouden.

Analyse per categorie

Het aantal gevallen van voorafgaande controle waarvan kennis is gegeven, is als volgt per prioritaire categorie.

Categorie 1 (medische dossiers)

9 gevallen van voorafgaande controle

Categorie 2 (beoordeling van personeel)

13 gevallen van voorafgaande controle

Categorie 3 (tuchtprocedures)

1 geval van voorafgaande controle

Categorie 4 (sociale diensten)

2 gevallen van voorafgaande controle

Categorie 5 (e-monitoring)

3 gevallen van voorafgaande controle

Andere gebieden

1 geval van voorafgaande controle ⁽⁷⁾

In categorie 1 (medische dossiers) werden er ononderbroken kennisgevingen gedaan en dat zal naar verwachting in 2006 zo blijven, aangezien veel procedures betrekking hebben op medische dossiers.

Categorie 2 (beoordeling van personeel) vormt nog steeds de meerderheid van de gevallen — 13 van de 29 dossiers (45 %). Op dit gebied is kennis gegeven van zeer belangrijke gevallen, zoals de aanwerving van ambtenaren, tijdelijke functionarissen en arbeidscontractanten (EPSO-dossiers), die alle instellingen en organen aangaan.

Wat categorie 3 (tuchtprocedures) betreft, verwacht de EDPS kennisgevingen van de instellingen.

⁽⁷⁾ In verband met financiële onregelmatigheden.

Voor categorie 4 (sociale diensten) zijn reeds kennisgevingen ontvangen (één van de Raad en één van de Commissie).

Categorie 5 (e-monitoring) is van bijzonder belang. De EDPS werkt aan een nota over e-monitoring als achtergrond voor de voorafgaande controle van systemen voor e-monitoring, dat zal dienen als referentie voor de voorafgaande controle op dit gebied (zie punt 2.7).

2.3.4. Voorafgaande controles achteraf

Medische gegevens en andere gezondheidsgegevens worden door de instellingen en organen verwerkt. Alle gegevens betreffende de rechtstreekse of onrechtstreekse kennis van de gezondheidstoestand van een persoon vallen onder deze categorie. Daarom moeten „dubbele uitkeringen” voor gehandicapte kinderen, afwezigheidsgegevens enzovoort aan een voorafgaande controle worden onderworpen.

Op dit gebied gelden zowel de noodzaak van voorafgaande controle als de specifieke voorwaarden voor de verwerking van gevoelige gegevens (artikel 10 van de verordening). De rechtsgrondslag en de strikte noodzaak van de verwerking van die gegevens werden zorgvuldig bestudeerd. Vertrouwelijkheid is ook een essentieel aspect.

In sommige gevallen houdt outsourcing van medische diensten in dat de verwerking buiten de werkingssfeer van de verordening valt (maar in die gevallen is de nationale wet waarin Richtlijn 95/46/EG is omgezet, van toepassing).

De beoordeling van personeel is om evidente redenen een verwerking die gemeenschappelijk is aan alle instellingen en organen. Er zijn verscheidene gevallen bestudeerd, gaande van de selectie van nieuw personeel tot de jaarlijkse beoordeling, waarbij zowel vast als tijdelijk personeel en stagiaires betrokken waren. Naast de gewone kwesties inzake bewaring van gegevens, informatie enzovoort is de beperking van de doeleinden onderstreept: met het oog op de beoordeling verzamelde gegevens mogen niet worden gebruikt voor doeleinden die daarmee niet verenigbaar zijn. De bewaring van gegevens in persoonsdossiers is ook een relevant punt in het kader van deze verwerkingen. In een bepaald geval van monitoring van telefoongesprekken bevatte het systeem verkeers-

gegevens en was artikel 37 derhalve ook van toepassing.

Administratieve onderzoeken en tuchtprocedures: op dit gebied waren er drie gevallen van controle achteraf. Net zoals in de gevallen van eigenlijke voorafgaande controle (zie punt 2.3.5) was het onderscheid tussen persoonsdossiers en dossiers in verband met tuchtrechtelijke/administratieve onderzoeken uiterst belangrijk om de inachtneming van de bewaringstermijnen te waarborgen. Een groot probleem was dat er tegenstrijdigheid lijkt te bestaan tussen het beginsel van beperkte bewaring van gegevens, gekoppeld aan het beginsel van de verjaring van sancties, en de huidige interpretatie van artikel 10, onder i, van bijlage IX bij het Statuut. De aanbevelingen van de EDPS en de lopende werkzaamheden strekken ertoe het beginsel inzake gegevensbescherming te verzoeken met de noodzaak om in geval van nieuw gedrag dat aanleiding geeft tot een tuchtstraf, rekening te houden met de antecedenten.

2.3.5. Eigenlijke voorafgaande controle

De EDPS dient normaal gezien voor de start van de verwerking advies uit te brengen, zodat de rechten en vrijheden van de betrokkenen van begin af aan gewaarborgd zijn. Dit is de grondgedachte van artikel 27. Parallel met de behandeling van gevallen van voorafgaande controle achteraf is in 2005 aan de EDPS kennis gegeven van vier gevallen van „eigenlijke”⁽⁸⁾ voorafgaande controle. De algemene conclusie van al die gevallen is dat de informatie in gevallen van eigenlijke voorafgaande controle dikwijls niet zo concreet is als met betrekking tot de gegevensverwerking in de gevallen achteraf. In gevallen van eigenlijke voorafgaande controle vormen procedureregels een essentieel aspect van de kennisgeving.

In het dossier „Compass” van de Rekenkamer is de nieuwe beoordelingsprocedure voor het personeel behandeld. De enige aanbevelingen ter verbetering van het systeem vanuit het oogpunt van gegevensbescherming waren de opnemings van de in artikel 11, lid 1, onder f, en artikel 12, lid 1, onder f, bedoelde informatie met het oog op meer eerlijkheid, de vaststelling van veiligheidsmaatregelen in communicaties en de beperking van de toegang tot gegevens in geval van beroep.

⁽⁸⁾ Namelijk gevallen met betrekking tot nog niet verrichte verwerkingen.

Het dossier „Intimidatie” van de Rekenkamer had betrekking op een regeling om situaties van intimidatie aan te pakken. Eerst werd gesteld dat de „informele” fase van de door de Rekenkamer ingestelde procedure niet onder de verordening viel, omdat de verzamelde persoonsgegevens niet in een bestand waren opgenomen. De EDPS was van oordeel dat het van het allergrootste belang is dat deze informele fase onder de verordening valt, zodat de garanties met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens volledig worden toegepast. Gezien de gevoeligheid van de kwesties werden op vele gebieden aanbevelingen gedaan (rechtsgrondslag, informatie aan de betrokkenen, beperking van de doeleinden, enz.).

In het dossier „Interne administratieve onderzoeken en tuchtprocedures” van de Rekenkamer heeft de EDPS onder meer aanbevelingen gedaan betreffende de verwerking van gevoelige gegevens als bepaald in artikel 10 en betreffende het recht van toegang en rectificatie (met een specifieke betekenis in deze context). Het belangrijkste punt was het onderscheid tussen tuchtdossiers en persoonsdossiers en de verschillende regels die gelden voor de bewaring van gegevens.

Het dossier „Interne administratieve onderzoeken” van de Europese Centrale Bank had betrekking op dezelfde kwesties. Deze onderzoeken kunnen uiteindelijk tot tuchtprocedures leiden. Daarbij werd de mogelijkheid van interceptie van telefoongesprekken onderzocht en werd een restrictieve aanpak toelaatbaar geacht. Een logische interpretatie van de beperking van de bewaring van communicatieverkeersgegevens werd bereikt door de gecombineerde uitlegging van de artikelen 37 en 20 van de verordening.

2.3.6. Raadplegingen

Indien de DPO aan de noodzaak van voorafgaande controle twijfelt, dient hij of zij de EDPS te raadplegen over het dossier (artikel 27, lid 3). In 2005 hebben de DPO's de EDPS over verscheidene onderwerpen geraadpleegd.

De EDPS heeft verduidelijkt dat de volgende gevallen voorafgaand moeten worden gecontroleerd:

- e-monitoring van verkeersgegevens in de instellingen en organen (categorie 5 voor de voorafgaande controles achteraf), aangezien dit gaat

over de beoordeling van het gedrag van personen;

- regelingen om het probleem van intimidatie op het werk aan te pakken, om dezelfde redenen;
- verwerkingen met het oog op beroepsheroriëntering van personeel, uitgevoerd door een groep bestaande uit een arts, een maatschappelijk werker enzovoort;
- nieuwe bevorderingsprocedures.

In andere gevallen werd voorafgaande controle niet nodig geacht:

- doorlichting met het oog op het al dan niet verlenen van een recht, voordeel of contract, omdat in artikel 27, lid 2, onder d, alleen naar uitsluiting wordt verwezen; indien er echter een beoordeling plaatsvindt, valt het dossier onder artikel 27, lid 2, onder b;
- het beheer van administratieve structuren zoals taakomschrijvingen voor personeelsleden, aangezien deze geen beoordeling met zich meebrengen en geen ander risico inhouden;
- telewerk, tenzij er beoordelingsmechanismen in het systeem worden opgenomen;
- het uitbesteden van de taken van noodhulpteams (aangezien de keuze van de teamleden volledig onder de verantwoordelijkheid van een particuliere entiteit valt).

De verwerking van medische gegevens is een complex gebied.

- De verwerking van gezondheidsgegevens door de administratieve diensten van de instelling of het orgaan moet uit hoofde van artikel 27, lid 2, onder a, vooraf worden gecontroleerd.
- Wanneer medische diensten aan een andere Europese instelling of een ander Europees orgaan worden uitbesteed, moeten zij vooraf worden gecontroleerd in de laatstgenoemde instanties en niet in de instelling die of het orgaan dat ze uitbesteedt.
- Indien de diensten door een particulier bedrijf worden verstrekt, is de verordening niet van toepassing en geldt de nationale wet waarin Richtlijn 95/46/EG is omgezet. Daarom hoeft de EDPS geen voorafgaande controle te verrichten.

- Er is een grensgeval geanalyseerd waarin de medische diensten in de gebouwen van de instelling worden verstrekt door een arts en een verpleegster. Aangezien werd geconcludeerd dat de instelling de rol en de bevoegdheid van verantwoordelijke voor de verwerking heeft, werd voorafgaande controle noodzakelijk geacht.
- Gezondheidsgegevens waren ook de beslissende elementen om verwerkingen die erop gericht zijn in noodgevallen terdege rekening te kunnen houden met de handicap van bepaalde personeelsleden, en hun speciale parkeerfaciliteiten te verlenen, in de werkingssfeer van de voorafgaande controle op te nemen.

Vanuit een ander oogpunt worden algemene systemen op zich vóór hun inwerkingtreding niet vooraf gecontroleerd, ook niet indien zij subsystemen omvatten die onder artikel 27 vallen. In die gevallen wordt de kennisgeving van het algemene systeem als achtergrond- en contextinformatie voor de controle van het subsysteem gebruikt. Een duidelijk voorbeeld is Sysper 2 van de Commissie, dat verwerkingen als CDR (beoordeling van de loopbaanontwikkeling van de personeelsleden) omvat, die duidelijk vooraf moeten worden gecontroleerd.

2.3.7. Follow-up van adviezen inzake voorafgaande controle en raadplegingen

Wanneer de EDPS een advies over het hem voor voorafgaande controle voorgelegde geval uitbrengt of wanneer een geval wordt onderzocht om uit te maken of voorafgaande controle nodig is en bepaalde cruciale aspecten lijken te moeten worden gerectificeerd, kan het advies van de EDPS een reeks aanbevelingen bevatten waarmee rekening moet worden gehouden om de verwerking in overeenstemming te brengen met de verordening. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking deze aanbevelingen niet opvolgt, kan de EDPS de hem uit hoofde van artikel 47 van de verordening verleende bevoegdheden uitoefenen. De EDPS kan met name de zaak aan de betrokken communautaire instelling of het betrokken communautaire orgaan rapporteren.

Voorts kan de EDPS de inwilliging gelasten van verzoeken om uitoefening van bepaalde met die gegevens samenhangende rechten (indien die verzoeken, in strijd met de artikelen 13 tot en met 19, zijn ge-

weigerd) of kan hij tot de verantwoordelijke voor de verwerking een waarschuwing of berisping richten. Hij kan ook de rectificatie, afscherming, wissing of vernietiging van alle gegevens gelasten of een tijdelijk of definitief verwerkingsverbod opleggen. Indien de besluiten van de EDPS niet worden nageleefd, heeft deze het recht het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen te adieren onder de in het Verdrag bedoelde voorwaarden.

Alle gevallen van voorafgaande controle hebben tot aanbevelingen geleid. Zoals hierboven (in de punten 2.3.4 en 2.3.5) is uitgelegd, hebben de meeste aanbevelingen betrekking op informatie over de betrokkenen, termijnen voor de bewaring van gegevens, beperking van de doeleinden en het recht van toegang en rectificatie. De instellingen en organen zijn bereid deze aanbevelingen te volgen en tot nu toe is het nog niet nodig geweest uitvoeringsbesluiten te nemen. De tijd die nodig is voor het uitvoeren van die maatregelen verschilt per geval. In 2005 zijn zes dossiers afgesloten omdat alle aanbevelingen zijn uitgevoerd ⁽⁹⁾. In één geval is een maatregel hangende ⁽¹⁰⁾.

Wat de follow-up van raadplegingen over de noodzaak van een voorafgaande controle achteraf betreft, wordt, indien het antwoord positief was en de aan gelegenheid prioritair is (zeven gevallen in 2005), toezicht gehouden op de ontvangst van de kennisgeving en wordt indien nodig een herinnering gezonden. Wanneer het geval niet prioritair is, bestaat de follow-up in een verzoek om te zijner tijd een kennisgeving te doen. In gevallen van eigenlijke voorafgaande controle wordt de kennisgeving onmiddellijk geëist. In de overige gevallen werden geen bijzondere risico's in de zin van artikel 27 vastgesteld, maar moesten niettemin bepaalde aspecten worden gewijzigd; één dossier is afgesloten, aangezien deze wijzigingen zijn aangebracht, en de andere twee zijn nog hangende.

2.3.8. Conclusies en toekomst

In 2005 was er een intense activiteit op het gebied van voorafgaande controle. De resultaten zijn zeer bevredigend, hoewel verscheidene instellingen en organen geen kennisgeving hebben gedaan in de

⁽⁹⁾ Raad van de Europese Unie 2004/319. Europees Parlement 2004/13 en 2004/126. Europese Commissie: 2004/95 en 2004/96. HBIM: 2004/174.

⁽¹⁰⁾ Europese Commissie: 2004/196.

prioritaire aangelegenheden voor controle achteraf. 2006 moet het beslissende jaar worden om deze informatie te krijgen en de analyse van de verwerkingen in alle instellingen en organen op die gebieden te voltooien. Dit proces zou uiterlijk in het voorjaar van 2007 moeten zijn afgerond. De EDPS zal al het mogelijke doen om dat doel te bereiken. Zowel nieuwe organen als reeds lang bestaande instellingen moeten hun verwerkingen van persoonsgegevens op alle gebieden, maar vooral op de prioritaire gebieden, bijstellen om ervoor te zorgen dat zij die termijn halen.

In 2006 zal speciale aandacht worden besteed aan elektronische communicatie. De EDPS werkt aan een nota hierover (zie punt 2.7). Aangezien de e-monitoring voor verkeers- en begrotingsdoel-einden, met inbegrip van de verificatie van bevoegd gebruik, als besloten door iedere instelling en ieder orgaan, vooraf moet worden gecontroleerd uit hoofde van artikel 27, lid 2, onder b, wordt van de DPO's verwacht dat zij de desbetreffende kennisgevingen van bestaande systemen toezenden zodra de EDPS zijn nota terzake heeft uitgebracht. Daartoe behoort ook de in artikel 37, lid 2, bedoelde lijst.

De instellingen en organen moeten ook bewust worden gemaakt van de eventuele noodzaak van voorafgaande controle in de ontwerpfase van nieuwe systemen. In het tijdschema voor de uitvoering van nieuwe projecten moet rekening worden gehouden met de tijd die de instelling of het orgaan nodig heeft om de DPO in staat te stellen kennis te geven aan de EDPS, en met de tijd die de EDPS nodig heeft om zijn advies uit te brengen, opdat de instelling of het orgaan de aanbevelingen van de EDPS kan uitvoeren voordat met de verwerking wordt begonnen.

Wat de procedure betreft, zijn kortere termijnen voor het informeren van de EDPS — indien deze om nadere informatie verzoekt — wenselijk. Mochten de kennisgevingsdocumenten volledig worden ingevuld en de achtergronddocumenten volledig zijn, dan zouden verzoeken om nadere informatie eerder uitzondering zijn dan regel, zoals tot nu toe het geval was.

De nieuw aangestelde DPO's moeten worden ondersteund en er moet een tijdschema voor bilaterale toetsingen van het kennisgevingsproces met alle DPO's komen met het oog op de verwezenlijking van de bovenstaande doelstellingen. In dit verband zal een beleidsnota met geactualiseerde informatie

over de praktijken en conclusies inzake voorafgaande controle een belangrijk instrument zijn.

2.4. Klachten

2.4.1. Inleiding

Overeenkomstig artikel 32, lid 2, artikel 33 en artikel 46, onder a, van de verordening, kan iedere natuurlijke persoon een klacht indienen bij de EDPS, waarbij geen voorwaarden inzake nationaliteit of verblijfplaats worden gesteld⁽¹⁾. Klachten zijn alleen ontvankelijk indien zij van een natuurlijke persoon komen en betrekking hebben op een inbreuk op de verordening door een instelling of orgaan van de EU bij de verwerking van persoonsgegevens in de uitvoering van werkzaamheden die geheel of gedeeltelijk onder het toepassingsgebied van het Gemeenschapsrecht vallen. Zoals wij verder zullen zien, is een aantal bij de EDPS ingediende klachten onontvankelijk verklaard omdat de EDPS terzake niet bevoegd is.

Wanneer de EDPS een klacht ontvangt, stuurt hij de indiener een bericht van ontvangst, onverminderd de ontvankelijkheid van het dossier, tenzij de klacht duidelijk onontvankelijk is en niet verder dient te worden onderzocht. De EDPS verzoekt de indiener van de klacht ook hem te informeren over andere eventuele acties (die al dan niet hangende zijn) voor een nationale rechter, het Europees Hof van Justitie of voor de Ombudsman.

Indien de zaak ontvankelijk is, zal de EDPS ze onderzoeken, met name door contact op te nemen met de betrokken instelling of het betrokken orgaan of door de indiener van de klacht om nadere informatie te verzoeken. De EDPS heeft de bevoegdheid om van de verantwoordelijke voor de verwerking of de

⁽¹⁾ Overeenkomstig artikel 32, lid 2, kan „elke betrokkene [...] een verzoek indienen bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming indien hij van oordeel is dat de hem krachtens artikel 286 van het Verdrag verleende rechten zijn geschonden door de verwerking van zijn persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan”. Artikel 33: „Eenieder die in dienst is van een communautaire instelling of van een communautair orgaan kan, zonder de officiële kanalen te volgen, bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming een klacht indienen wegens een vermeende inbreuk op de [in Verordening (EG) nr. 45/2001] vervatte bepalingen.” Volgens artikel 46, onder a, „hoort” de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming „klachten aan en onderzoekt hij deze, en stelt hij de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis van het resultaat”.

instelling of het orgaan toegang te verlangen tot alle persoonsgegevens en tot alle informatie die nodig is voor het onderzoek, en toegang te krijgen tot alle lokalen waar de verantwoordelijke voor de verwerking of de instelling of het orgaan zijn/haar werkzaamheden verricht.

De EDPS heeft in 2005 27 klachten ontvangen. Daarvan zijn er slechts vijf ontvankelijk verklaard en verder onderzocht door de EDPS. Voorts heeft de EDPS vier besluiten aangenomen betreffende klachten die in 2004 waren ingediend. Deze zullen hieronder ook kort worden besproken.

2.4.2. Ontvankelijk verklaarde dossiers

Hangende dossiers van 2004

Zoals hierboven vermeld, heeft de EDPS in 2005 een besluit genomen over een aantal in 2004 geregistreerde dossiers.

Eén in 2004 ontvangen klacht (2004-111) had betrekking op de verstrekking van persoonsgegevens van personen die aan een concours deelnamen. De Commissie kan beslissen over de (niet-)vertrouwelijkheid van een aantal persoonsgegevens die voor concours worden verzameld. De indiener van de klacht betwistte het haar betreffende besluit. Hoewel de indiener van de klacht interessante vragen opwierp, heeft zij de EDPS niet de nodige informatie verstrekt om de zaak verder te onderzoeken. De EDPS heeft derhalve geen besluit kunnen geven.

Een andere nog hangende klacht van 2004 (2004-329) had betrekking op de verzameling van gegevens die nodig zijn voor de terugbetaling van reiskosten aan een deskundige die had deelgenomen aan een door de Europese Commissie georganiseerde bijeenkomst (artikel 4 van de verordening: kwaliteit van de gegevens). De EDPS heeft de Commissie een verzoek gezonden en heeft uiteindelijk geoordeeld dat de verzameling van persoonsgegevens adequaat, ter zake dienend en niet buitensporig was.

Ten slotte had een in 2004 ontvangen klacht (2004-7) betrekking op de illegale toegang tot en verstrekking van informatie uit Sysper 2 (informatiesysteem van de Europese Commissie) in strijd met artikel 22 van de verordening (beveiliging). Na uitwisseling van informatie over dit dossier heeft de Commissie de EDPS meegedeeld dat er een IDOC-onderzoek zal worden geopend.

Dossiers van 2005

Er werd een klacht tegen het Europees Parlement ingediend wegens openbaarmaking van de namen van personen die een verzoekschrift hadden ingediend (2005-40). De vraag werd gesteld of de verwerking rechtmatig was (artikel 5) en of het niveau van de verstrekte informatie voldoende was om toestemming als een geldige reden voor verwerking/verstrekking te beschouwen (artikel 2). De voornaamste bevindingen waren dat de verwerking rechtmatig was, niet op grond van ondubbelzinnige toestemming, maar op grond van artikel 5, onder a en b — respectievelijk „taken van algemeen belang” en „wettelijke verplichting”. De aan de betrokkenen verstrekte informatie was echter niet voldoende en de EDPS heeft daarom voorgesteld dat het secretariaat van de Commissie verzoekschriften de formulieren voor het indienen van een verzoekschrift zou wijzigen, zodat de aandacht sterker op de gevolgen wordt gevestigd. De EDPS heeft ook voorgesteld de mogelijkheid in te voeren om wegens dwingende en wettige redenen van openbaarmaking af te zien.

Tegen de Europese Commissie werd een klacht ingediend met betrekking tot een „profiel” van een persoon on line (2005-112). Een van de deelnemers aan een door de Europese Commissie georganiseerde driedaagse conferentie wenste zijn profiel, dat hij vóór de conferentie had verstrekt, te wissen uit een bepaald onderdeel van de website Europa. De betrokkene heeft met de EDPS contact opgenomen om bezwaar te maken (artikel 18) tegen de openbaarmaking van zijn curriculum vitae. De EDPS heeft het verzoek overgebracht aan de ambtenaar die met deze website belast is en hem verzocht zich over de zaak te buigen. Daarop heeft de ambtenaar ervoor gekozen het profiel te wissen.

Er werd een klacht ontvangen betreffende het recht van toegang (artikel 13) tot persoonsgegevens in het kader van een intern concours bij het HBIM (2005-144). Deze klacht wierp interessante vragen op over het recht van toegang bij de door het EPSO georganiseerde selectieprocedures. Ze gaf aanleiding tot een onderzoek ter plaatse door de EDPS. Na afloop van dit onderzoek heeft de EDPS geoordeeld dat toegang tot de gegevens moet worden verleend. Dit recht werd nadien aan de indiener van de klacht verleend.

Een andere klacht betrof een selectieprocedure bij het Europees Parlement (2005-182). De indiener van de

klacht (die kandidaat was voor een ambt) verzocht om rectificatie van zijn persoonsgegevens in de gegevensbank van het Europees Parlement (artikel 14). De EDPS besloot dat het personeel moet worden geïnformeerd over het recht van toegang en rectificatie met betrekking tot bepaalde gegevensbanken. Wat echter de eigenlijke rectificatie van gegevens betreft, was de EDPS van oordeel dat hij alleen kan optreden met betrekking tot feitelijke gegevens, maar dat hij geen bevoegdheid heeft inzake beoordelingsgegevens.

Een journalist heeft een klacht ingediend tegen de — niet-expliciete — openbaarmaking van zijn naam in het kader van een omkopingszaak door een persbericht van OLAF (2005-190). Hij heeft zijn klacht ingediend op basis van eerlijke verwerking (artikel 4) en het recht op rectificatie (artikel 14). Hij had reeds een klacht ingediend bij de Ombudsman. De EDPS heeft het dossier gesloten omdat hij niets kon toevoegen aan de bevindingen van de Ombudsman in dezen.

Er werd bij de EDPS een klacht ingediend (2005-377) betreffende bepaalde in de pers gepubliceerde informatie over een tuchtprocedure tegen twee ambtenaren van de EU. Met de klacht werd beoogd uit te maken hoe deze informatie bekend was geraakt buiten de Europese Commissie. De EDPS heeft bij gebrek aan voldoende bewijzen besloten geen onderzoek te openen.

2.4.3. Niet-ontvankelijk verklaarde dossiers: voornaamste redenen voor niet-ontvankelijkheid

Van de 27 in 2005 ontvangen klachten werden er 22 onontvankelijk verklaard wegens niet-bevoegdheid van de EDPS. Deze dossiers hadden namelijk geen betrekking op de verwerking van persoonsgegevens door de Europese instellingen en organen, en hadden dus naar de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten moeten worden verwezen. In één geval had de klacht betrekking op informatie op de website van de Raad van Europa, die geen communautaire instelling of communautair orgaan is. De EDPS heeft de indiener van de klacht naar de Raad van Europa verwezen.

2.4.4. Samenwerking met de Ombudsman

Overeenkomstig artikel 195 van het EG-Verdrag is de Ombudsman bevoegd kennis te nemen van klachten over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen. De bevoegdheden van de Europese Ombudsman en de EDPS op het gebied van de behandeling van klachten overlappen elkaar in die zin dat gevallen van wanbeheer betrekking kunnen hebben op de verwerking van persoonsgegevens. Daarom kunnen klachten die bij de Ombudsman worden ingediend, betrekking hebben op kwesties van gegevensbescherming. Evenzo kunnen klachten die bij de EDPS worden ingediend, betrekking hebben op aangelegenheden die reeds geheel of gedeeltelijk door een besluit van de Ombudsman worden bestreken.

Om dubbel werk te vermijden en zoveel mogelijk te zorgen voor een samenhangende aanpak van zowel algemene als specifieke kwesties inzake gegevensbescherming die door klagers aan de orde worden gesteld, wisselen de twee instellingen informatie uit over zowel de indiening van klachten die van belang zijn voor de andere instelling als over het resultaat van de klacht zelf.

Er wordt voorts onderzocht welke de verschillende vormen van mogelijke samenwerking tussen de Europese Ombudsman en de EDPS zijn, waarbij naar een meer gestructureerde samenwerking in de nabije toekomst wordt gestreefd.

2.4.5. Verdere werkzaamheden op het gebied van klachten

De EDPS werkt aan een intern case-handboek voor de behandeling van klachten door het personeel van de EDPS.

Twee personeelsleden hebben in november 2005 te Parijs ook deelgenomen aan de studiebijeenkomst voor nationale gegevensbeschermingsautoriteiten inzake de behandeling van klachten. Tijdens deze tweedaagse studiebijeenkomst heeft het EDPS-personeel een overzicht van de door de EDPS behandelde klachten en elementen van de communicatiestrategie gepresenteerd. De studiebijeenkomst was een interessante gelegenheid om ervaringen op dit gebied uit te wisselen en lering te trekken uit de behandeling van klachten op nationaal niveau.

2.5. Onderzoeken

De adjunct-toezichthouder en een lid van zijn team hebben het eerste onderzoek ter plaatse van de EDPS uit hoofde van artikel 47 van de verordening verricht in het kader van een klacht over het recht van toegang tot gegevens. De gegevens hadden betrekking op de resultaten van een mondeling examen in een interne selectieprocedure binnen een agentschap van de EU. Door het bezoek kon de EDPS de exacte draagwijdte bepalen van de gegevens om toegang waartoe werd verzocht. Het bezoek was ook een gelegenheid om verschillende diensten van de instelling te ontmoeten en de voornaamste functies en activiteiten van de EDPS toe te lichten.

2.6. Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming

Zoals aangekondigd in het jaarverslag 2004, heeft de EDPS aanzienlijke inspanningen geleverd bij de opstelling van een achtergrondnota over de relatie tussen de verordening en de verordening inzake toegang van het publiek ⁽¹²⁾, die in juli werd gepresenteerd. Beide grondrechten, waarvan het ene niet boven het andere prevaleert, zijn essentiële elementen van het democratische leven in de Europese Unie. Zij vormen ook een belangrijk aspect van het begrip „goed bestuur”. Vele documenten die door instellingen en organen van de EU worden bijgehouden, bevatten persoonsgegevens. Daarom is een passende en wel-doordachte aanpak van de eventuele openbaarmaking van een overheidsdocument dat persoonsgegevens bevat, van groot belang.

De nota bevat een beschrijving en een analyse van de relatie tussen de twee grondrechten en geeft praktische voorbeelden en een checklist als leidraad voor de verantwoordelijke ambtenaren en diensten van de EU-administratie. De nota is over het algemeen goed ontvangen en wordt in sommige instellingen en organen gebruikt bij de dagelijkse werkzaamheden.

De grondgedachte van de nota is dat de toegang tot documenten die door de EU-administratie worden bijgehouden, niet automatisch kan worden geweigerd op grond van het loutere feit dat ze persoons-

gegevens bevatten. De „uitzondering van artikel 4, lid 1, onder b” ⁽¹³⁾ van de verordening inzake de toegang van het publiek tot documenten bepaalt dat de openbaarmaking pas kan worden verhinderd als de persoonlijke levenssfeer van een persoon wordt ondermijnd. In de nota wordt aangedrongen op een concreet en individueel onderzoek van ieder geval, maar wordt de zorgvuldig verwoorde uitzondering in haar context geplaatst door te stellen dat voor de niet-openbaarmaking van een overheidsdocument aan de volgende criteria moet zijn voldaan:

1. de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene moet op het spel staan;
2. de toegang van het publiek moet de betrokkene aanzienlijk treffen;
3. de toegang van het publiek wordt niet toegestaan door de wetgeving inzake gegevensbescherming.

In de nota wordt het derde criterium als volgt geïnterpreteerd. Per geval moet worden beoordeeld of de openbaarmaking van een document dat betrekking heeft op iemands persoonlijke levenssfeer, in overeenstemming is met de artikelen 4, 5 en 10 van de verordening inzake gegevensbescherming. Indien de openbaarmaking in overeenstemming is met de beginselen inzake kwaliteit van de gegevens en rechtmatige verwerking, is het volgens de EDPS evenredig om het document openbaar te maken, zolang het geen gevoelige gegevens bevat.

In de nota worden ten slotte twee belangrijke begrippen neergelegd waarmee rekening moet worden gehouden.

1. Personen die een openbare positie bekleden, wekken meer belangstelling bij het publiek. In deze context kan het nodig zijn dat hun persoonsgegevens openbaar worden gemaakt.
2. Een proactieve aanpak is steeds aan te bevelen. Dit betekent dat de betrokken instelling of het betrokken orgaan de betrokkene op de hoogte brengt van zijn/haar verplichtingen inzake transparantie en dat sommige persoonsgegevens, naar analogie, openbaar mogen worden gemaakt.

⁽¹³⁾ „De instellingen weigeren de toegang tot een document wanneer de openbaarmaking ervan zou leiden tot ondermijning van de bescherming van [...] de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.”

⁽¹²⁾ Verordening (EG) nr. 1049/2001.

2.7. E-monitoring

Door het gebruik van elektronische communicatie-instrumenten in de instellingen en organen worden steeds meer persoonsgegevens gegenereerd waarvan de verwerking aanleiding geeft tot de toepassing van de verordening. Eind 2004 is de EDPS begonnen met de behandeling van de verwerking van gegevens die zijn gegenereerd door het gebruik van elektronische communicatie (telefoon, e-mail, mobiele telefoon, internet enz.) in de Europese instellingen en organen. Dit project was gedeeltelijk gebaseerd op door de DPO's verstrekte achtergrondinformatie over de praktijken van hun instelling op dit gebied. Het was ook geïnspireerd op resultaten van het onderzoek van gevallen die voor voorafgaande controle aan de EDPS waren voorgelegd. Aan de DPO's is een ontwerp-nota voorgelegd die tot verdere debatten met de belanghebbenden zou moeten leiden vóór de definitieve publicatie in juni 2006.

2.8. Eurodac

In januari 2004 is de voormalige gemeenschappelijke toezichthoudende autoriteit van Eurodac vervangen door de EDPS, overeenkomstig artikel 20, lid 11, van de Eurodac-Verordening⁽¹⁴⁾. Sedertdien is de EDPS belast met het toezicht op de centrale eenheid van Eurodac. Een essentieel aspect van het toezicht op Eurodac in zijn geheel is de samenwerking tussen de nationale toezichthoudende autoriteiten en de EDPS om uitvoeringsproblemen in verband met de werking van Eurodac te onderzoeken, eventuele moeilijkheden bij controles door de nationale toezichthoudende autoriteiten te onderzoeken en aanbevelingen voor een gemeenschappelijke oplossing van bestaande problemen op te stellen.

Toezicht op de centrale eenheid

Als toezichthoudende autoriteit van de centrale eenheid is de EDPS begonnen met een alomvattende inspectie in twee stappen:

- een eerste inspectie van de lokalen van de centrale eenheid en van de netwerkinfrastructuur, die begin 2006 tot een eindverslag heeft geleid;

⁽¹⁴⁾ Verordening (EG) nr. 2725/2000 van de Raad van 11 december 2000 betreffende de instelling van „Eurodac” voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van de Overeenkomst van Dublin.

- een grondige beveiligingsaudit van de gegevensbanken en lokalen van de centrale eenheid om te evalueren of de genomen veiligheidsmaatregelen aan de eisen van de Eurodac-verordening beantwoorden (te verrichten in de loop van 2006).

De eerste inspectie bestond uit bezoeken aan de lokalen van Eurodac in mei 2005, een grondige studie van de documentatie betreffende de werking van Eurodac, en verscheidene vergaderingen met de verschillende ambtenaren die belast zijn met de beveiliging en de werking van het systeem. Deze eerste activiteiten resulteerden in een gedetailleerde vragenlijst die aan de Commissie is toegezonden. Deze vragenlijst gaat over kwesties betreffende risico- en incidentbeheersing, documentatie over beveiliging, controle van de fysieke en logische toegang, beveiliging van communicaties, onderricht en opleiding over beveiliging van informatie, statistieken, rechtstreekse toegang en rechtstreekse transmissie van gegevens van lidstaten. Op basis van de analyse van de antwoorden op de vragenlijst en van de beoordeling tijdens de bezoeken is een ontwerp-verslag opgesteld dat in december 2005 aan de Commissie is gezonden. In februari 2006 is een eindverslag aangenomen waarin rekening is gehouden met de opmerkingen van de Commissie.

Parallel daarmee heeft de EDPS de nodige stappen ondernomen om een complete beveiligingsaudit van de centrale eenheid te organiseren. Daartoe is met het onlangs opgerichte Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging (ENISA) een overeenkomst gesloten om de EDPS bij te staan bij de uitvoering van de audit.

Samenwerking met de nationale autoriteiten voor gegevensbescherming

In zijn jaarverslag 2004 heeft de EDPS zijn visie op het toezicht op Eurodac gepresenteerd⁽¹⁵⁾. Als resultaat daarvan heeft de EDPS ook zijn functie uitgebreid door in een platform voor samenwerking bij toezicht en uitwisseling van ervaringen

⁽¹⁵⁾ Jaarverslag 2004, bladzijde 34: „De EDPS is de toezichthoudende autoriteit voor de centrale eenheid van Eurodac en houdt ook toezicht op de rechtmatigheid van de toezending van persoonsgegevens aan de lidstaten door de centrale eenheid. De bevoegde autoriteiten in de lidstaten houden op hun beurt toezicht op de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens door de lidstaat in kwestie, met inbegrip van de toezending ervan aan de centrale eenheid. Dit betekent dat het toezicht op beide niveaus, in nauwe samenwerking, moet worden uitgeoefend.”

met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten te voorzien. Rekening houdend met het desbetreffende regelgevingskader en met de jaarverslagen van de Commissie over de werking van Eurodac ⁽¹⁶⁾ is een lijst opgesteld met thema's die tijdens een bijeenkomst met de gegevensbeschermingsautoriteiten moeten worden besproken en is voorzien in een eventuele follow-up op nationaal niveau op basis van een gemeenschappelijke methodologie. Deze aanpak is zeer nuttig gebleken in de context van het toezicht op andere grootschalige informatiesystemen, zoals het Schengen-informatiesysteem.

Op 28 september 2005 is een eerste coördinatievergadering met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten gehouden. Deze gaf aanleiding tot een

zeer welkome uitwisseling van informatie en was een nuttige gelegenheid om een gemeenschappelijke aanpak van het toezicht te bespreken. De deelnemers kozen uit een door de EDPS opgestelde lijst een korte reeks thema's die nader moeten worden onderzocht en bereikten een akkoord over drie belangrijke punten: speciale opzoekingen, eventueel gebruik van Eurodac voor andere doeleinden dan bepaald in de Eurodac-verordening, en de technische kwaliteit van gegevens. Deze punten zullen op nationaal niveau worden onderzocht en de resultaten van het onderzoek zullen door de EDPS worden verzameld en zullen tijdens een tweede bijeenkomst aan het einde van het voorjaar 2006 worden besproken. De EDPS ziet uit naar de resultaten van deze eerste gecoördineerde aanpak.

⁽¹⁶⁾ Het tweede jaarverslag is op 20 juni 2005 gepubliceerd met referentie SEC(2005) 839.

3. Raadpleging

3.1. Inleiding

Het eerste volledige jaar waarin de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) zijn adviesbevoegdheid ten volle heeft uitgeoefend, was om twee redenen belangrijk. Ten eerste heeft de EDPS een beleidsnota opgesteld over zijn rol als adviseur van de communautaire instellingen voor wetgevingsvoorstellen (en aanverwante documenten). Ten tweede heeft de EDPS adviezen uitgebracht over een aantal belangrijke wetgevingsvoorstellen.

Het beleid van de EDPS is neergelegd in een beleidsnota waarin hij zijn ambitie beschrijft om een gezaghebbend adviseur te worden die beschikt over een ruim mandaat dat alle aangelegenheden met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens bestrijkt. Deze ruime interpretatie van zijn mandaat vloeit voort uit de taakomschrijving in artikel 41 van Verordening (EG) nr. 45/2001 en is bevestigd door het Hof van Justitie. Het Hof heeft onderstreept dat de adviesopdracht niet alleen betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen of organen van de EU⁽¹⁷⁾, maar ook op wetgevingsvoorstellen in het kader van de derde pijler van het EU-Verdrag (politiële en justitiële samenwerking in strafzaken).

De Commissie heeft in 2005 belangrijke voorstellen ingediend ter uitvoering van het in november 2004 door de Europese Raad goedgekeurde Haags programma. Met dit programma werd de prioriteit van het optreden op EU-niveau op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht, versterkt, waarbij de nadruk werd gelegd op wetshandhaving, met inbegrip

van het creëren van mogelijkheden voor meer uitwisseling van gegevens tussen de autoriteiten van de lidstaten. In dit verband werd in het programma de noodzaak van passende regels voor de bescherming van persoonsgegevens erkend. De belangrijkste ontwikkelingen in verband met gegevensbescherming waren de volgende.

- Er werd een derde centraal onderdeel van de wetgeving inzake gegevensbescherming op Europees niveau voorgesteld: het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken strekt ertoe bescherming te bieden op een gebied waarop veel gevoelige gegevens worden verwerkt en waarop het op Europees vlak geboden niveau van bescherming als onvoldoende kan worden beschouwd, vermits Richtlijn 95/46/EG niet van toepassing is.
- De wetgevingsvoorstellen betreffende het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) en het visuminformatiesysteem (VIS) hebben bijgedragen tot de verdere ontwikkeling van grootschalige informatiesystemen. Het VIS is bijvoorbeeld ontworpen om 20 miljoen ingangen per jaar te verwerken met betrekking tot mensen die een Schengenvisum aanvragen.
- Voor het eerst zullen particuliere partijen door de EU-wetgeving worden verplicht persoonsgegevens te bewaren en dus gegevensbanken aan te leggen, met als enig doel de bestrijding van ernstige criminaliteit. Deze verplichting vloeit voort uit de richtlijn betreffende de bewaring van gegevens.

⁽¹⁷⁾ Arresten van 17 maart 2005 in twee zaken betreffende de verwerking van de PNR-gegevens (zie punt 3.4.2).

De EDPS oefent zijn adviestaak niet alleen uit door adviezen over wetgevingsvoorstellen uit te brengen, maar ook op verschillende andere manieren. De EDPS is voor het eerst tussengekomen in zaken voor het Hof van Justitie, met name in de „PNR-zaken”, en heeft zijn standpunten over belangrijke aangelegenheden inzake gegevensbescherming voor het Hof geuit. Voorts heeft de EDPS bij verscheidene gelegenheden, zoals op openbare conferenties en seminars en tijdens vergaderingen van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE) van het Europees Parlement, zijn standpunten naar voren gebracht.

Ten slotte houdt het mandaat van de EDPS als adviesorgaan niet uitsluitend verband met wetgevingsvoorstellen. Bij artikel 28, lid 1, van de verordening wordt hem een mandaat verleend met betrekking tot administratieve maatregelen in verband met de verwerking van persoonsgegevens waarbij één of meer communautaire instellingen of organen betrokken zijn. In artikel 46, onder d, wordt dit mandaat gespecificeerd wat de uitvoeringsvoorschriften betreft.

In dit hoofdstuk van het jaarverslag wordt niet alleen een overzicht gegeven van de belangrijkste activiteiten van 2005 en — voor zover mogelijk — het effect daarvan, maar wordt ook vooruitgekeken naar de uitdagingen voor de komende jaren. Daartoe behoort het bestuderen van de gevolgen van nieuwe technologische ontwikkelingen en van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving.

3.2. Het beleid van de EDPS

Beleidsnota „De EDPS als adviseur van de communautaire instellingen met betrekking tot wetgevingsvoorstellen en documenten die daarmee verband houden” (maart 2005)

Met deze beleidsnota werd beoogd de EDPS als een gezaghebbend, betrouwbaar en consistent adviseur van de Commissie, het Europees Parlement en de Raad in het wetgevingsproces te positioneren. Met andere woorden: de EDPS beoogt een vanzelfsprekende partner in dit proces te worden. De drie basiselementen van zijn adviestaak worden in deze nota verduidelijkt.

Het eerste element betreft de reikwijdte van zijn functie: de vraagstukken waarover de EDPS moet worden geraadpleegd. Zoals eerder gezegd, moet deze functie ruim worden geïnterpreteerd, aangezien voorstellen betreffende talrijke onderwerpen invloed kunnen hebben op de bescherming van persoonsgegevens.

Het tweede element betreft de kern van de tussenkomsten. De tussenkomsten van de EDPS zijn gebaseerd op het algemene idee dat bijdragen aan het wetgevingsproces niet alleen kritisch, maar ook opbouwend moeten zijn.

- Het is van cruciaal belang dat de relevantie van een voorstel voor de bescherming van persoonsgegevens zichtbaar wordt gemaakt.
- Artikel 6 van het EU-Verdrag roept op tot eerbiediging van de grondrechten die worden gewaarborgd door het EVRM, met name door de jurisprudentie over artikel 8 van het Europees Handvest voor de rechten van de mens. Rechtsinstrumenten mogen een particulier de essentie van de bescherming waarop hij recht heeft, niet ontnemen.
- De EDPS treedt niet alleen op als waakhond van de persoonlijke levenssfeer, maar houdt er tevens rekening mee dat goed bestuur ook de eerbiediging van andere gerechtvaardigde openbare belangen vereist.
- De voorstellen worden niet zonder meer verworpen; de EDPS biedt alternatieven.

Het derde element heeft betrekking op de rol die de EDPS in het institutionele kader beoogt te spelen. Wil hij een doeltreffend adviseur zijn voor de drie centrale spelers in het wetgevingsproces, dan is de timing van zijn optreden van cruciaal belang. In de beleidsnota worden drie verschillende momenten voor optreden vastgesteld. Voordat het Commissievoorstel wordt aangenomen, kan de verantwoordelijke dienst van de Commissie de EDPS informeel raadplegen. Het is praktijk geworden dat deze informele raadpleging parallel met het intern overleg tussen de diensten bij de Commissie plaatsvindt. Vervolgens vindt de formele en openbare raadpleging op basis van het Commissievoorstel plaats. De EDPS doet zijn best om zijn adviezen in een vroeg stadium van de procedure in het Europees Parlement

en de Raad uit te brengen. Een derde, facultatieve stap in het optreden is vaste praktijk geworden in de belangrijkste dossiers: een extra informele raadpleging door het Europees Parlement en de Raad. De EDPS heeft niet alleen bij verscheidene gelegenheden zijn formele advies mondeling uitgebracht in de Commissie LIBE van het Europees Parlement en de bevoegde groepen van de Raad, maar was ook in een later stadium — dikwijls op verzoek van één van deze instellingen — beschikbaar voor verder advies.

Ten slotte valt de rol van de EDPS grotendeels samen met de adviesfunctie van de Groep van artikel 29. In de beleidsnota wordt benadrukt dat zij elkaar niet moeten beconcurreren. In de praktijk vervullen zij een complementaire rol, in het belang van de bescherming van persoonsgegevens. Het feit dat twee organen een advies uitbrengen over belangrijke voorstellen versterkt alleen het belang dat in het wetgevingsproces wordt toegekend aan de gegevensbescherming, op voorwaarde uiteraard dat de mededelingen die van deze twee organen uitgaan, elkaar niet tegenspreken. Dat laatste is nog niet gebeurd en wordt ook niet verwacht, niet alleen omdat de EDPS lid is van de Groep van artikel 29, maar ook omdat beide organen dezelfde essentiële belangen verdedigen.

Wanneer een voorstel gebaseerd is op titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie (de derde pijler), in welk geval de Groep van artikel 29 geen formele adviesfunctie heeft, is er overlapping met de adviezen van andere — informele — groepen van nationale gegevensbeschermingsautoriteiten. De EDPS hanteert een praktische samenwerkingsbenadering, die bevredigend werkt.

Uitvoering van de beleidsnota

In 2005 stonden verscheidene thema's op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht centraal in de werkzaamheden van de EDPS. De EDPS heeft rekening gehouden met de volgende beginselen.

- De vaststelling van het evenredigheidsbeginsel, om te onderzoeken of een voorstel al dan niet het juiste evenwicht tussen de noodzaak van adequate wetshandhaving en de bescherming van persoonsgegevens biedt.
- De uitdieping van vraagstukken in verband met grootschalige informatiesystemen zoals het VIS

en SIS II, vooral wat de veiligheid van en de toegang tot deze systemen betreft.

- Ondersteuning van een belangrijke stap voor de gegevensbescherming die is gezet door het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van gegevens in de derde pijler.
- Binnen de Commissie wordt het DG Justitie, vrijheid en veiligheid steeds meer de natuurlijke tegenhanger van de EDPS: het is verantwoordelijk voor de grondrechten, coördineert de gegevensbescherming binnen de Commissie en behandelt de meeste van de belangrijke dossiers. In haar mededeling van 10 mei 2005 over het Haags programma beschrijft de Commissie tien prioriteiten in de werkzaamheden van het DG Justitie, vrijheid en veiligheid. De Commissie benadrukt dat naar een evenwicht moet worden gezocht tussen het beschikbaarheidsbeginsel — dat centraal staat in haar aanpak — en de bescherming van de grondrechten.
- Het tweede directoraat-generaal dat zich bezighoudt met dossiers die van groot belang zijn voor de gegevensbescherming, is het DG Informatiemaatschappij en media. In 2005 maakten de vraagstukken die door het DG informatiemaatschappij en media werden behandeld, geen groot deel uit van de advieswerkzaamheden van de EDPS, maar dit zal naar verwachting veranderen in 2006.

Op procedureel niveau heeft de EDPS een werkmethode vastgesteld. Hij heeft zijn prioriteiten gebaseerd op het werkprogramma van de Commissie voor 2005, en op andere relevante planningsinstrumenten van de instellingen. Een paar dossiers zijn toegevoegd op initiatief van de EDPS. De dossiers worden ingedeeld als dossiers met „hoge prioriteit”, als zij een vroege proactieve betrokkenheid van de EDPS, en in ieder geval zijn formele advies vereisen, of „lage prioriteit”, als zij geen proactieve betrokkenheid vereisen (en niet noodzakelijk tot een formeel advies leiden).

De EDPS is voornemens zijn prioriteiten voor de komende jaren op dezelfde manier vast te stellen en de Commissie op de hoogte te stellen van zijn eerste conclusies.

3.3. Wetgevingsvoorstellen

3.3.1. De adviezen van de EDPS in 2005 ⁽¹⁸⁾

Advies van 13 januari 2005 over het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de uitwisseling van gegevens uit het strafregister

Dit Commissievoorstel is ingediend als een kortlopende maatregel die een nijpende tekortkoming in de bepalingen inzake de uitwisseling van gegevens uit het strafregister moet ondervangen, totdat er een definitief rechtsinstrument is ontwikkeld. Aanleiding tot dit voorstel was de zaak-Fourniret, die veel publieke belangstelling wekte en betrekking had op een naar België verhuisde Franse onderdaan. De Belgische autoriteiten was niets bekend over zijn eerdere veroordelingen voor pedofilie. Het voorstel bevat twee nieuwe bepalingen over de uitwisseling van informatie over veroordelingen.

Het relatief korte advies van de EDPS moet in het licht van de urgentie en het tijdelijke karakter van de maatregel worden gezien. De EDPS heeft geadviseerd het voorstel te beperken tot de uitwisseling van informatie over veroordelingen voor bepaalde ernstige strafbare feiten. Voorts heeft hij voorgesteld de waarborgen van de betrokkenen te preciseren.

Advies van 23 maart 2005 inzake het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van informatie op het gebied van visa voor kort verblijf

Dit Commissievoorstel is erop gericht de toepassing van het gemeenschappelijk visumbeleid te verbeteren dankzij een vlottere uitwisseling van informatie tussen de lidstaten. Het VIS zal op een gecentraliseerde architectuur worden gebaseerd en zal bestaan uit een gegevensbank met de visumaanvragen: het centraal visuminformatiesysteem (CS-VIS) en per lidstaat een nationale interface (NI-VIS). Tijdens de aanvraagprocedure worden biometrische gegevens (foto en vingerafdrukken) ingevoerd en in de centrale gegevensbank opgeslagen. Het VIS zal op een ongekende schaal (jaarlijks 20 miljoen ingangen betreffende visumaanvragen) biometrische gegevens bevatten (en de uitwisseling daarvan mogelijk maken), waarbij na

de maximale bewaringstermijn van vijf jaar mogelijk 100 miljoen ingangen zal worden bereikt.

De EDPS erkent dat voor de verdere ontwikkeling van een gemeenschappelijk visumbeleid een doeltreffende uitwisseling van relevante gegevens noodzakelijk is. Een van de mechanismen die voor een vlotte informatiestroom kunnen zorgen, is het VIS. Dit nieuwe instrument moet echter wel beperkt worden tot het verzamelen en uitwisselen van gegevens, voorzover dit verzamelen en uitwisselen noodzakelijk is voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk visumbeleid en evenredig is met deze doelstelling. Met name zou routinematige toegang van rechtshandhavingsautoriteiten niet stroken met dit doel.

De EDPS erkent de voordelen van het gebruik van biometrische gegevens in het VIS, maar benadrukt dat dit gebruik grote gevolgen kan hebben en stelt voor het gebruik aan strenge beveiligingsmaatregelen te onderwerpen. Bovendien maken de technische tekortkomingen van vingerafdrukken het nodig dat er vangnetprocedures worden ontwikkeld en in het voorstel worden opgenomen, teneinde onaanvaardbare gevolgen voor een groot aantal mensen te voorkomen.

Wat de visumcontrole aan de buitengrenzen betreft, was de EDPS van oordeel dat het volstaat wanneer de bevoegde autoriteiten uitsluitend toegang hebben tot de beschermde microchip om een visum te controleren, en dat zij aldus geen toegang tot de centrale gegevensbank hoeven te krijgen.

Advies van 15 juni 2005 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de regering van Canada inzake de verwerking van op voorhand af te geven passagiersgegevens (Advance Passenger Information — API) en persoonsgegevens van passagiers (Passenger Name Record — PNR)

Deze overeenkomst met Canada is de tweede in een reeks overeenkomsten met derde landen op dit gebied. De eerste overeenkomst, met de Verenigde Staten van Amerika, is door het Europees Parlement aangevochten voor het Hof van Justitie, waarbij de EDPS de conclusies van het Parlement steunde (zie punt 3.4.2). De EDPS heeft dit advies toegespitst op de essentiële verschillen tussen de overeenkomst met Canada en de overeenkomst met de VS.

⁽¹⁸⁾ Zie bijlage F.

- Het voorstel voorziet in een „pushmethode”, waardoor de luchtvaartmaatschappijen in de Europese Unie de doorgifte van gegevens aan de Canadese autoriteiten kunnen controleren, in tegenstelling tot de „pullmethode”.
- De door de Canadese autoriteiten aangevane verbintenissen zijn bindend.
- De lijst van PNR-gegevens die moeten worden doorgegeven is beperkter en sluit de doorgifte van gevoelige informatie uit.
- De wettelijke regeling voor gegevensbescherming is in Canada veel beter uitgebouwd dan in de VS.

De EDPS heeft de belangrijkste inhoudelijke elementen van het voorstel goedgekeurd. Hij kwam echter tot de conclusie dat het akkoord een wijziging van Richtlijn 95/46/EG vereist en dat derhalve het Europees Parlement vóór de sluiting van de overeenkomst zijn instemming had moeten geven.

Advies van 26 september 2005 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad over de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten en houdende wijziging van Richtlijn 2002/58/EG.

Dit voorstel is er gekomen in de context van de toenemende bezorgdheid over terroristische aanslagen en hield nauw verband met de bestrijding van terrorisme (en andere ernstige criminaliteit) in de nasleep van de bomaanslagen te Londen in juli 2005.

Volgens de EDPS is het voorstel van zeer groot belang.

- Voor het eerst worden particuliere partijen bij een Europees rechtsinstrument verplicht om gegevens te bewaren met het oog op de wetshandhaving op strafrechtelijk gebied. Het uitgangspunt botst met de bestaande verplichtingen uit hoofde van de communautaire wetgeving, aangezien wordt bepaald dat aanbieders van telecommunicatiediensten verkeersgegevens alleen mogen verzamelen en opslaan om redenen die rechtstreeks verband houden met de communicatie zelf, waaronder facturering. Nadien moeten de gegevens worden gewist (behoudens uitzonderingen).

- Dit is een verplichting die alle burgers van de EU rechtstreeks aangaat.

De EDPS is zich ervan bewust dat voldoende beschikbaarheid van bepaalde verkeers- en locatiegegevens voor de wetshandavingsinstanties een cruciaal instrument kan zijn dat tot de fysieke veiligheid van personen kan bijdragen. In zijn advies heeft hij evenwel vermeld dat dit niet automatisch nieuwe instrumenten vereist, zoals is bepaald in het onderhavige voorstel. Volgens de EDPS is de noodzaak van deze nieuwe verplichting tot bewaring van gegevens — in haar volle omvang — niet afdoende aangetoond.

Niettemin heeft de EDPS erkend dat er waarschijnlijk toch een rechtsinstrument betreffende gegevensbewaring zal worden aangenomen en heeft hij zijn advies toegespitst op de evenredigheid van de voorgestelde maatregelen. Hij heeft benadrukt dat de bewaring van verkeers- en locatiegegevens op zich geen passend of doeltreffend antwoord is. Er zijn aanvullende maatregelen nodig, om te garanderen dat de autoriteiten gericht en snel toegang krijgen tot de gegevens die zij in een specifiek geval nodig hebben. Voorts moet het voorstel de bewaringstermijnen en het aantal te bewaren gegevens beperken en passende veiligheidsmaatregelen bevatten.

De EDPS heeft gevraagd de volgende wijzigingen aan te brengen in het voorstel:

- specifieke bepalingen over de toegang tot de verkeers- en locatiegegevens door de bevoegde autoriteiten en over het verdere gebruik van de gegevens,
- aanvullende garanties voor gegevensbescherming en verdere stimulansen voor de aanbieders om in passende technische infrastructuur te investeren, met inbegrip van financiële compensatie van extra kosten.

Ten slotte was de EDPS sterk tegen het juridische argument dat een voorstel in het kader van de eerste pijler geen voorschriften inzake toegang van de politieke en justitiële autoriteiten kan bevatten.

Advies van 19 oktober 2005 over de voorstellen betreffende het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II)

Het Schengen-informatiesysteem (SIS) is een groot-schalig IT-systeem van de EU dat in 1995 is opgezet

ter compensatie van de afschaffing van de interne grenscontroles binnen het Schengen-gebied. Een nieuw Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) zal in de plaats komen van het huidige systeem, zodat het Schengen-gebied kan worden uitgebreid tot de nieuwe EU-lidstaten. Er zullen tevens nieuwe kenmerken worden ingevoerd, zoals: ruimere toegang tot het SIS (voor Europol, Eurojust, nationale officieren van justitie en instanties die belast zijn met de afgifte van voertuigkentekenbewijzen), onderlinge koppeling van signaleringen, invoering van nieuwe gegevenscategorieën, met inbegrip van biometrische gegevens (vingerafdrukken en foto's). De in een intergouvernamenteel kader opgestelde Schengen-bepalingen zullen volledig in Europese rechtsinstrumenten worden omgezet, hetgeen de EDPS toejuicht.

De voorstellen voor SIS II zijn voornamelijk deze: een voorstel voor een verordening die betrekking zal hebben op de met de eerste pijler (immigratie) verband houdende aspecten van SIS II en een voorstel voor een besluit dat betrekking zal hebben op het gebruik van het SIS voor doeleinden van de derde pijler⁽¹⁹⁾. Krachtens het EU-Verdrag moet dit ene systeem worden geregeld aan de hand van twee belangrijke instrumenten. Het resultaat is echter uiterst complex, waardoor het volledige rechtskader moest worden bestudeerd. De EDPS heeft beklemtoond dat het nieuwe rechtskader, hoe complex ook, moet zorgen voor een hoog niveau van gegevensbescherming, voorspelbaar moet zijn voor de burgers en voor de autoriteiten die gegevens uitwisselen, en in zijn toepassing moet stroken met verschillende contexten (eerste of derde pijler).

De EDPS heeft naast diverse positieve aspecten die een verbetering ten opzichte van de huidige situatie inhouden, ook een aantal redenen tot bezorgdheid genoemd: de toevoeging van nieuwe elementen in SIS II, waardoor de mogelijke gevolgen van het systeem voor de individuele levenssfeer toenemen, moet gepaard gaan met stringenter garanties, zoals beschreven in dit advies; met name de hierna volgende.

- Er kan aan nieuwe instanties geen toegang tot SIS II worden verleend zonder dat dit zeer uit-

voerig wordt gerechtvaardigd. Bovendien moet de toegang zoveel mogelijk worden beperkt, zowel wat de toegankelijke gegevens als wat de gemachtigde personen betreft.

- Een koppeling tussen signaleringen mag nooit, zelfs niet indirect, leiden tot een wijziging van de toegangsrechten.
- Er lijkt niet voldoende te zijn nagedacht over de gevolgen van de opneming van biometrische gegevens, en de betrouwbaarheid van deze gegevens lijkt te worden overschat. De EDPS erkent echter dat de opneming van deze gegevens de prestaties van het systeem kan verbeteren en slachtoffers van identiteitsdiefstal kan helpen.
- Er moet zowel op Europees als op nationaal niveau voor samenhangend en alomvattend toezicht worden gezorgd.

Advies van 19 december 2005 over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken

Dit Commissievoorstel strekt ertoe gemeenschappelijke normen vast te stellen voor gegevensbescherming in de derde pijler, een gebied dat momenteel door niet-geharmoniseerde nationale wetgeving wordt geregeld. Dit tijdige voorstel zal even belangrijk zijn als de gegevensbeschermingsrichtlijn (95/46/EG) en Verdrag nr. 108 van de Raad van Europa. In zijn advies heeft de EDPS zich verheugd over het voorstel, dat erop gericht is het grondrecht op bescherming van persoonsgegevens te waarborgen, ook ten aanzien van het toenemend aantal uitwisselingen van persoonsgegevens tussen rechtshandavingsinstanties en justitiële autoriteiten van lidstaten van de EU.

Een effectieve bescherming van persoonsgegevens is niet alleen van belang voor de betrokkenen, maar draagt ook bij tot het succes van de politieke en justitiële samenwerking zelf. De EDPS heeft de nadruk gelegd op het belang van samenhang met de huidige wetgeving inzake gegevensbescherming (met name Richtlijn 95/46/EG en Verdrag nr. 108) en tevens een reeks aanvullende regels verstrekt met betrekking tot de specifieke aard van de wetshandhaving. Het is van essentieel belang dat de voornaamste gegevensbeschermingsregels alle politieke en justitiële gege-

⁽¹⁹⁾ Er is nog een derde voorstel: een voorstel voor een verordening op basis van titel V (vervoer), dat specifiek betrekking heeft op de toegang tot het SIS van de autoriteiten die belast zijn met de afgifte van kentekenbewijzen.

vens bestrijken — niet alleen de gegevens die tussen lidstaten worden uitgewisseld, maar ook de gegevens die binnen één land worden gebruikt.

Volgens de EDPS moeten persoonsgegevens worden verzameld en verwerkt voor welbepaalde en uitdrukkelijk omschreven doeleinden (een specifiek strafbaar feit, een specifiek onderzoek, enz.), terwijl verder gebruik eventueel kan worden toegestaan onder zeer strikte voorwaarden. Voorts is het absoluut noodzakelijk dat: gegevens betreffende verschillende categorieën van personen — verdachten, veroordeelden, slachtoffers, getuigen, contactpersonen — overeenkomstig verschillende, geëigende voorwaarden en garanties worden verwerkt; specifieke bepalingen inzake geautomatiseerde individuele besluiten worden opgenomen; en dat uitwisselingen van persoonsgegevens met derde landen voldoende worden beschermd.

3.3.2. Horizontale thema's

De noodzaak om criminaliteit te voorkomen en terroristische dreigingen het hoofd te bieden, alsook de geleidelijke ontwikkeling van de interne en externe aspecten van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, hebben het werkprogramma van de instellingen van de EU, en bijgevolg de agenda van de EDPS, gestuurd. De EDPS heeft in 2005 dan ook in een complexere juridische en institutionele omgeving gefunctioneerd, waarbij hij zich heeft gebogen over een groot scala van initiatieven die niet alleen betrekking hadden op beleidsmaatregelen in verband met het vrije verkeer van personen (die onder de „eerste pijler” vallen), maar ook op bepalingen inzake politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (derde pijler).

Het verheugt de EDPS dat zijn adviserende rol inzake wetgevingsvoorstellen in het kader van de derde pijler tot uiting komt in de praktijk van de Commissie om hem zowel formeel als informeel te raadplegen over haar voorstellen met betrekking tot de derde pijler. Gehoopt wordt dat de volgende stap erin zal bestaan de raadpleging van de EDPS (in het kader van de eerste en de derde pijler) nog zichtbaarder te maken voor de buitenwereld door ze in de preambule van de voorstellen te vermelden.

De pijlerstructuur van het EU-Verdrag heeft tot nieuwe vraagstukken en uitdagingen geleid, die niet alleen voortkomen uit het feit dat verschillende acto-

ren deelnemen aan het besluitvormingsproces, maar ook uit eventuele overlappingen van en interferenties tussen verschillende rechtsgrondslagen en wetgevingsvoorstellen. Duidelijke voorbeelden zijn te vinden in vele adviezen die de EDPS in 2005 heeft uitgebracht. In de twee adviezen over PNR-gegevens voor Canada en de bewaring van telecommunicatiegegevens heeft de EDPS de garanties en voorwaarden geanalyseerd die in acht moeten worden genomen wanneer persoonsgegevens die voor commerciële doeleinden zijn verzameld, worden gebruikt voor criminaliteitspreventie. In het advies over gegevensbewaring moest de EDPS verschillende parallelle voorstellen bestuderen en zich uitspreken over de meest geschikte rechtsgrondslag, terwijl het advies over SIS II betrekking had op een pakket rechtsinstrumenten waarin zowel met de eerste als met de derde pijler verband houdende aspecten van het voorgestelde systeem aan de orde kwamen.

In deze context heeft de EDPS gepoogd zoveel mogelijk te zorgen voor samenhang van de gegevensbeschermingsregels in de gehele EU-wetgeving, ondanks de pijlerstructuur en de verschillende beleidsvormingsprocedures en institutionele actoren. Deze aanpak verklaart waarom de EDPS zich in zijn advies zeer verheugd toonde over het Commissievoorstel voor een kaderbesluit betreffende de bescherming van gegevens, dat ertoe strekt gemeenschappelijke Europese normen voor gegevensbescherming in het kader van de politieke en justitiële samenwerking vast te stellen.

In de lijn van zijn beleidsnota hanteert de EDPS evenredigheid als een van de voornaamste leidende beginselen van zijn adviezen over wetgevingsvoorstellen: de verwerking van persoonsgegevens wordt alleen toegestaan voorzover dat noodzakelijk is en op voorwaarde dat andere middelen die minder inbreuk maken op de persoonlijke levenssfeer niet even doeltreffend zijn. Deze beoordeling past in een ruimer perspectief, waarbij rekening wordt gehouden met alle verschillende, soms tegenstrijdige, openbare belangen die op het spel staan. Waar mogelijk heeft de EDPS een proactieve aanpak gevolgd door uitvoerbare alternatieve oplossingen voor te stellen waarmee aan de behoeften van de wetshandhaving kon worden voldaan en het grondrecht inzake bescherming van persoonsgegevens tevens beter kon worden beschermd. In zijn advies over het kaderbesluit betreffende gegevensbescherming in de derde pijler heeft de EDPS duidelijk aangetoond hoe een goede

gegevensbescherming in sommige gevallen aan de behoeften van zowel de betrokkenen als de politieke en justitiële autoriteiten kan beantwoorden.

Wat het moment van zijn optreden betreft, heeft de EDPS in alle gevallen zijn adviezen in een vroeg stadium van het besluitvormingsproces uitgebracht, om zowel de burgers als de betrokken institutionele actoren in staat te stellen terdege rekening te houden met zijn visie. Voorts heeft de EDPS in toenemende mate gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een informeel advies uit te brengen voordat een Commissievoorstel wordt aangenomen.

3.4. Andere activiteiten op het gebied van raadpleging

3.4.1. Aanverwante documenten

In 2005 heeft de EDPS ook meer aandacht besteed aan documenten die aan formele voorstellen voorafgaan, zoals mededelingen van de Commissie. Dit soort documenten dient dikwijls als basis voor beleidskeuzes die in wetgevingsvoorstellen worden gemaakt, en de EDPS beschouwt de mogelijkheid om daarop te reageren als een belangrijke gelegenheid om zijn visie op de langetermijnaspecten van beleidsmaatregelen inzake gegevensbescherming te geven.

Dat was het geval met de mededeling van de Commissie over de externe dimensie van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, waarin een strategie voor de externe dimensie van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht wordt vastgesteld. De EDPS heeft zich aangesloten bij de visie dat de externe en interne aspecten intrinsiek met elkaar verbonden zijn, en de Commissie aangemoedigd een proactieve rol te spelen bij de bevordering van de bescherming van persoonsgegevens op internationaal niveau, door bilaterale en multilaterale benaderingen met derde landen en samenwerking met andere internationale organisaties te steunen.

3.4.2. Tussenkomsten voor het Hof van Justitie

In 2005 heeft het Hof van Justitie de EDPS voor het eerst toegestaan tussen te komen in twee zaken voor het Hof. In deze zaken eiste het Europees Parlement de nietigverklaring van een besluit van de Raad be-

treffende de sluiting van een overeenkomst tussen de EG en de VS inzake de verwerking en overdracht van PNR-gegevens door luchtvaartmaatschappijen aan de Verenigde Staten. Het Parlement eiste ook de nietigverklaring van de beschikking van de Commissie betreffende de passende bescherming van persoonsgegevens in het Passengers Name Record van vliegtuigpassagiers die aan de VS worden doorgegeven.

De EDPS kwam tussenbeide om de conclusies van het Europees Parlement te steunen en diende schriftelijke bijdragen in bij het Hof. De standpunten van de EDPS werden mondeling verdedigd tijdens de zitting voor het Hof. De voornaamste punten waren de volgende:

- deze besluiten laten de Europese luchtvaartmaatschappijen niet toe hun verplichtingen uit hoofde van Richtlijn 95/46/EG na te komen en wijzigen derhalve de verplichtingen uit hoofde van de richtlijn (aangezien een overeenkomst met een derde land boven de interne EU-wetgeving prevaleert);
- de besluiten schenden de bescherming van de grondrechten;
- de Commissie gaat haar bij artikel 25 van de richtlijn vastgestelde beoordelingsmarge te buiten.

Op 22 november 2005 heeft de advocaat-generaal zijn advies gepresenteerd, waarin hij voorstelde de besluiten nietig te verklaren; zij het op basis van een totaal andere redenering dan die van de EDPS.

3.4.3. Administratieve maatregelen

In 2005 heeft de EDPS zijn adviesbevoegdheden met betrekking tot administratieve maatregelen, en meer in het bijzonder met betrekking tot de uitvoeringsvoorschriften van de instellingen en organen op het gebied van gegevensbescherming, uitgeoefend op de volgende manieren.

De EDPS heeft een benadering van de in artikel 24, lid 8, van de verordening bedoelde specifieke uitvoeringsvoorschriften betreffende de DPO's uitgewerkt. Volgens de EDPS moet het toepassingsgebied van de uitvoeringsvoorschriften zo ruim mogelijk zijn, zodat het aspecten bestrijkt die rechtstreeks invloed hebben op de betrokkenen, zoals het recht op informatie, toegang, rectificatie, klachten, enzovoort. De

DPO van de instelling of het orgaan moet in dit verband een cruciale rol spelen.

Aangezien de verordening de DPO's de bevoegdheid verleent om aangelegenheden te onderzoeken (punt 1 van de bijlage bij de verordening), bevinden deze zich in een uitstekende positie om klachten in een eerste fase te behandelen en te proberen een interne oplossing voor het probleem te vinden.

De EDPS heeft de gelegenheid gehad advies te geven over de door de Rekenkamer opgestelde uitvoeringsvoorschriften, met zeer bevredigende resultaten.

Verscheidene andere vraagstukken werden aan de EDPS voorgelegd. Dat gaf de EDPS de gelegenheid zijn mening te uiten.

Eén vraagstuk betrof de beoordeling van militair personeel door de Raad. Hoewel de conclusie was dat dergelijke verwerkingen niet onder de verordening vallen, heeft de EDPS de gelegenheid te baat genomen om advies te geven over het begrip „verantwoordelijke voor de verwerking” en over de toepasbaarheid van algemene beginselen inzake gegevensbescherming.

Een ander dossier, dat eind 2005 werd ontvangen, had betrekking op de publicatie van foto's van personeelsleden op het intranet van de Commissie, waarbij voordien voor veiligheidspasjes gemaakte foto's werden gebruikt. Begin 2006 werd een negatief advies uitgebracht, waarin werd onderstreept dat de betrokkene zijn toestemming moet geven.

Een derde dossier betrof de verwerking van persoonsgegevens door de Rekenkamer bij auditactiviteiten. De EDPS heeft geoordeeld dat deze specifieke verwerking van gegevens onder de werkingssfeer van de verordening valt.

Aan de DPO van het OLAF werd een aantal algemene richtsnoeren, met inbegrip van de noodzaak van voorafgaande controle, verstrekt in verband met maatregelen die moesten worden genomen ten aanzien van bepaalde begunstigden van operaties die door de afdeling Garantie van het EOGFL⁽²⁰⁾ werden gefinancierd.

Andere informatieve aanbevelingen werden gedaan in verband met verschillende onderwerpen, zoals de verwerking van gegevens in de context van groeps-

bezoeken aan het Hof van Justitie en het recht van toegang met betrekking tot de beoordeling van managementvaardigheden bij de Europese Centrale Bank.

Ten slotte moet in verband met de functie van de DPO's worden vermeld dat:

- de EDPS op verzoek van de DPO van de Commissie heeft aanbevolen voor ieder interinstitutioneel bureau een DPO te benoemen; dit idee is in de standpuntnota betreffende de DPO's opgenomen (zie punt 2.2);
- verscheidene bilaterale bijeenkomsten met DPO's hebben plaatsgevonden om deze te adviseren over verscheidene aangelegenheden die hen aangaan.

3.5. Vooruitzichten voor 2006 en de daarop volgende jaren

3.5.1. Nieuwe technologische ontwikkelingen

De Europese Commissie zet zich in voor de ontwikkeling van een Europese informatiemaatschappij die gebaseerd is op innovatie, creativiteit en integratie. Deze maatschappij zal stelen op drie belangrijke technologische tendensen: een nagenoeg onbeperkte bandbreedte, een onbegrensde opslagcapaciteit en alom aanwezige netwerkverbindingen. In dit punt beschrijft de EDPS een aantal nieuwe technologische ontwikkelingen die waarschijnlijk zullen plaatsvinden als gevolg van deze tendensen en die, naar wordt verwacht, grote gevolgen zullen hebben voor de gegevensbescherming.

Begrip persoonsgegevens en de gevolgen van nieuwe en opkomende technologieën

In Richtlijn 95/46/EG worden persoonsgegevens gedefinieerd als:

„[...] iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon („betrokkene”); als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van een of meer specifieke elementen die voor zijn fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit kenmerkend zijn.”

⁽²⁰⁾ Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw.

De toepassing van dit concept van persoonsgegevens op opkomende technologieën zou tot nieuwe vraagstukken kunnen leiden, aangezien de betekenis van twee belangrijke elementen van de definitie van persoonsgegevens niet langer vanzelfsprekend is, namelijk „betreffende” en „identificeerbaar”. De toepassing van deze elementen wordt op de helling gezet door nieuwe vormen van verwerking zoals webdiensten en door de verdwijning van de traditionele technologische barrières (beperkingen inzake vermogen, beperkt transmissiebereik, geïsoleerde gegevens, enz.). Een goed voorbeeld hiervan zijn het toenemend gebruik van RFID-labels en de massale ontwikkeling van communicatienetwerken, met onderstaand gevolg:

- alle gelabelde objecten worden verzamelpunten van persoonsgegevens;
- de „aanwezigheid” van deze intelligente objecten en de personen die ze dragen, wordt gekenmerkt door haar permanente aard; en
- de daaruit voortvloeiende cascade van gegevens voegt zich permanent bij een enorme hoeveelheid opgeslagen gegevens.

RFID, een veelbelovende en betwiste technologie

In 2005 heeft de EDPS een bijdrage geleverd tot de werkzaamheden van de Groep van artikel 29 op het gebied van RFID en zich verheugd getoond over de voorbereidende stappen die de Commissie heeft ondernomen. Het gevaar van RFID-labels voor de bescherming van persoonsgegevens vereist echter een diepgaander analyse. Deze technologieën zijn niet alleen gevaarlijk wegens de nieuwe manier waarop de persoonsgegevens die zij aanleveren, worden verzameld, maar ook omdat RFID-labels sleutel-elementen van de „intelligente” omgevingen zullen vormen. Daarom moeten overlegvergaderingen tussen alle belanghebbenden plaatsvinden.

De opkomende intelligente omgeving

Volgens het verslag van de ITU ⁽²¹⁾, dat tijdens de VN-top in Tunis is uitgebracht, wordt de opkomende informatiemaatschappij op een „internet van dingen” gebouwd, waarbij bruggen worden geslagen tussen de digitale wereld en de echte wereld. In een dergelijke omgeving komt het gegevensbescher-

mingsmodel met een centrale verantwoordelijke voor de verwerking duidelijk op de helling te staan door de toenemende alom aanwezige netwerkconnectiviteit.

In de overgangperiode, wanneer de gebruiker tussen eilanden van een intelligente omgeving navigeert, is het van essentieel belang voorschriften inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van gegevens op te nemen in het ontwerp van deze intelligente ruimten. De inburgering — en bijgevolg de algemene aanvaarding — van deze opkomende technologieën zal niet alleen worden bereikt door de aantrekkelijkheid van intelligente werelden wegens hun gemak en de nieuwe diensten die zij bieden, maar ook door de voordelen van aangepaste en consistente garanties voor gegevensbescherming die zullen moeten worden ingevoerd. Een van de grootste uitdagingen van intelligente werelden zal bestaan in een goed beheer van de gegevens die door deze omgevingen permanent worden gegenereerd.

Systemen voor identiteitsbeheer

Systemen voor identiteitsbeheer worden als de kerninstrumenten van de ontluikende overheidsdiensten beschouwd. Deze systemen zullen vanuit gegevensbeschermings oogpunt bijzondere aandacht vereisen. Systemen voor identiteitsbeheer kunnen worden beschouwd als de omzetting in een digitale vorm van twee fundamentele processen: het identificatieproces en het proces van identiteitsopbouw. Beide processen zijn gebaseerd op het gebruik van persoonsgegevens, zoals biometrische gegevens. De toepassing van de juiste normen is beslissend om ervoor te zorgen dat deze processen in overeenstemming zijn met het rechtskader voor gegevensbescherming. De vaststelling van deze normen is evenwel uiterst strategisch, aangezien één van de doelstellingen is, te komen tot een grote interoperabiliteit, die het mobiliteitsbeginsel als onderdeel van de doelstellingen van Lissabon ten goede zal komen.

De recente initiatieven van de VS om voor alle federale ambtenaren en arbeidscontractanten een nieuwe norm vast te stellen, zullen zeker een sterke invloed hebben op de internationale normen. De EU moet de inspanningen die reeds geleverd zijn op dit gebied, consolideren en nieuwe initiatieven lanceren, uiteraard met inachtneming van de voorschriften inzake gegevensbescherming. Voorts draagt een samenhangend gegevensbeschermingskader bij tot het beheer-

⁽²¹⁾ ITU Internet reports 2005: *The Internet of things*, november 2005: <http://www.itu.int/osg/spu/publications/internetofthings>.

sen van de risico's van identiteitsdiefstal, een grote bedreiging voor systemen voor identiteitsbeheer die tot nu toe op een relatief laag niveau is gehouden.

Het tijdperk van de biometrie

Het gebruik van biometrische gegevens is in 2005 in talrijke voorstellen van de Europese Commissie opgenomen. Deze eerste initiatieven zullen de aanname van biometrische gegevens in talrijke andere aspecten van het dagelijks leven van de Europese burger vergemakkelijken. Daarom dragen de instellingen van de EU een grote verantwoordelijkheid voor de manier waarop deze technologieën zullen worden geïmplementeerd.

In zijn advies over de voorstellen betreffende het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) heeft de EDPS voorgesteld een lijst van gemeenschappelijke en elementaire eisen op te stellen op basis van de per definitie gevoelige aard van biometrische gegevens. Deze lijst zou geldig moeten zijn voor alle systemen waarbij gebruik wordt gemaakt van biometrische gegevens, onafhankelijk van hun aard. Deze lijst zou door een multidisciplinair panel moeten worden vastgesteld en uitgewerkt en zou verder moeten gaan dan de vaststelling van normen door louter te voorzien in uitvoeringsmethoden waarbij de rechten van de gebruiker op gegevensbescherming in acht worden genomen. Als voorbeeld heeft de EDPS de volgende, niet exhaustieve lijst voorgesteld: een vangnetprocedure, een gerichte effectbeoordeling, nadruk op de invoeringsprocedure en kennis van het niveau van nauwkeurigheid.

3.5.2. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van beleid en wetgeving

Adviezen en andere tussenkomsten

In de laatste maand van 2005 heeft de EDPS verdere verzoeken om advies over Commissievoorstellen op het gebied van politieke en justitiële samenwerking ontvangen. De EDPS zal zijn adviezen in de eerste maanden van 2006 uitbrengen.

Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad betreffende de uitwisseling van gegevens op basis van het beschikbaarheidsbeginsel, dat door de Commissie is aangenomen op 12 oktober 2005. Dit beginsel, dat bij het Haags programma is ingevoerd, brengt met zich mee dat informatie die door de nationale

wetshandhavingsautoriteiten in één lidstaat wordt beheerd met het oog op criminaliteitspreventie, ook beschikbaar moet zijn voor de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten van de EU. Dit voorstel houdt strikt verband met het voorstel betreffende gegevensbescherming in de derde pijler.

Bovendien moet dit voorstel worden gezien in de context van de algemene tendens om meer gegevens uit te wisselen tussen de wetshandhavingsautoriteiten van de lidstaten van de EU. Er zijn namelijk parallelle rechtsinstrumenten in verschillende contexten voorgesteld: het Verdrag van Prüm (soms „Schengen III” genoemd), dat door zeven lidstaten is ondertekend, is daar slechts één voorbeeld van. Een ander bevestigt het advies van de EDPS over gegevensbescherming in de derde pijler, namelijk dat, los van de goedkeuring van het voorstel betreffende het beschikbaarheidsbeginsel, een alomvattend wetgevingskader ter bescherming van persoonsgegevens in het kader van de derde pijler nodig is.

Een andere tendens betreft de voorstellen waarbij wetshandhavingsinstanties (waaronder vaak Europol) meer onderzoeksbevoegdheden krijgen, omdat deze toegang krijgen tot gegevensbanken die oorspronkelijk niet voor wetshandhavingsdoelinden zijn ontwikkeld. De Commissie heeft op 24 november 2005 een voorstel uitgebracht voor een besluit van de Raad over de toegang tot het visuminformatiesysteem voor raadpleging door de nationale veiligheidsdiensten van de lidstaten en Europol. De EDPS heeft op 24 januari 2006 een advies over dit voorstel uitgebracht. Voorts wordt in de Commissiemedeeling over de verbetering van de doeltreffendheid, de interoperabiliteit en de synergie van de Europese gegevensbanken uitdrukkelijk voorgesteld de nationale veiligheidsdiensten toegang te verlenen tot andere grootschalige gegevensbanken, zoals SIS II (gegevens betreffende de eerste pijler) of Eurodac. Het is onnodig te zeggen dat de EDPS voornemens is deze ontwikkeling zeer nauwlettend te volgen, aangezien er een evenwicht moet zijn tussen de kernbeginselen van de gegevensbescherming en de belangen van de nationale veiligheidsdiensten.

Voorts heeft de Commissie een voorstel aangenomen voor een kaderbesluit inzake de uitwisseling van gegevens uit het strafregister. In dit voorstel worden organisatorische maatregelen vastgesteld voor de opslag en de uitwisseling tussen de lidstaten van informatie betreffende veroordeelde personen. Het

voorstel moet in de plaats komen van de „dringende maatregel” waarover de EDPS op 13 januari 2005 advies heeft uitgebracht (zie boven).

Eind 2005 heeft het DG Informatiemaatschappij en media een begin gemaakt met de evaluatie van het Europees regelgevingskader voor elektronische communicatie en diensten, inclusief Richtlijn 2002/58/EG. De EDPS zal dit proces nauwlettend volgen en zal zijn ideeën over toekomstige regelgeving op dit gebied presenteren.

Aandachtspunten voor de middellange en de lange termijn

Het is duidelijk dat de agenda van de EDPS grotendeels door het werkprogramma van de Commissie wordt bepaald. De werkzaamheden van de EDPS voor 2006 en 2007 moeten in dit perspectief worden gezien. Wijzigingen in de door de Commissie bepaalde prioriteiten kunnen wijzigingen in het werkprogramma van de EDPS meebrengen.

In 2005 waren de advieswerkzaamheden van de EDPS vrijwel uitsluitend op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht geconcentreerd. De meeste tussenkomsten van de EDPS waren te situeren in de context van de groeiende behoefte aan grensoverschrijdende uitwisseling van informatie door de lidstaten met het oog op de bestrijding van terrorisme of andere (ernstige) criminaliteit en/of voor doeleinden die verband houden met de binnenkomst van onderdanen van derde landen op het grondgebied van de EU.

In de Commissiemededeling over de jaarlijkse beleidsstrategie 2006 en het wetgevings- en werkprogramma 2006 van de Commissie worden de prioriteiten voor 2006 en, in mindere mate, voor de jaren daarna vastgesteld. Voor de EDPS zijn de vooruitzichten inzake welvaart en veiligheid de belangrijkste. Binnen deze vooruitzichten zullen de oriëntaties verschuiven.

— Wat welvaart betreft: de EDPS zal de verdere initiatieven met het oog op de ontwikkeling van een Europese informatiemaatschappij nauwlettend volgen. Op korte termijn moet aandacht worden besteed aan de herziening van het regelgevingskader voor elektronische communicatie.

— Wat veiligheid betreft: binnen de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht kunnen andere prioriteiten gaan prevaleren, die verband houden met technologische ontwikkelingen, zoals biometrie, en de toenemende druk op openbare en particuliere verantwoordelijken voor de verwerking om toegang te verlenen tot hun gegevensbanken voor wetshandhavingsdoeleinden. In deze context heeft de Commissie het als een zeer belangrijk initiatief gepresenteerd dat politiediensten toegang krijgen tot gegevensbanken voor controle van de buitengrenzen.

In het algemeen zullen andere beleidsterreinen, zoals elektronische communicatie en medische gegevens, belangrijker worden.

4. Samenwerking

4.1. Groep van artikel 29

De Groep van artikel 29 is opgericht bij artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG. Het is een onafhankelijk adviesorgaan in verband met de verwerking van persoonsgegevens binnen de werkingssfeer van de richtlijn. De taken van de groep zijn vastgelegd in artikel 30 van de richtlijn en kunnen als volgt worden samengevat:

- op het niveau van de lidstaten deskundig advies aan de Europese Commissie verstrekken over aangelegenheden die verband houden met gegevensbescherming;
- de eenvormige toepassing bevorderen van de algemene beginselen van de richtlijn in alle lidstaten door samenwerking tussen toezichhoudende autoriteiten op het gebied van gegevensbescherming;
- de Commissie adviseren over alle communautaire maatregelen die de rechten en vrijheden van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens beïnvloeden;
- aanbevelingen doen aan het publiek in ruime zin, en aan de communautaire instellingen in het bijzonder, over aangelegenheden met betrekking tot de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens in de Europese Gemeenschap.

De groep bestaat uit vertegenwoordigers van de door iedere lidstaat aangewezen toezichhoudende autoriteiten, een vertegenwoordiger van de voor de communautaire instellingen en organen opgerichte autoriteit en een vertegenwoordiger van de Commissie. De Commissie is tevens belast met het secretariaat van de groep.

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) is sedert begin 2004 volwaardig lid van de Groep van artikel 29. In artikel 46, onder g, van Richtlijn (EG) nr. 45/2001 is bepaald dat de EDPS aan de werkzaamheden van de groep deelneemt. Volgens de EDPS is dit een bijzonder belangrijk forum voor samenwerking met de nationale toezichhoudende autoriteiten. Het is ook evident dat de groep een centrale rol moet spelen bij de eenvormige toepassing van de richtlijn, en bij de interpretatie van de algemene beginselen ervan. Ook om deze reden neemt de EDPS actief deel aan de werkzaamheden van de groep.

Volgens artikel 46, onder f, i, van de verordening moet de EDPS ook met de nationale toezichhoudende autoriteiten samenwerken, voor zover dat nodig is voor de uitoefening van hun onderscheiden taken, met name door alle nuttige informatie uit te wisselen en door andere vormen van bijstand te vragen of aan te bieden bij de uitoefening van hun taken. Deze samenwerking vindt per geval plaats. De EDPS levert op uitnodiging van nationale collega's ook bijdragen aan nationale evenementen betreffende specifieke onderwerpen. De rechtstreekse samenwerking met de nationale autoriteiten wordt steeds belangrijker in het kader van internationale systemen als Eurodac en het geplande visuminformatiesysteem (VIS), waarbij doelmatig gezamenlijk toezicht een vereiste is (zie punt 2.8).

De groep heeft in 2005 een aantal adviezen uitgebracht over wetgevingsvoorstellen waarover de EDPS op basis van artikel 28, lid 2, van de verordening ook advies heeft uitgebracht. Laatstgenoemd advies is een verplicht onderdeel van het communautaire wetgevingsproces, maar de adviezen van de groep zijn uiteraard ook uiterst nuttig, vooral omdat zij aanvul-

lende aandachtspunten vanuit nationaal perspectief kunnen bevatten.

De EDPS is dan ook ingenomen met deze adviezen van de Groep van artikel 29, die zeer consistent waren met de adviezen die de EDPS kort voordien had uitgebracht. Voorbeelden van goede synergie tussen de groep en de EDPS ⁽²²⁾ zijn de volgende:

- advies inzake het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van informatie op het gebied van visa voor kort verblijf (COM(2004) 835 def.), aangenomen op 23 juni 2005 (WP 110) ⁽²³⁾;
- advies over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad over de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten en houdende wijziging van Richtlijn 2002/58/EG (COM (2005) 438 def.), aangenomen op 21 oktober 2005 (WP 113);
- advies over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad (COM(2005) 236 def.) en het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2005) 230 def.) betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II), en een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) voor de instanties die in de lidstaten belast zijn met de afgifte van kentekenbewijzen van voertuigen (COM(2005) 237 def.), aangenomen op 25 november 2005 (WP 116).

De EDPS heeft ook actief bijgedragen aan verschillende adviezen van de groep die bedoeld zijn om aan te zetten tot een betere toepassing van Richtlijn 95/46/EG of tot een eenvormige interpretatie van de belangrijkste bepalingen ervan. De EDPS is er vast van overtuigd dat deze werkzaamheden een vooruitaanstaande rol moeten blijven spelen in het jaarlijkse werkprogramma van de groep. Voorbeelden van deze werkzaamheden zijn:

⁽²²⁾ Zie de adviezen van de EDPS van 23 maart, 26 september en 19 oktober 2005.

⁽²³⁾ Zie de website van de groep (http://europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2005_en.htm).

- het verslag van de Groep van artikel 29 over de verplichting inzake kennisgeving aan de nationale toezichthoudende autoriteiten, een optimaal gebruik van uitzonderingen en vereenvoudiging, en de rol van de functionarissen voor gegevensbescherming in de Europese Unie, aangenomen op 18 januari 2005 (WP 106);

- het werkdocument over een gemeenschappelijke interpretatie van artikel 26, lid 1, van Richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995, aangenomen op 25 november 2005 (WP 114).

Er zij op gewezen dat gemeenschappelijke interpretaties van de richtlijn voor de communautaire instellingen en organen een rechtstreeks effect kunnen hebben op de toepassing van Verordening (EG) nr. 45/2001, aangezien beide instrumenten in nauw verband staan met elkaar: artikel 26, lid 1, van de richtlijn en artikel 9, lid 6, van de verordening zijn bijvoorbeeld bijna identiek wat de doorgifte aan derde landen betreft. Derhalve is de EDPS voornemens bij zijn werkzaamheden resoluut op deze interpretaties te steunen.

Ten slotte heeft de EDPS een actieve bijdrage geleverd aan documenten betreffende belangrijke nieuwe technologische ontwikkelingen. Een typisch voorbeeld hiervan is een document over gegevensbeschermingsvraagstukken in verband met RFID-technologie, aangenomen op 19 januari 2005 (WP 105). De EDPS is ook in de internettaskforce van de groep vertegenwoordigd.

4.2. Derde pijler

In artikel 46, onder f, ii, van Verordening (EG) nr. 45/2001 is bepaald dat de EDPS samenwerkt met de uit hoofde van titel VI van het EU-Verdrag (de derde pijler) ingestelde toezichthoudende organen voor de bescherming van persoonsgegevens, met name om de „samenhang te verbeteren bij de toepassing van de regels en procedures, met de zorg voor de eerbiediging waarvan die organen zijn belast”. Deze toezichthoudende organen zijn het gemeenschappelijk controleorgaan (GCO) van Europol en van Eurojust en de gemeenschappelijke controleautoriteit (GCA) van Schengen en van het douane-informatiesysteem. De meeste van deze organen bestaan uit — voor een deel dezelfde — vertegenwoordigers van de nationale toezichthoudende autoriteiten. Daarom wordt in de praktijk samengewerkt met het betrokk-

ken GCO of de betrokken GCA, gesteund door een gemeenschappelijk secretariaat voor gegevensbescherming bij de Raad, en meer in het algemeen met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten.

In de jongste jaren is de noodzaak van nauwe samenwerking tussen de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten en de EDPS duidelijk geworden door de gestage toename van initiatieven op Europees niveau ter bestrijding van georganiseerde criminaliteit en terrorisme, met inbegrip van verschillende voorstellen inzake uitwisseling van persoonsgegevens.

In 2004 is een akkoord bereikt over een gestructureerde aanpak voor de uitwerking van beleidsstandpunten over politieke en aanverwante zaken. Er is een planningsgroep opgericht die de werkzaamheden van de verschillende organen moet coördineren en waarin de EDPS vertegenwoordigd is; daarnaast is de werkgroep Politie opnieuw als gemeenschappelijk forum van de Europese conferentie gaan functioneren (zie ook punt 4.3). In juni 2004 zijn de leden van de planningsgroep overeengekomen dat de werkgroep Politie, waarin alle autoriteiten vertegenwoordigd moesten zijn, de volgende teksten moest opstellen:

- een standpuntnota die tijdens de voorjaarsconferentie van 2005 te Kraków moest worden aangenomen;
- een advies over het toekomstige wetgevingsinstrument betreffende gegevensbescherming in de derde pijler; en
- een advies over het Zweedse voorstel voor een kaderbesluit betreffende de vereenvoudiging van de uitwisseling van informatie en inlichtingen tussen de rechtshandhavingsautoriteiten van de lidstaten van de Europese Unie.

De vergadering van de werkgroep Politie op 28 januari 2005 in Den Haag heeft tot drie documenten geleid:

- een ontwerp-standpuntnota over wetshandhaving en de uitwisseling van informatie in de EU, met concrete voorstellen voor het opstellen van een derdepijlerinstrument inzake gegevensbescherming, waarbij samenhang met de gegevensbeschermingsnorm van Richtlijn 95/46/EG werd gewaarborgd;
- een ontwerp-„verklaring van Kraków”, waarin werd gepleit voor een gegevensbeschermingsstelsel voor de derde pijler dat in overeenstem-

ming is met de norm van de richtlijn en waarin de standpuntnota als een bijdrage tot de lopende initiatieven werd gepresenteerd;

- een ontwerp-advies over het Zweedse voorstel.

Tijdens een openbare hoorzitting in de Commissie LIBE van het Europees Parlement op 31 januari 2005 hebben verscheidene sprekers, waaronder de EDPS, voor passende specifieke voorschriften voor de derde pijler gepleit. De gegevensbeschermingsautoriteiten zijn op 12 april 2005 opnieuw samengekomen om de laatste hand te leggen aan de documenten die aan de voorjaarsconferentie in Kraków moesten worden voorgelegd.

Tijdens deze voorjaarsbijeenkomst, die plaatsvond van 24 tot en met 26 april, zijn de drie bovengenoemde documenten aangenomen. In haar Verklaring van Kraków ⁽²⁴⁾ stelde de conferentie dat initiatieven ter verbetering van de wetshandhaving in de EU, zoals het beschikbaarheidsbeginsel, slechts mogen worden ingevoerd op basis van een adequaat systeem van regelingen inzake gegevensbescherming dat een hoge en gelijkwaardige gegevensbeschermingsnorm garandeert.

Op 21 juni 2005 heeft in Brussel een vergadering van de werkgroep Politie plaatsgevonden om de reacties op de „Verklaring van Kraków”, de standpuntnota en het advies over het Zweedse initiatief te bespreken. Voorts werd de werkgroep door vertegenwoordigers van de Commissie geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het kaderbesluit betreffende gegevensbescherming in de derde pijler. De Commissie heeft een discussienota over dit onderwerp gepresenteerd. Het recht van toegang tot politiegegevens is naar aanleiding van de besprekingen tijdens de voorjaarsconferentie ook ter sprake gebracht ⁽²⁵⁾.

Op 4 oktober 2005 heeft de Commissie een voorstel voor een kaderbesluit betreffende gegevensbescherming in de derde pijler aangenomen, waarover de EDPS op 19 december 2005 advies heeft uitgebracht (zie ook punt 3.3.1).

⁽²⁴⁾ Zie de website (http://www.edps.europa.eu/02_en_legislation.htm#EDPC).

⁽²⁵⁾ De werkgroep heeft opmerkingen gemaakt over de discussienota van de Commissie over gegevensbescherming in de derde pijler en heeft deze in juli 2005 aan de bevoegde dienst van de Commissie gezonden.

De werkgroep Politie is op 18 november 2005 opnieuw in Brussel bijeengekomen om een begin te maken met de opstelling van een advies over het definitieve Commissievoorstel. De deelnemers waren het er in ruime mate over eens dat dit voorstel een mijlpaal in de ontwikkeling van de gegevensbescherming is en dat de gelegenheid om gegevensbescherming in de derde pijler in te voeren, te baat moet worden genomen. De bespreking was grotendeels aan de werkingssfeer en de rechtsgrondslag van het voorstel gewijd. De EDPS heeft over beide onderwerpen een resoluut standpunt ingenomen in zijn advies over het voorstel.

De besprekingen gingen ook over het ontwerp-kaderbesluit betreffende het beschikbaarheidsbeginsel en over de resultaten van een vragenlijst over het recht van toegang. In de vragenlijst lag de nadruk op de verschillen tussen de lidstaten wat het verlenen van het recht van toegang tot politiegegevens betreft. De conclusies van de vragenlijst bevestigen de noodzaak van harmonisatie, vooral met het oog op het toenemend aantal gegevens dat tussen de lidstaten wordt uitgewisseld.

Tijdens een speciale bijeenkomst in Brussel op 24 januari 2006 heeft de conferentie van Europese gegevensbeschermingsautoriteiten een advies aangenomen over het voorstel voor een kaderbesluit betreffende gegevensbescherming in de derde pijler. Dit advies sluit nauw aan bij het advies van de EDPS, dat is aangenomen op 19 december 2005 (zie punt 3.3.1). De noodzaak van verdere stappen zal waarschijnlijk tijdens de volgende voorjaarsconferentie worden besproken.

SIS II

De EDPS heeft ook met de GCA van Schengen samengewerkt bij het opstellen van het advies over het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II). Er zijn op gezette tijden informele contacten geweest om de desbetreffende benaderingen zoveel mogelijk te coördineren. De EDPS heeft het ten zeerste geapprecieerd dat hij als waarnemer was uitgenodigd op een vergadering van de GCA van Schengen op 27 september 2005, en heeft bij deze gelegenheid zijn standpunt over een aantal punten toegelicht. Begin 2006 hebben follow-up-besprekingen met de GCA van Schengen tot een gemeenschappelijke aanpak van het toezicht op SIS II geleid, waarmee het Europees Parlement en de Raad

rekening dienen te houden in hun besluiten over de voorstellen inzake SIS II.

4.3. Europese conferentie

De gegevensbeschermingsautoriteiten van de lidstaten van de EU en de Raad van Europa komen jaarlijks voor een voorjaarsconferentie bijeen om zaken van gemeenschappelijk belang te bespreken en om informatie en ervaringen over uiteenlopende onderwerpen uit te wisselen. De EDPS en de adjunct-EDPS hebben deelgenomen aan de door de Poolse inspecteur-generaal voor gegevensbescherming georganiseerde conferentie in Kraków (24-26 april 2005).

De EDPS heeft een specifieke bijdrage geleverd tot de zitting, met als titel: „Richtlijn 95/46/EG: wijziging of nieuwe interpretatie”. Andere onderwerpen die tijdens de conferentie zijn behandeld: „De gevolgen van Richtlijn 95/46/EG voor de bescherming van persoonsgegevens in de EU en derde landen”, „De gevolgen van de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie over de toepassing van Richtlijn 95/46/EG”, „Doorgifte van persoonsgegevens aan derde landen — Bindende gemeenschappelijke regels — De nieuwe rechtsinstrumenten — Toepasselijk recht”, „Functionarissen voor gegevensbescherming”, „Het recht van toegang tot gegevens uitgeoefend door de betrokkenen — Praktische benadering”, „Bewustmaking en onderricht” en „De bescherming van persoonsgegevens in het kader van de derde pijler”. In dit verband (zie punt 4.2) is een aantal belangrijke documenten aangenomen.

De volgende Europese conferentie zal op 24 en 25 april in Boedapest plaatsvinden en zal onder meer gaan over „Gegevensbescherming in het kader van de derde pijler”, „Gegevensbescherming voor historisch en wetenschappelijk onderzoek” en „Efficiëntie van gegevensbeschermingsautoriteiten”. De EDPS zal de zitting over „Gegevensbescherming in het kader van de derde pijler” voorzitten.

4.4. Internationale conferentie

Gegevensbeschermingsautoriteiten en commissarissen voor gegevensbescherming uit Europa en andere delen van de wereld, waaronder Canada, Latijns-

Amerika, Australië, Nieuw-Zeeland, Hongkong, Japan en andere rechtsgebieden in Azië en de Stille Oceaan komen al sedert jaren in september bijeen om te confereren. De 27e internationale conferentie over gegevensbescherming en de persoonlijke levenssfeer heeft van 14 tot en met 16 september 2005 plaatsgehad in Montreux, Zwitserland.

Het hoofdthema van de 27e conferentie was „De bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer in een geglobaliseerde wereld: een universeel recht met respect voor diversiteit”. De EDPS en de adjunct-EDPS hebben beiden de conferentie bijgewoond. Aan het eind daarvan zijn de deelnemende autoriteiten overeengekomen de erkenning van het universele karakter van de beginselen inzake gegevensbescherming te bevorderen en hebben zij de „Verklaring van Montreux”⁽²⁶⁾ aangenomen. In de verklaring worden deze beginselen opgesomd en worden de verschillende belanghebbenden opgeroepen bij te dragen tot de wereldwijde erkenning ervan in politiek, recht en praktijk. De verwezenlijking van de doelstellingen van deze verklaring zal op gezette tijden worden geëvalueerd.

De conferentie heeft ook twee resoluties aangenomen over het gebruik van biometrische gegevens in paspoorten, identiteitskaarten en reisdocumenten, en over het gebruik van persoonsgegevens voor politieke communicatie. Beide gaan over onderwerpen die momenteel in vele rechtsgebieden aanleiding geven tot complexe discussies⁽²⁷⁾.

De volgende internationale conferentie, die van 1 tot en met 3 november 2006 in Buenos Aires zou plaatsvinden, zal waarschijnlijk op een andere plaats worden gehouden, die binnenkort zal worden bepaald.

4.5. Studiebijeenkomst voor internationale organisaties

De EDPS heeft op 15 september 2005 in Genève een studiebijeenkomst over gegevensbescherming in internationale organisaties georganiseerd in partnerschap met de Raad van Europa, de OESO en de Zwitserse en Oostenrijkse gegevensbeschermingsautoriteiten. Er waren vertegenwoordigers van een twintigtal internationale organisaties, waaronder de VN, Interpol, de IOM en de NAVO. Doel hiervan was bewustmaking voor de universele beginselen inzake gegevensbescherming en de praktische gevolgen ervan voor de werkzaamheden in internationale organisaties. De titel was „Gegevensbescherming als onderdeel van „goed bestuur” in internationale organisaties”.

Hoewel praktisch alle internationale organisaties persoonsgegevens — en vele zelfs gevoelige gegevens — verwerken, meestal in het belang en ten gunste van de betrokkenen, zijn er zeer vaak onvoldoende beveiligingsmaatregelen. De reden daarvoor is dat internationale organisaties op vele manieren zijn vrijgesteld van naleving van het nationale recht, en dus niet juridisch gebonden zijn door het grote scala van gegevensbeschermingsinstrumenten die in vele landen ter wereld gelden voor overheidsorganen en particuliere vennootschappen. De studiebijeenkomst was bedoeld om deze tekortkoming te belichten, ten einde een oplossing voor deze situatie te vinden. Dat werd ten eerste geapprecieerd door de deelnemers, waarvan velen om een follow-up verzochten. Een en ander zal te zijner tijd nader worden bekeken met internationale organisaties die kunnen en willen samenwerken en ervaringen op dit gebied kunnen en willen uitwisselen.

⁽²⁶⁾ Zie de website: http://www.edps.europa.eu/02_en_legislation.htm#international.

⁽²⁷⁾ Ibid.

5. Communicatie

5.1. Inleiding

In 2005 is met de ontwikkeling van een informatiestrategie een belangrijke kwalitatieve fase in de externe communicatie van de EDPS ingeluid. Deze strategie bouwt voort op de methoden die in het eerste werkingsjaar van het bureau zijn uitgewerkt en strekt ertoe de communicatie met betrekking tot een algemeen alsook een specifiek doel te structureren, met name door de beschikbare communicatie-instrumenten vast te stellen en de doelgroepen aan de voornaamste activiteiten van de instelling te koppelen.

De algemene doelstelling is tweeledig:

- bewustmaking van gegevensbescherming in het algemeen;
- bewustmaking van de voornaamste activiteiten van de EDPS en de instelling.

Algemene bewustmaking is in het eerste werkingsjaar van een instelling belangrijk en de EDPS heeft bijzondere aandacht besteed aan het op de politieke kaart zetten van de instelling. Daartoe hebben de EDPS en de adjunct-EDPS de instelling op talrijke conferenties, seminars en lezingen vertegenwoordigd — niet alleen bij de instellingen en organen van de EU, maar ook in een aantal lidstaten, zoals Cyprus, Frankrijk, Duitsland, Litouwen, Polen, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Ook niet-lidstaten, zoals de VS en Zwitserland, werden in deze context bezocht — respectievelijk voor een rondetafelgesprek op hoog niveau over gegevensbescherming en voor de jaarlijkse internationale conferentie over de persoonlijke levenssfeer en bescherming van persoonsgegevens.

Naarmate de werkzaamheden inzake verschillende dossiers (zoals voorafgaande controles en raadpleging over wetgeving) vorderden, is de algemene doelstelling geleidelijk aan verschoven naar de context van een specifieke doelstelling. De specifieke doelstelling is iets meer aan een specifiek geval gekoppeld. Voorbeelden daarvan zijn de presentatie aan de Raad van het advies over het voorstel voor een kaderbesluit betreffende gegevensbescherming in de derde pijler en de presentatie in het Europees Parlement van het advies over het voorstel voor een richtlijn over de bewaring van elektronische communicatiegegevens.

5.2. Hoofdactiviteiten en doelgroepen

Bij de opstelling van de informatiestrategie zijn verschillende doelgroepen geïdentificeerd. In verband met de drie hoofdactiviteiten van de EDPS, zijn dat de volgende.

1. Toezicht — Erop toezien dat de EU-administratie haar eisen inzake gegevensbescherming in acht neemt

- a) Individuele personen: degenen op wie de gegevens betrekking hebben („betrokkenen”) in het algemeen, al naargelang de verwerking in kwestie, en personeel van de Europese instellingen en organen in het bijzonder. Deze doelgroep is geconcentreerd op het „rechtenperspectief”: het grondrecht op gegevensbescherming en de specifieke rechten van de betrokkenen (die met name zijn neergelegd in de artikelen 13-19 van de verordening);

- b) het institutionele systeem: de DPO's, de coördinatoren voor gegevensbescherming (DPC's) en de verantwoordelijken voor de verwerking in de instellingen en organen van de EU. Dit is toegepast op het „verplichtingenperspectief”, zoals de algemene voorschriften inzake rechtmatige verwerking, de criteria om de verwerking wettig te maken, en op de verplichting om de betrokkene informatie over de verwerking te verstrekken (als neergelegd in de artikelen 4 tot en met 12 van de verordening).

2. Raadpleging — Stimuleren van gegevensbescherming in nieuwe wetgeving en bestuursmaatregelen

Tot dusver heeft de EDPS advies verstrekt over voorstellen voor nieuwe wetgeving en waren de doelgroepen wat men „politieke belanghebbenden uit de EU” kan noemen. Ingevolge de wetgevingsprocedures in de EU wordt het advies van de EDPS over een bepaald voorstel dus in eerste instantie aan de Europese Commissie gericht (wegens het grote aantal voorstellen op het gebied van wetshandhaving in 2005 gingen de meeste adviezen het DG Justitie, vrijheid en veiligheid aan, hoewel sommige ook andere DG's aangingen). In de tweede fase, wanneer de Raad en het Europees Parlement het voorstel bestuderen, wordt het advies van de EDPS, bijvoorbeeld, aan het Comité van artikel 36 van de Raad en de Commissie LIBE van het Parlement toegestuurd.

3. Samenwerking

De EDPS werkt samen met andere bevoegde actoren op dit gebied, die „collega's inzake gegevensbescherming” worden genoemd. Er kunnen drie samenwerkingsniveaus worden onderscheiden: met collega's op EU-niveau, met collega's in een ruimere Europese context (zoals in het kader van de Europese conferentie over gegevensbescherming, waartoe ook niet-lidstaten van de EU die lid zijn van de Raad van Europa behoren) of op internationaal niveau (zoals in het kader van de internationale conferentie over gegevensbescherming).

Op EU-niveau kan de samenwerking worden onderverdeeld in werkzaamheden in het kader van de eerste pijler (het gebied van het EG-Verdrag) en werkzaamheden in het kader van de derde pijler (politieke en justitiële samenwerking). Het belangrijkste forum voor de eerste pijler is de Groep van artikel 29 (zie punt 4.1).

Wat de derde pijler betreft, heeft de EDPS als waarnemer deelgenomen aan de vergaderingen van een aantal gemeenschappelijke toezichhoudende organen (zie ook punt 4.2). De EDPS heeft in de gemeenschappelijke controleautoriteit voor Schengen deelgenomen aan de besprekingen over SIS II en heeft zijn advies aan de voorzitter en het secretariaat gezonden.

5.3. Communicatie-instrumenten

In 2005 is ook een reeks communicatie-instrumenten ontwikkeld, zoals achtergrondnota's, het nieuwsbulletin, persberichten, enzovoort, die gebruikelijk zijn voor vele overheidsorganen. Elk van die instrumenten heeft zijn eigen kenmerken en levenscyclus, en het gebruik ervan kan verschillen naar gelang van de doelgroep. De belangrijkste elementen worden hieronder beschreven.

5.4. De informatiecampagne van de EDPS

Van maart tot juli heeft de EDPS de twee beschrijvende brochures verspreid die eind 2004 waren opgesteld (een over de instelling en haar taken en een over de rechten van de betrokkenen). De brochures zijn in alle 20 officiële talen van de EU vertaald en in totaal zijn er ongeveer 80 000 exemplaren in de lidstaten verdeeld. De doelgroepen hebben ze rechtstreeks ontvangen (ieder personeelslid van de EU heeft zijn eigen exemplaar gekregen) dan wel onrechtstreeks, waarbij exemplaren via de informatiecentra van Europe *Direct* en de gegevensbeschermingsautoriteiten in de lidstaten zijn verdeeld.

5.5. De Persdienst

Net voordat de achtergrondnota over de toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming werd uitgebracht, is de persdienst van de EDPS opgericht. De dienst wordt beheerd door een persattaché, die de contactpersoon is voor journalisten en die verantwoordelijk is voor het behandelen van verzoeken om interviews, het organiseren van persconferenties, het uitbrengen van persberichten, enzovoort.

De persdienst, die per definitie op journalisten gericht is, moet een specifieke, tot één of meer doelgroepen gerichte boodschap propageren. De media vormen in die zin een doelgroep en tevens een relais dat kan helpen de boodschap door te sturen naar de desbetreffende doelgroep.

Persconferenties hadden plaats in maart — voor de presentatie van het jaarverslag — en in september 2005 — voor de presentatie van het advies van de EDPS over de bewaring van gegevens. Beide persconferenties werden goed bezocht en kwamen uitvoerig aan bod in de media. Een lunch met de pers werd georganiseerd om de achtergrondnota over de toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming (zie punt 2.6) te presenteren en de algemene achtergrond van de werkzaamheden en de prioriteiten van de EDPS te schetsen.

5.6. De website

De website, die als het belangrijkste communicatie-instrument voor de EDPS wordt beschouwd, is de meest complete bron van informatie over de werkzaamheden van de instelling. Deze biedt ook de mogelijkheid informatie te koppelen en nadere toelichtingen te verstrekken via onderlinge verwijzingen.

De website is in de eerste helft van 2004 opgezet en in 2005 aanzienlijk uitgebreid met nieuwe rubrieken en nieuwe soorten documenten. Zonder geavanceerde statistische instrumenten is het moeilijk betrouwbare conclusies te trekken over het gebruik van de website. Niettemin is de algemene indruk dat:

- het aantal bezoekers na de zomervakantie in augustus een kwantitatieve sprong heeft gemaakt, waarbij het zich heeft gestabiliseerd rond 1 000 per week, tegenover gemiddeld 700 voordien;
- per bezoek gemiddeld twee pagina's (3,3 indien bezoekers die slechts één pagina bekeken, bijvoorbeeld door het gebruik van een rechtstreekse verbinding met een bepaald document online, van de telling worden uitgesloten) werden geraadpleegd, hetgeen wijst op een geringe „neiging tot surfen”;
- telkens wanneer de EDPS een nieuw advies, een nieuwsbulletin, een persbericht of iets dergelijks had uitgebracht, de website duidelijk vaker werd geraadpleegd.

Voorts hebben de statistieken de EDPS gemotiveerd om personeel in te zetten voor een project dat tot een tweede, gebruiksvriendelijker, generatie van de website zal leiden. Dit herzieningsproject, dat in het najaar van 2005 van start is gegaan, zal in het voorjaar van 2006 worden beëindigd met de opening van de nieuwe website.

5.7. Toespraken

De EDPS heeft in de loop van het jaar opnieuw veel tijd en energie besteed aan het toelichten van zijn taak en het vergroten van de bekendheid van gegevensbescherming in het algemeen, en van een aantal vraagstukken in het bijzonder, door in verschillende instellingen en in verscheidene lidstaten toespraken te houden. De EDPS heeft ook een aantal interviews gegeven aan belangrijke media.

De EDPS is herhaaldelijk in de Commissie LIBE van het Europees Parlement verschenen. Op 31 januari heeft hij zijn visie op vraagstukken van de „derde pijler” gegeven tijdens een openbaar seminar over „Gegevensbescherming en veiligheid van de burgers”. Op 30 maart heeft hij zijn advies over het voorstel voor een verordening betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) gepresenteerd tijdens het openbare seminar over „Grenzen”. Op 12 juli heeft hij een toelichting gegeven bij de achtergrondnota over „Toegang van het publiek tot documenten en gegevensbescherming”. Op 26 september heeft hij zijn advies over het voorstel voor een richtlijn betreffende de bewaring van communicatiegegevens gepresenteerd, en op 23 november zijn advies over de voorstellen betreffende het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II).

Op 21 oktober heeft de adjunct-EDPS het advies over SIS II aan de groep Schengen-acquis van de Raad gepresenteerd.

Op 18 oktober heeft de EDPS tijdens een symposium van de Commissie over veiligheid een toespraak gehouden over de uitvoering van Verordening (EG) nr. 45/2001. Op 9 november heeft hij in de Raad een lezing over de noodzaak van gegevensbescherming gegeven onder de titel „Is Big Brother watching?” („Kijkt Big Brother mee?”). Op 15 december heeft hij een soortgelijke lezing gegeven in de Commissie.

In maart heeft de EDPS een reeks toespraken gehouden in Canada en de VS: op 5 maart aan de University of Ottawa, op 7 maart aan de University of Michigan Law School in Ann Arbor (VS); en op 10 maart tijdens een conferentie van de International Association of Privacy Professionals (IAPP, Internationale Vereniging van deskundigen op het gebied van gegevensbescherming) in Washington DC. Op 8 juni heeft de EDPS op uitnodiging van de Canadese commissaris voor gegevensbescherming in Ottawa deelgenomen aan een bijeenkomst van commissarissen voor gegevensbescherming en informatie.

In de loop van het jaar heeft de EDPS ook een aantal lidstaten bezocht. Op 7 april was hij te gast bij de Europese Academie voor vrijheid, informatie en gegevensbescherming in Berlijn. Op 11 april heeft hij het afscheid van de commissaris voor gegevensbescherming van Sachsen-Anhalt bijgewoond in Maagdenburg, Duitsland. Op 18 april heeft hij een lezing gegeven aan de Universiteit Leiden, Nederland. Op 25 april heeft hij het woord gevoerd tijdens de Europese conferentie in Kraków, Polen. Op 2 juni heeft hij de Noordse conferentie in Trondheim bijgewoond om met de Scandinavische collega's van gedachten te wisselen. Op 23 juni heeft hij tijdens het 14e forum voor gegevensbescherming in Wiesbaden een toespraak gehouden over „Gegevensbescherming en veiligheid in de EU”.

Op 13 oktober was de EDPS aan de Universiteit van Tilburg, Nederland. Op 21 oktober heeft hij een presentatie gegeven op „Biometrics 2005” in Londen. Op 2 november heeft hij een toespraak gehouden in Limassol, Cyprus. Op 8 november heeft hij deelgenomen aan een seminar in de Franse Senaat te Parijs. Op 14 november heeft hij het woord gevoerd tijdens een conferentie over e handel in Vilnius, Litouwen. Op 29 november heeft hij een bijdrage geleverd aan een conferentie in Manchester en op 30 november was hij op een seminar over „Richtlijn 95/46/EG: 10 jaar later” bij het British Institute of International and Comparative Law in Londen.

De adjunct-EDPS heeft in Madrid en Barcelona soortgelijke presentaties gedaan, onder meer voor het Europees justitieel netwerk, met betrekking tot gegevensbescherming in de derde pijler.

5.8. Nieuwsbulletin

Het eerste nummer van het nieuwsbulletin van de EDPS is aan een aantal mensen gezonden die als logische ontvangers werden beschouwd, zoals journalisten en mensen die werkzaam zijn op het gebied van gegevensbescherming. Het nieuwsbulletin is bedoeld om de aandacht te vestigen op recente werkzaamheden en documenten onder de aandacht te brengen die on line toegankelijk zijn op de website. In de tweede helft van 2005 zijn drie nummers verschenen; per jaar zijn ten minste vier nummers gepland.

Eind oktober is de mogelijkheid geopend om zich op het nieuwsbulletin te abonneren, wat in de twee daaropvolgende maanden door zo'n 250 mensen werd gedaan, waaronder leden van het Europees Parlement, EU-personeel en personeel van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten.

5.9. Informatie

In 2005 heeft de EDPS meer dan 100 verzoeken per e-mail ontvangen, meestal van particuliere burgers, maar ook van advocaten, studenten enzovoort, om informatie en/of advies over gegevensbescherming in Europa. Aangezien de EDPS deze verzoeken als een goede gelegenheid beschouwt om een dienst te verlenen, heeft hij zich tot doel gesteld binnen een paar werkdagen een persoonlijk antwoord te geven — hetgeen meestal ook gelukt is. De verzoeken kunnen in twee grote categorieën worden onderverdeeld — verzoeken om advies en verzoeken om informatie, hoewel een aantal ervan uiteraard elementen van beide bevat.

Er zijn meer dan 30 verzoeken om advies behandeld, gaande van specifieke vragen over de interpretatie van een bepaald artikel of een specifiek element in de EU-wetgeving betreffende gegevensbescherming, via de vraag wat in een „verklaring inzake de bescherming van persoonsgegevens” op een website van een EU-instelling moet staan, tot vragen over de verschillen tussen de algemene beginselen inzake gegevensbescherming in de EU en de VS.

De EDPS heeft ook een stuk of 70 verzoeken om informatie behandeld — een brede categorie die onder

meer algemene vragen over EU-beleidsmaatregelen omvat, vragen over nieuwe wetgeving en vragen over gegevensbescherming waarover een openbaar debat gaande is, en vragen over de situatie in een bepaalde lidstaat. Door dit, voor het ogenblik, relatief kleine aantal verzoeken heeft het bureau wat meer geïndividualiseerde antwoorden kunnen geven, waarin belangrijke aspecten worden benadrukt en tevens informatie wordt verstrekt over, bijvoorbeeld, aanverwante documenten die door de Groep van artikel 29 zijn aangenomen.

De meeste verzoeken waren in het Engels of het Frans gesteld; er was echter ook een groot aantal verzoeken in andere talen, zowel „oude” als „nieuwe”. Waar nodig werden de antwoorden van de EDPS vertaald, om de persoon die de EDPS had gecontacteerd, adequaat te informeren in zijn moedertaal. De verzoeken zijn ook als basis gebruikt voor het samenstellen van een rubriek „veel gestelde vragen”, die in 2006 op de website zal worden gezet.

5.10. Logo en huisstijl

In oktober is een project gestart om een nieuw logo en een bijbehorende nieuwe huisstijl te creëren. De werkzaamheden waren oorspronkelijk geconcentreerd op de ontwikkeling van een logo dat een duidelijk verband met de instellingen van de EU zou

hebben, maar daar toch los van zou staan, terwijl er een duidelijk visueel verband zou zijn met de voornaamste verantwoordelijkheden van de EDPS. Het nieuwe logo is sedert zijn voltooiing midden december 2005 geleidelijk ingevoerd.

Het nieuwe logo is gebaseerd op de gele en de blauwe kleur van de vlag van de Europese Unie en heeft de vorm van een dynamische schijf, waarin ook een beschermend schild voor de gegevens kan worden gezien. Informatiepixels vormen een ellips en gaan van de vorm van een mens over in de Europese sterren.

De ontwikkeling van de huisstijl zal in de eerste maanden van 2006 worden voortgezet en zal resulteren in een volledig herwerkte visuele identiteit waarvan gebruik zal worden gemaakt in heel het brede scala van communicatie-instrumenten, zoals brieven, adviezen, nota's, het nieuwsbulletin en de website.

5.11. Bezoeken

Als onderdeel van de acties om de zichtbaarheid van de EDPS te vergroten is het bezoek ontvangen van twee groepen studenten die zich in Europese zaken specialiseren. Deze bezoeken werden ten zeerste geapprecieerd, en in de nieuwe versie van de website zal de aandacht beter op deze mogelijkheid worden gevestigd.

6. Administratie, begroting en personeel

6.1. Inleiding — Doorgaan met de oprichting van de nieuwe instelling

Aan het opzetten van de EDPS als nieuwe instelling is op de in 2004 gelegde basis voortgewerkt, om de goede start ervan te consolideren. In 2005 heeft de EDPS bijkomende middelen ter beschikking gekregen, zowel wat zijn begroting (verhoogd van 1 942 279 EUR tot 2 879 305 EUR) als zijn personeel betreft. In verband met het personeel zijn twee nieuwe programma's voor de aanwerving van stagiaires en nationale deskundigen van start gegaan.

De samenwerking met de instellingen die de overeenkomst inzake administratieve samenwerking van 24 juni 2004 hebben ondertekend (het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie), is verder verbeterd, en uitgebreid tot andere diensten, hetgeen aanzienlijke schaalvoordelen oplevert. Er is vastgesteld dat sommige taken trager worden uitgevoerd in verband met het beginsel van gedeelde bijstand (Commissie-Parlement), maar dat zou in 2006 moeten worden opgelost door de medewerking van personeel van de betrokken instellingen. De EDPS heeft een aantal van de taken overgenomen die oorspronkelijk door andere instellingen werden verricht (bijvoorbeeld de aankoop van meubilair).

De administratieve omgeving wordt geleidelijk ontwikkeld op basis van prioriteiten, rekening houdend met de behoeften en de omvang van de instelling. De EDPS heeft verscheidene interne voorschriften vastgesteld die nodig zijn voor de goede werking van de instelling, met name een systeem van normen voor interne controle en uitvoeringsbepalingen voor het Statuut.

De lokalen die de EDPS oorspronkelijk ter beschikking werden gesteld, volstaan niet meer, en het Europees Parlement is benaderd om meer ruimte te verkrijgen.

6.2. Begroting

In maart 2004, in de beginfase van de oprichting van de EDPS, is met de steun van personeel van het Europees Parlement een begrotingsraming voor 2005 gemaakt. De door de begrotingsautoriteit voor 2005 goedgekeurde begroting bedroeg 2 879 305 EUR. Dit is een toename met 48,8 % ten opzichte van de begroting voor 2004 (voor 11 maanden). De begroting werd berekend op basis van door de Commissie vastgestelde parameters en op basis van de beleidsrichtsnoeren van de begrotingsautoriteit. Ingevolge het besluit van de begrotingsautoriteit om de salarissen en pensioenen voor 2005 aan te passen, is een gewijzigde begroting aangenomen. Volgens gewijzigde begroting nr. 2 van de EU, die op 13 juli 2005 is aangenomen voor het begrotingsjaar 2005, bedroeg de begroting voor 2005 2 840 733 EUR.

Er werd een nieuw begrotingsonderdeel zonder financiële gevolgen ingesteld. Met dit onderdeel, dat vooraf niet gepland was, kunnen indien nodig diensten worden gedekt welke worden verricht door mensen die niet aan de instellingen zijn verbonden, waaronder interim-personeel.

Aangezien het personeelsbestand van de EDPS zo beperkt is, leek het nauwelijks efficiënt er specifieke interne regels voor op te stellen. Daarom heeft de EDPS besloten de interne regels van de Commissie voor de uitvoering van de begroting toe te passen, voor zover deze regels toepasbaar zijn op de structuur

en de omvang van de EDPS en er geen specifieke regels zijn vastgesteld.

De Commissie is bijstand blijven verlenen, met name wat de rekeningen betreft, aangezien de rekenplichtige van de Commissie ook tot rekenplichtige van de EDPS is aangesteld.

In haar verslag over het begrotingsjaar 2004 heeft de Rekenkamer verklaard dat de audit geen aanleiding heeft gegeven tot opmerkingen.

6.3. Personele middelen

De EDPS geniet zeer efficiënte bijstand van personeel van de Commissie voor taken met betrekking tot het beheer van het personeel van de instelling (namelijk de twee benoemde leden en het personeel).

6.3.1. Aanwerving

Als nieuwe instelling bevindt de EDPS zich nog steeds in de opbouwfase, en dat zal nog een aantal jaren zo blijven. De EDPS neemt zijn plaats in de communautaire omgeving in, en zijn toenemende zichtbaarheid leidt tot een stijging van het aantal taken dat hij moet vervullen. De aanzienlijke toename van de werklast in 2005 is hierboven beschreven. De personele middelen spelen uiteraard een fundamentele rol bij de ondersteuning van dit proces.

Niettemin heeft de EDPS er in een eerste fase voor gekozen de uitbreiding van het aantal taken en personeelsleden te beperken, en gebruik te maken van gecontroleerde groei, om ervoor te zorgen dat nieuwe onderwerpen volledig worden overgenomen en dat nieuwe personeelsleden efficiënt worden geïntegreerd en opgeleid. Daarom heeft de EDPS in 2005 om slechts vier nieuwe posten gevraagd (twee A, een B en een C). Dit verzoek werd door de begrotingsautoriteit ingewilligd, waardoor het aantal personeelsleden van 15 in 2004 naar 19 in 2005 is gestegen. De vacatures werden in februari 2005 bekendgemaakt, en er werden vier nieuwe collega's aangeworven. De aanwerving vond plaats volgens de in de instellingen geldende voorschriften: er werd voorrang gegeven aan transfers tussen de instellingen, daarna werden de reservelijsten geraadpleegd en ten slotte werden open sollicitaties van mensen buiten de Europese instellingen en organen in aanmerking genomen. Van

de nieuwe collega's zijn er twee ambtenaar en twee tijdelijk functionaris.

De bijstand van de Commissie op dit gebied was waardevol, met name de bijstand van het Uitbetalingsbureau (PMO) — voor de vaststelling van rechten, de betaling van salarissen, de berekening en de betaling van vergoedingen en diverse bijdragen, dienstreizen, enzovoort — en van de Medische dienst. De volgende aspecten van de aanwervingsprocedure worden nu volledig door de EDPS afgehandeld: het beheer van sollicitaties en de toegang tot EPSO-lijsten, de organisatie van gesprekken, de voorbereiding van aanwervingsdossiers voor de geselecteerde personen, en het aanleggen van het dossier met alle verantwoordingsstukken en de toezending ervan aan het PMO voor het vaststellen van de rechten. De uitstekende werkrelatie met andere organen dan de hierboven vermelde, met name met het Comité van de Regio's en de Ombudsman, moet hier worden onderstreept; daardoor was de uitwisseling van informatie en beste praktijken op dit gebied mogelijk.

De EDPS heeft toegang tot de diensten die het EPSO verstrekt en neemt momenteel als waarnemer deel aan de werkzaamheden van de raad van bestuur van het EPSO. Er lopen onderhandelingen over een volwaardige deelname.

6.3.2. Stageprogramma

Een belangrijk resultaat in 2005 was de invoering van een stageprogramma bij een besluit van 27 mei 2005, dat op de website is bekendgemaakt. Dit besluit is gelijkkluidend met de besluiten van andere Europese instellingen, met name dat van de Commissie, dat werd aangepast aan de omvang en de behoeften van de EDPS.

De belangrijkste doelstelling van het programma is om pas afgestudeerde academici de kans te bieden de kennis die zij tijdens hun studie hebben opgedaan, in praktijk te brengen, met name op het gebied van hun specialisatie, en aldus praktische ervaring op te doen met de dagelijkse werkzaamheden van de EDPS. Als resultaat daarvan zal de EDPS zijn zichtbaarheid voor jongere EU-burgers vergroten, met name voor universiteitsstudenten en jonge afgestudeerden met een specialisatie op het gebied van gegevensbescherming. Naast het hoofdstageprogramma zijn bijzondere regelingen getroffen om universiteitsstudenten

en promovendi aan te nemen voor korte onbezoldigde stages. Dit tweede deel van het programma biedt jonge studenten de kans om volgens specifieke beperkte toelatingscriteria onderzoek te doen voor hun dissertatie, overeenkomstig het proces van Bologna en de verplichting voor universiteitsstudenten om als onderdeel van hun studie een stage te volbrengen.

Het hoofdprogramma voorziet in de aanneming van twee tot drie stagiaires per sessie, en per jaar zijn er twee sessies van vijf maanden. De eerste sessie van het programma is gestart in oktober 2005 en geëindigd in februari 2006.

De praktische organisatie van een stageprogramma vereist veel ervaring en middelen. De EDPS krijgt administratieve bijstand van het stagebureau van het DG Onderwijs en cultuur, dat alle stageprogramma's voor de Commissie beheert. De twee partijen hebben een overeenkomst inzake dienstverleningsniveau gesloten om de bijstand nader te omschrijven. Voorts werkt de EDPS samen met de stagebureaus van andere Europese instellingen, waaronder de Raad, het Comité van de Regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité, met name voor het organiseren van bezoeken.

De resultaten van de eerste drie maanden van de stage voor de eerste drie EDPS-stagiaires waren uiterst positief. Het niveau van de geselecteerde stagiaires was hoog; tijdens de selectieprocedure werden de vaardigheden en de achtergrond van de kandidaten zorgvuldig geëvalueerd, waarbij bijzondere aandacht werd besteed aan specialisatie op het gebied van gegevensbescherming. De stagiaires hebben zowel aan de theoretische als de praktische werkzaamheden bijgedragen, waarbij zij ervaringen uit de eerste hand hebben opgedaan en tijdens het werk een opleiding hebben gekregen met betrekking tot gegevensbescherming, alsook concrete kennis over de instellingen van de EU hebben verworven.

6.3.3. Programma voor gedetacheerde nationale deskundigen

In een besluit van 10 november 2005 heeft de EDPS bepalingen aangenomen betreffende de voorschriften die van toepassing zijn op naar zijn diensten gedetacheerde deskundigen.

De detachering van nationale deskundigen stelt de EDPS in staat hun beroepsvaardigheden en -ervaring,

met name op het gebied van gegevensbescherming, te benutten wanneer de nodige deskundigheid niet altijd onmiddellijk beschikbaar is in de verschillende talen. Dit programma stelt de nationale deskundigen ook in staat zich vertrouwd te maken met de Europese kennis en praktijken op dit gebied. Terzelfder tijd maakt de EDPS zijn zichtbaarheid op het terrein groter op operationeel niveau.

Het besluit van de EDPS betreffende gedetacheerde nationale deskundigen is op het overeenkomstige besluit van de Commissie gebaseerd. In de aanwervingsprocedure is echter een aantal wijzigingen aangebracht in verband met de omvang van de EDPS en de specifieke vaardigheden die vereist zijn om werkzaam te zijn op het gebied van gegevensbescherming. Het beleid van de EDPS bestaat erin gedetacheerde nationale deskundigen aan te werven in het kader van officiële contacten met de lidstaten, en zich daarbij rechtstreeks tot de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten te richten. De nationale permanente vertegenwoordigingen worden over het programma geïnformeerd en er wordt hun verzocht mee te helpen zoeken naar geschikte kandidaten.

Een speciale vermelding verdient het DG Personeelszaken en administratie van de Commissie, dat administratieve bijstand biedt voor de organisatie van het programma.

6.3.4. Organigram

Het organigram van de EDPS is sedert 2004 nagenoeg ongewijzigd gebleven: een eenheid met vijf leden is verantwoordelijk voor de administratie, het personeel en de begroting; de rest van het team, dat verantwoordelijk is voor operationele taken in verband met gegevensbescherming, bestaat uit veertien mensen en werkt rechtstreeks onder leiding van de Europese Toezichthouder en de adjunct-toezichthouder. Bij de toewijzing van taken aan personeel werd een zekere flexibiliteit in acht genomen, aangezien die taken nog in ontwikkeling zijn.

6.3.5. Opleiding

Het personeel van de EDPS heeft toegang tot de algemene cursussen en de taalcursussen die door de Commissie worden georganiseerd en tot de cursussen die door de Europese Bestuurschool (EAS) worden georganiseerd. Met de EAS is een overeenkomst ondertekend waarin de voorwaarden voor deelname

van EDPS-personeel aan de door de school verstrekte opleiding zijn neergelegd, en de EDPS fungeert momenteel als waarnemer in de raad van bestuur. De EDPS is met de stichtende leden van de school in overleg getreden, teneinde onder dezelfde voorwaarden als de stichtende instellingen als lid te kunnen deelnemen.

6.4. Consolidering van de samenwerking

6.4.1. Follow-up van de overeenkomst inzake administratieve samenwerking

In 2005 is de interinstitutionele samenwerking op gebieden waar de EDPS door de andere instellingen wordt bijgestaan, voortgezet krachtens de overeenkomst inzake administratieve samenwerking met de secretariaten-generaal van de Commissie, het Parlement en de Raad, die op 24 juni 2004 is gesloten. Deze samenwerking heeft voor de EDPS een aanzienlijke toegevoegde waarde, aangezien ze toegang tot de expertise van de andere instellingen geeft op de gebieden waarop bijstand wordt verleend, en schaalvoordelen mogelijk maakt.

Er is samengewerkt met verschillende DG's van de Commissie (voornamelijk het DG Personeelszaken en administratie, het DG Begroting en het Bureau voor het beheer en de afwikkeling van de individuele rechten, maar ook het DG Onderwijs en cultuur en het DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen), met het Europees Parlement (IT-diensten, met name voor de nieuwe versie van de website, de uitrusting van de lokalen, beveiliging van de gebouwen, printen, mail, telefoon, benodigdheden, enz.) en met de Raad (vertalingen).

Om de samenwerking tussen de Commissiediensten en de EDPS te vergemakkelijken is verzocht om rechtstreekse toegang vanuit de lokalen van de EDPS tot de voornaamste software inzake personele middelen en financieel beheer (SIC, Syslog, SI2, ABAC, enz.) van de Commissie. Door deze rechtstreekse toegang zou de uitwisseling van informatie worden verbeterd en zouden dossiers efficiënter en sneller kunnen worden beheerd door zowel de EDPS als de Commissie. Tot SI2 en, gedeeltelijk, Syslog is de toegang mogelijk gemaakt, maar tot de andere software

nog niet. Problemen in verband met de verschillende IT-omgevingen van de instellingen die de EDPS op deze gebieden bijstaan hebben dit proces vertraagd. Hopelijk wordt het afgerond in 2006.

Er zijn met de verschillende instellingen en hun diensten **Overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau** (zie bijlage H) ondertekend. Daartoe behoren:

- de overeenkomst met de Raad, die de EDPS uitstekende bijstand verleent — zowel wat de snelheid als de kwaliteit van het werk betreft — op het gebied van vertaling. Aangezien de zichtbaarheid van de EDPS groter wordt, is ook het aantal te vertalen documenten toegenomen. De EDPS tracht echter het aantal gevraagde vertalingen zoveel mogelijk te beperken;
- de overeenkomst met het stagebureau van de Commissie (DG Onderwijs en cultuur), waardoor het eerste stageprogramma bij de EDPS in 2005 van start kon gaan;
- de overeenkomst met het DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen van de Commissie om de EDPS de nodige technische bijstand te bieden voor het creëren van een verplaatsbare stand en andere aanvullende diensten aan de EDPS te verstrekken (uitwerking van een logo, nieuwe presentatie van de website, enz.).

6.4.2. Interinstitutionele samenwerking

De EDPS heeft met het Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging (ENISA) besprekingen gevoerd met het oog op een akkoord over administratieve bijstand. In dit akkoord moeten de uitvoeringsregelingen voor de beveiligingsaudit van de Eurodac-gegevensbank en de voorwaarden voor deze samenwerking worden vastgelegd (zie punt 2.8).

Deelname aan de interinstitutionele aanbesteding voor meubilair was een eerste stap van de EDPS naar autonomie wat de uitrusting van zijn kantoorruimte betreft. Met deze aanbesteding werd beoogd verscheidene kaderovereenkomsten voor de levering van meubilair te sluiten.

Als nieuwe instelling werd de EDPS uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van verscheidene interinstitutionele comités en organen; wegens zijn omvang echter moest de deelname in 2005 tot een paar daarvan worden beperkt. Deze deelname

heeft de zichtbaarheid van de EDPS in andere instellingen vergroot en de voortdurende uitwisseling van informatie en goede praktijken gestimuleerd.

6.4.3. Externe betrekkingen

De procedure om de instelling door de Belgische autoriteiten te laten erkennen is afgerond, zodat de EDPS en zijn personeel toegang hebben tot de voorrechten en immuniteiten die zijn vastgesteld in het „Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen”.

6.5. Infrastructuur

De algemene infrastructuur is in 2005 verbeterd. Met het toegenomen aantal personeelsleden en de verwachte verdere uitbreiding in 2006 ondervindt de EDPS problemen in verband met kantoorruimte, die in 2006 hopelijk zullen worden opgelost met het verwerven van bijkomende ruimte.

De beveiliging van de zesde verdieping van de Montoyerstraat 63 was van het allergegrootste belang, gezien de gevoeligheid van de gegevens die door de EDPS worden verwerkt.

Op basis van het akkoord inzake administratieve samenwerking, op grond waarvan personeel van het Europees Parlement de EDPS bijstaat wat zijn lokalen betreft, heeft het Parlement in 2004 voor het eerste meubilair gezorgd. Aan deze bijstand is in 2005 een eind gekomen.

6.6. Administratieve omgeving

6.6.1. Vaststelling van interne controlenormen

Op basis van de interinstitutionele overeenkomst van 24 juni 2004 is de interne controleur bij de Commissie aangesteld tot controleur bij de EDPS.

Bij besluit van 7 november 2005, en in overeenstemming met artikel 60, lid 4, van het Financieel Reglement van 25 juni 2002, heeft de EDPS besloten specifieke interne controleprocedures voor de EDPS vast te stellen.

Wegens de structuur en de omvang van de instelling en wegens haar activiteiten heeft de EDPS normen aangenomen die aangepast zijn aan de behoeften van de instelling en de risico's die gepaard gaan met de uitoefening van haar werkzaamheden, met de mogelijkheid van een jaarlijkse toetsing om rekening te houden met de evolutie van de werkzaamheden. Deze normen houden met name verband met de algemene organisatie van de instelling die, gezien haar omvang en de aard van de te beheren begroting en gezien de eenvoud van de financiële stromen die voor het financieel beheer zijn vastgesteld, voornamelijk betrekking heeft op de administratieve werking van de instelling.

6.6.2. Oprichting van het interim-personeelscomité bij de EDPS

In 2005 is een **interim-personeelscomité** opgericht. Dat werd geraadpleegd over een eerste reeks algemene uitvoeringsbepalingen voor het Statuut en over andere door de instelling aangenomen interne voorschriften (zoals haar regeling inzake variabele werktijden).

Op 8 februari 2006 heeft de Toezichthouder overeenkomstig artikel 9 van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen besloten een personeelscomité op te richten bij de EDPS. De verkiezingen voor een **definitief personeelscomité** zullen in maart 2006 plaatsvinden. Intussen zijn operationele en organisatorische regels voor het comité aangenomen door een algemene vergadering van het personeel.

6.6.3. Variabele werktijden

In de geest van de hervorming van het Statuut heeft de EDPS, als nieuwe instelling, zijn personeel moderne arbeidsomstandigheden, zoals variabele werktijden, willen bieden. Variabele werktijden zijn krachtens het Statuut niet verplicht; het is eerder een maatregel om de werkdag zodanig te organiseren dat het personeel in staat wordt gesteld beroeps- en gezinsleven te combineren, terwijl tegelijkertijd de EDPS de arbeidstijd kan indelen naar gelang van zijn prioriteiten. Alle personeelsleden kunnen kiezen tussen traditionele en variabele werktijden, met de mogelijkheid tot compensatie van overuren.

6.6.4. Interne regels

Er zijn een eerste reeks interne regels, die nodig zijn voor de goede werking van de instelling, en algemene uitvoeringsbepalingen voor het Statuut aangenomen (zie bijlage H). Waar deze bepalingen aangelegenheden betreffen waarvoor de EDPS bijstand krijgt van de Commissie, zijn ze gelijklopend met die van de Commissie, met enkele aanpassingen in verband met de bijzondere aard van het bureau van de EDPS. In bepaalde gevallen moest een aantal akkoorden worden aangevuld (zo moest voor de EDPS een aanvullende bepaling in de ongevallenverzekeringsovereenkomst van de Commissie worden aangebracht om gedetacheerde nationale deskundigen te dekken). Al deze bepalingen worden ter informatie aan nieuwe collega's verstrekt bij hun aankomst.

6.7. Doelstellingen voor 2006

Aangezien de doelstellingen voor 2005 zijn verwezenlijkt, kan de EDPS nu tot een nieuwe fase overgaan, om hetgeen is verwezenlijkt te consolideren en een aantal activiteiten verder te ontwikkelen. Dit is mogelijk gemaakt door het akkoord van de begro-

tingsautoriteit om in 2006 vijf nieuwe collega's aan te werven, en door de aanneming van een begroting van 3 447 233 EUR.

Voortdurende administratieve samenwerking zal niettemin een essentiële factor in de ontwikkeling van de EDPS blijven. Door haar omvang kan de instelling nog niet de verschillende taken aan die momenteel namens haar door de Commissie, het Parlement en de Raad worden verricht. Daarom is de EDPS voornemens om een verlenging te verzoeken van de overeenkomst inzake administratieve samenwerking, die eind 2006 verstrijkt.

In 2006 zal een interne post voor gegevensbescherming worden gecreëerd en zal een DPO worden benoemd.

De in 2005 aangenomen prestatie-indicatoren zullen volledig worden toegepast, en de EDPS zal doorgaan met de ontwikkeling van zijn administratieve omgeving; bijzondere aandacht zal aan de ontwikkeling van sociale activiteiten worden besteed.

De lopende onderhandelingen voor meer kantoorruimte zouden in de eerste helft van 2006 tot een nieuwe vestigingsfase moeten leiden.

Bijlagen

- A – Uittreksel uit Verordening (EG) nr. 45/2001
- B – Lijst van afkortingen
- C – Lijst van functionarissen voor gegevensbescherming
- D – Behandelingstijd voor de voorafgaande controle per geval en per instelling
- E – Lijst van adviezen inzake voorafgaande controle
- F – Lijst van adviezen over wetgevingsvoorstellen
- G – Samenstelling van het secretariaat van de EDPS
- H – Lijst van administratieve overeenkomsten en besluiten

Bijlage A

Uittreksel uit Verordening (EG) nr. 45/2001

Artikel 41 — Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

1. Er wordt een onafhankelijke toezichthoudende autoriteit ingesteld, de „Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming” genaamd.
2. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming zorgt ervoor dat de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen, met name het recht op persoonlijke levenssfeer, bij de verwerking van persoonsgegevens, door de communautaire instellingen en organen in acht worden genomen.

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is met name belast met het toezien op en het verzekeren van de toepassing van deze verordening en van elk ander communautair besluit betreffende de bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan, alsmede voor het verstrekken van advies aan de communautaire instellingen en organen en aan de betrokkenen inzake de verwerking van persoonsgegevens. Daartoe vervult hij de bij artikel 46 opgedragen taken en oefent hij de bij artikel 47 verleende bevoegdheden uit.

Artikel 46 — Taken

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming:

- a) hoort klachten aan en onderzoekt deze, en stelt de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis van het resultaat van zijn onderzoek;
- b) stelt op eigen initiatief of op basis van klachten onderzoeken in, en stelt de betrokkenen binnen een redelijke termijn in kennis van het resultaat;
- c) ziet toe op en zorgt voor de toepassing van de bepalingen van deze verordening en van elk ander communautair besluit betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door een communautaire instelling of door een communautair orgaan, met uitzondering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen bij de uitoefening van zijn jurisdictionele taak;
- d) adviseert op eigen initiatief of in het kader van een raadpleging alle communautaire instellingen of organen in verband met alle aangelegenheden betreffende de verwerking van persoonsgegevens, met name alvorens zij interne voorschriften betreffende de bescherming van fundamentele rechten en vrijheden met het oog op de verwerking van persoonsgegevens opstellen;
- e) volgt de relevante ontwikkelingen voor zover deze de bescherming van persoonsgegevens beïnvloeden, met name de ontwikkeling van de informatie- en communicatietechnologieën;
- f) i) werkt samen met de in artikel 28 van Richtlijn 95/46/EG bedoelde nationale toezichthoudende autoriteiten van de landen waarop die richtlijn van toepassing is voor zover dat voor de uitoefening van hun onderscheiden taken nodig is, met name door uitwisseling van alle nuttige informatie, door een dergelijke autoriteit of een dergelijk orgaan te verzoeken zijn bevoegdheden uit te oefenen of door te reageren op een verzoek van een dergelijke autoriteit of een dergelijk orgaan;

- ii) werkt eveneens samen met de uit hoofde van titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie ingestelde toezichthoudende organen voor de bescherming van persoonsgegevens, met name om de samenhang te verbeteren bij de toepassing van de regels en procedures, met de zorg voor de eerbiediging waarvan die organen zijn belast;
 - g) neemt deel aan de werkzaamheden van de bij artikel 29 van Richtlijn 95/46/EG opgerichte Groep voor de bescherming van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens;
 - h) bepaalt, motiveert en publiceert de in artikel 10, lid 2, onder b, artikel 10, leden 4, 5 en 6, artikel 12, lid 2, artikel 19, en artikel 37, lid 2, bedoelde uitzonderingen, waarborgen, machtigingen en voorwaarden;
 - i) houdt van de verwerkingen waarvan hem overeenkomstig artikel 27, lid 2, kennis is gegeven en die overeenkomstig artikel 27, lid 5, geregistreerd zijn, een register bij en stelt de middelen ter beschikking om toegang te verkrijgen tot de overeenkomstig artikel 26 door de functionarissen voor gegevensbescherming bijgehouden registers;
 - j) voert met betrekking tot de verwerkingen waarvan hem kennis is gegeven, een voorafgaand onderzoek uit;
 - k) stelt zijn reglement van orde vast.
- te maken en de bescherming van de betrokkenen te verbeteren;
 - c) de inwilliging gelasten van verzoeken om uitoefening van bepaalde met die gegevens samenhangende rechten, wanneer die verzoeken, in strijd met de artikelen 13 tot en met 19, zijn geweigerd;
 - d) tot de verantwoordelijke voor de verwerking een waarschuwing of berisping richten;
 - e) de rectificatie, afscherming, wissing of vernietiging van alle gegevens gelasten indien deze in strijd met de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens verwerkt zijn, en gelasten dat van dergelijke handelingen mededeling wordt gedaan aan derden aan wie de gegevens verstrekt zijn;
 - f) een tijdelijk of definitief verwerkingsverbod opleggen;
 - g) de zaak aan de betrokken communautaire instelling of het betrokken communautaire orgaan en zo nodig aan het Europees Parlement, de Raad en de Commissie rapporteren;
 - h) het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen adïeren onder de in het Verdrag bedoelde voorwaarden;
 - i) tussenkomen in vorderingen die bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen ahangig zijn gemaakt.

2. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is bevoegd om:

Artikel 47 – Bevoegdheden

1. De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming kan:

- a) betrokkenen bijstaan bij de uitoefening van hun rechten;
- b) indien schending van de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens wordt gemeld, de aangelegenheid voorleggen aan de verantwoordelijke voor de verwerking en, eventueel, voorstellen doen om aan de schending een einde

- a) van een voor de verwerking verantwoordelijke of een communautaire instelling of communautair orgaan toegang te verkrijgen tot alle persoonsgegevens en tot alle informatie die voor zijn onderzoek nodig is;

- b) toegang te verkrijgen tot alle lokaliteiten waar een voor de verwerking verantwoordelijke of een communautaire instelling of communautair orgaan werkzaam is, indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat aldaar een onder deze verordening vallende activiteit wordt verricht.

Bijlage B

Lijst van afkortingen

API	op voorhand af te geven passagiersgegevens
CDR/REC	systeem voor de beoordeling van de loopbaanontwikkeling
CS-VIS	centraal visuminformatiesysteem
DPC	coördinator voor gegevensbescherming
DPO	functionaris voor gegevensbescherming
EOGFL	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw
EAS	Europese Bestuurschool
EG	Europese Gemeenschappen
EVRM	Europees Verdrag voor de rechten van de mens
EPSO	Bureau voor personeelsselectie van de Europese Gemeenschappen
EU	Europese Unie
EUMC	Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat
LIBE	Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (van het Europees Parlement)
ITU	Internationale Unie voor Telecommunicatie
NI-VIS	Nationaal visuminformatiesysteem
HBIM	Harmonisatiebureau voor de interne markt (merken, tekeningen en modellen)
OLAF	Europees Bureau voor fraudebestrijding
PNR	persoonsgegevens van passagiers
RFID	radiofrequentie-identificatie
SIS	Schengen-informatiesysteem
CDT	Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie
VIS	visuminformatiesysteem

Bijlage C

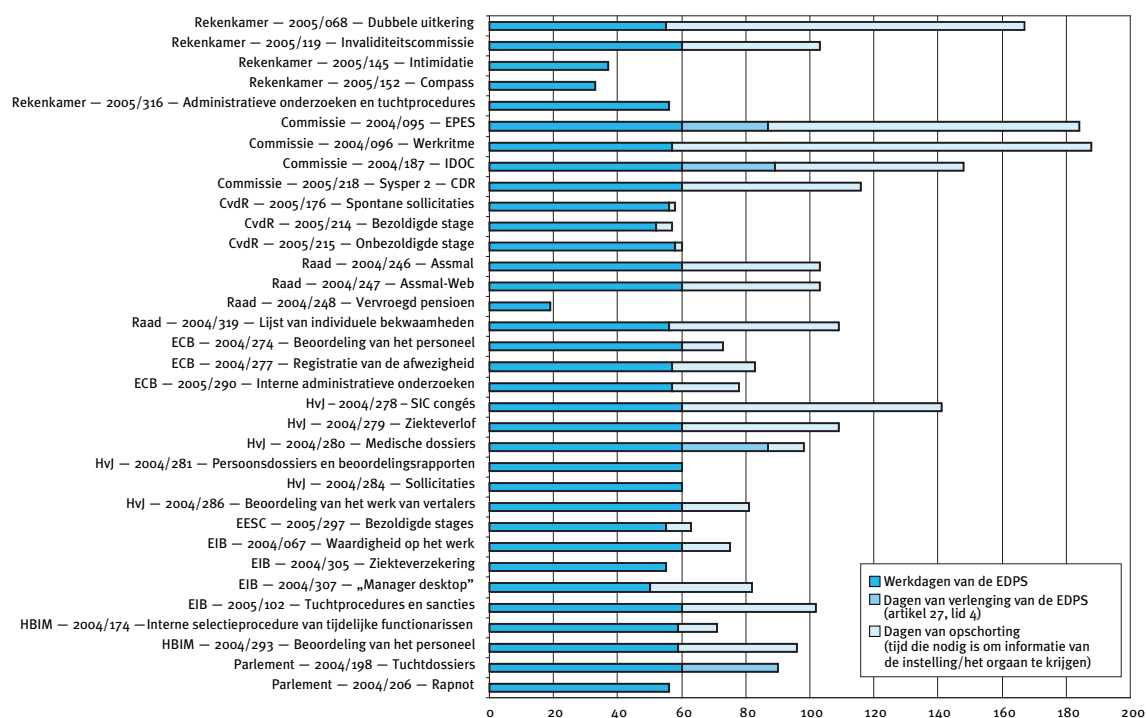
Lijst van functionarissen voor gegevensbescherming

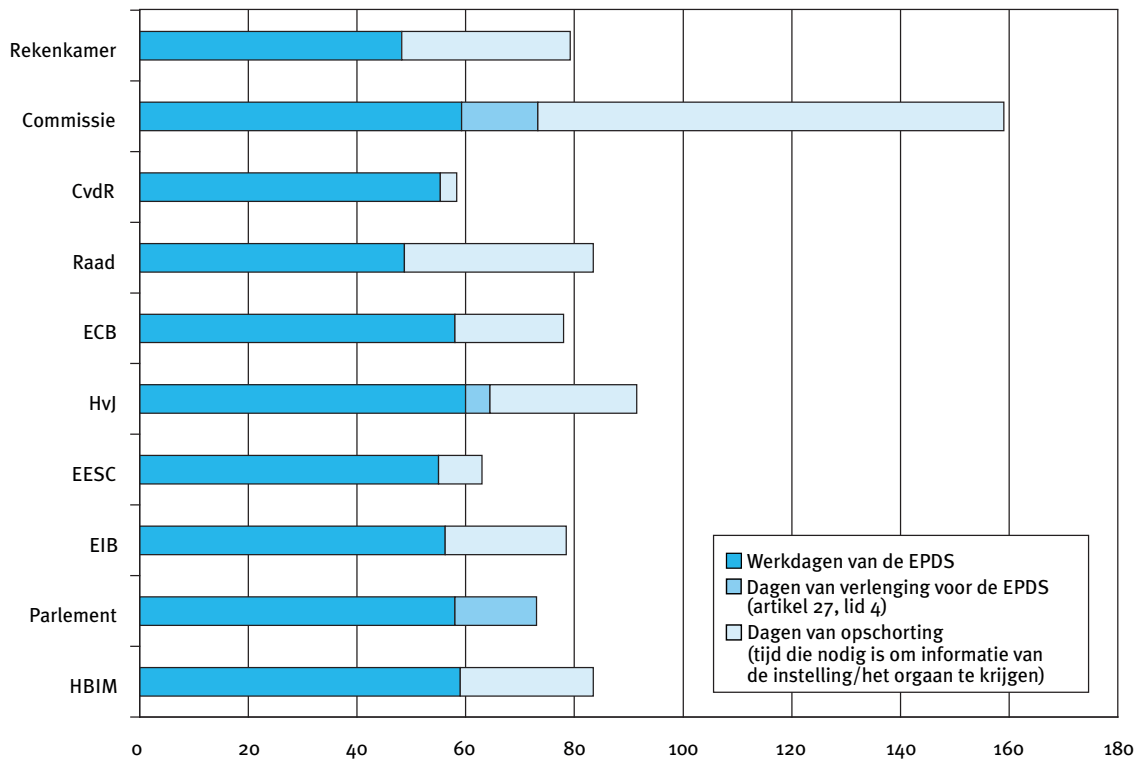
Organisatie	Naam	E-mail
Europees Parlement	Jonathan STEELE	DG5DATA-PROTECTION@europarl.europa.eu
Raad van de Europese Unie	Pierre VERNHES	data.protection@consilium.europa.eu
Europese Commissie	Nico HILBERT (Fungerend functionaris voor gegevensbescherming)	Data-Protection-Officer@ec.europa.eu
Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	Marc SCHAUSS	DataProtectionOfficer@curia.europa.eu
Europese Rekenkamer	Jan KILB	data-protection@eca.europa.eu
Europees Economisch en Sociaal Comité	Elena FIERRO	data.protection@esc.europa.eu
Comité van de Regio's	Petra CANDELLIER	data.protection@cor.europa.eu
Europese Investeringsbank	Jean-Philippe MINNAERT	DataProtectionOfficer@eib.org
Europese Ombudsman	Loïc JULIEN	dpo-euro-ombudsman@europarl.europa.eu
Europese Centrale Bank	Wolfgang SOMMERFELD	dpo@ecb.int
Europees Bureau voor fraudebestrijding	Laraine L. LAUDATI	laraine.laudati@ec.europa.eu
Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie	Benoît VITALE	data-protection@cdt.europa.eu
Harmonisatiebureau voor de interne markt	<i>(te benoemen)</i>	DataProtectionOfficer@oami.europa.eu
Europees Waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat	Niraj NATHWANI	Niraj.Nathwani@eumc.europa.eu
Europees Geneesmiddelenbureau	Vincenzo SALVATORE	data.protection@emea.europa.eu
Communautair Bureau voor plantenrassen	Martin EKVAD	ekvad@cpvo.europa.eu
Europese Stichting voor opleiding	Romuald DELLI PAOLI	DataProtectionOfficer@etf.europa.eu
Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging	Andreas MITRAKAS	dataprotection@enisa.europa.eu
Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden	<i>(te benoemen)</i>	dataprotectionofficer@eurofound.europa.eu
Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving	Arne TVEDT	arne.tvedt@emcdda.europa.eu
Europese Autoriteit voor voedselveiligheid	Claus REUNIS	DataProtectionOfficer@efsa.europa.eu

Bijlage D

Behandelingstijd voor de voorafgaande controle per geval en per instelling

De onderstaande twee grafieken illustreren de werkzaamheden van de EDPS en van de instellingen en organen met een gedetailleerde weergave van de tijd die aan de gevallen van voorafgaande controle is besteed. In de eerste grafiek wordt nader ingegaan op elk van de gevallen van voorafgaande controle in 2005, in de tweede worden de gevallen per instelling of orgaan samengevat.

De grafieken geven het aantal werkdagen van de EDPS weer, alsook het door de EDPS gevraagde aantal dagen van verlenging en het aantal dagen van opschorting (de tijd die nodig is om informatie van de instellingen en organen te krijgen) ⁽¹⁾. De volgende conclusies kunnen worden getrokken.

- Aantal werkdagen van de EDPS per voorafgaande controle

De EDPS besteedt gemiddeld 55,5 werkdagen aan een dossier, hetgeen als bevredigend kan worden beschouwd, gezien de voorgeschreven maximumtermijn van twee maanden.

- Aantal dagen van verlenging voor de EDPS

In vier van de 34 gevallen van voorafgaande controle (12 %) is in overeenstemming met artikel 27, lid 4, om verlenging verzocht. Deze verlenging bedroeg nooit meer dan een maand, met

⁽¹⁾ Artikel 27, lid 4, van de verordening wordt toegelicht in punt 2.3.2.

een gemiddelde van 28,5 dagen voor deze vier dossiers.

- Aantal dagen van opschorting

Dit is de tijd die nodig was om de door de EDPS gevraagde aanvullende informatie van de instellingen en organen te verkrijgen. Deze periode bedroeg gemiddeld 30 dagen.

Dit gemiddelde is niet zeer relevant, aangezien het om zeer extreme situaties gaat: de kortste periode was bijvoorbeeld twee dagen, de langste 131. Ideaal zou zijn dat de instelling of het orgaan de informatie zou verstrekken binnen een termijn van minder dan twee maanden. Gemiddeld toont de grafiek duidelijk aan dat er soms veel tijd nodig is om de vragen van de EDPS te beantwoorden. Hiervoor zijn verschillende redenen. De eerste reden is de complexiteit van het geval. Er bestaat een zeker verband tussen de tijd die de EDPS nodig heeft (vooral wanneer een verlenging is toegestaan) en de tijd die nodig is voor het verstrekken van de gevraagde nadere informatie. De tweede reden is de kwaliteit van de

kennisgevingen: hoe beter de kennisgeving, hoe korter de periode die nodig is om nadere informatie te krijgen. Een derde reden houdt duidelijk verband met de werklast van de DPO of de verantwoordelijke voor de verwerking van de betrokken instelling of het betrokken orgaan waaraan het verzoek om informatie is gericht.

Deze aantallen en gemiddelden zijn echter op een beperkt aantal gevallen gebaseerd, aangezien dit het eerste volledige werkingsjaar van de EDPS is. 2006 zal uitwijzen of deze tendensen zullen aanhouden. Bovendien zullen meer agentschappen de EDPS in kennis stellen van verwerkingen die aan voorafgaande controle moeten worden onderworpen.

Bijlage E

Lijst van adviezen inzake voorafgaande controle

Administratieve onderzoeken en tuchtprocedures – Rekenkamer

Advies van 22 december 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende administratieve onderzoeken en tuchtprocedures (dossier 2005-316)

Administratieve onderzoeken – Europese Centrale Bank

Advies van 22 december 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende interne administratieve onderzoeken (dossier 2005-290)

SYSPER 2/CDR – Commissie

Advies van 15 december 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „Sysper 2: beoordeling van het personeel – CDR” (dossier 2005-218)

Bezoldigde stages – Europees Economisch en Sociaal Comité

Advies van 15 december 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het beheer van aanvragen van bezoldigde stages (dossier 2005-297)

Ziekteverlof – Hof van Justitie

Advies van 15 november 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „SUIVI: ziekteverlof van het directoraat Vertaling” (dossier 2004-279)

Spontane sollicitaties online – Comité van de Regio's

Advies van 28 oktober 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het beheer van spontane sollicitaties online (dossier 2005-176)

Aanvragen voor stages – Comité van de Regio's

Advies van 27 oktober 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het beheer van aanvragen van bezoldigde stages (dossier 2005-214)

Aanvragen voor onbezoldigde stages – Comité van de Regio's

Advies van 27 oktober 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het beheer van spontane aanvragen van een onbezoldigde stage (dossier 2005-215)

„SIC congés” – Hof van Justitie

Advies van 28 september 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het „SIC congés”-systeem (dossier 2004-278)

Afwezigheden – Europese Centrale Bank

Advies van 23 september 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle over de registratie van de afwezigheid van personeelsleden van de ECB die niet kunnen werken wegens ziekte of ongeval (dossier 2004-277)

Dubbele uitkering – Rekenkamer

Advies van 30 augustus 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende dubbele uitkering (dossier 2005-68)

Invaliditeitscommissie – Rekenkamer

Advies van 30 augustus 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de Invaliditeitscommissie (dossier 2005-119)

Periodieke beoordeling van het personeel – HBIM

Advies van 28 juli 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de periodieke beoordeling van het personeel (dossier 2004-293)

Tuchtprocedure – Europese Investeringsbank

Advies van 25 juli 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende gegevensverwerking in het kader van de tuchtprocedure (dossier 2005-102)

Intimidatie — Europese Rekenkamer

Advies van 20 juli 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende intimidatie (dossier 2005-145)

Beoordelingssysteem Compass — Rekenkamer

Advies van 19 juli 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „Compass” (dossier 2005-152)

„Manager desktop” — Europese Investeringsbank

Advies van 12 juli 2004 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het dossier „Manager desktop” (dossier 2004-307)

Beoordeling van werk — Hof van Justitie

Advies van 12 juli 2004 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordeling van werk (dossier 2004-286)

„Assmal” — Raad

Advies van 4 juli 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „toepassing van Assmal” en „Assmal-Web” (dossiers 2004-246 en 2004-247)

Rapport aan het eind van de proeftijd en beoordelingsrapport — Hof van Justitie

Advies van 4 juli 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende „Persoonsdossiers: rapport aan het eind van de proeftijd en beoordelingsrapport” (dossier 2004-281)

Sollicitaties — Hof van Justitie

Advies van 4 juli 2005 over een kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende sollicitaties en CV's van gegadigden (dossier 2004-284)

Medische dossiers — Hof van Justitie

Advies van 17 juni 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende medische dossiers (dossier 2004-280)

Vervroegd pensioen — Raad

Advies van 18 mei 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de procedure „Selectie van ambtenaren en tijdelijke functionarissen die tot het vervroegd pensioen worden toegelaten” (dossier 2004-248)

„IDOC” — Commissie

Advies van 20 april 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende interne administratieve onderzoeken en tuchtprocedures binnen de Europese Commissie (dossier 2004-187)

Beoordeling van het personeel — Europese Centrale Bank

Advies van 20 april 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordeling van het personeel (dossier 2004-274)

Waardigheid op het werk — Europese Investeringsbank

Advies van 20 april 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het beleid inzake waardigheid op het werk (dossier 2004-67)

Beheer van ziektekosten — Europese Investeringsbank

Advies van 6 april 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de procedures voor het administratieve beheer van ziektekosten (dossier 2004-305)

Lijst van individuele bekwaamheden — Raad

Advies van 4 april 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de lijst van individuele bekwaamheden (dossier 2004-319)

Tuchtdossiers — Parlement

Advies van 21 maart 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende gegevensverwerking in het kader van tuchtdossiers (dossier 2004-198)

„Rapnot” — Parlement

Advies van 3 maart 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordelingsprocedure en het Rapnot-systeem (dossier 2004-206)

„EPES” — Commissie

Advies van 4 februari 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende de beoordeling van hoger leidinggevend personeel (dossier 2004-95)

Werkritme — Commissie

Advies van 28 januari 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende het werkritme (dossier 2004-96)

Selectieprocedure voor tijdelijke functionarissen — HBIM

Advies van 6 januari 2005 over de kennisgeving voor voorafgaande controle betreffende een interne procedure voor de selectie van tijdelijke functionarissen (dossier 2004-174)

Bijlage F

Lijst van adviezen over wetgevingsvoorstellen

Uitgebracht in 2005

Gegevensbescherming in de derde pijler

Advies van 19 december 2005 over het voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over de bescherming van persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van de politie en justitie samenwerking in strafzaken (COM(2005) 475 def.), PB C 47 van 25.2.2006, blz. 27

Schengen-informatiesysteem (SIS II)

Advies van 19 oktober 2005 over drie voorstellen betreffende het Schengen-informatiesysteem van de tweede generatie (SIS II) (COM(2005) 230 def., COM(2005) 236 def. en COM(2005) 237 def.)

Gegevensbewaring

Advies van 26 september 2005 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad over de bewaring van gegevens die zijn verwerkt in verband met het aanbieden van openbare elektronische communicatiediensten en houdende wijziging van Richtlijn 2002/58/EG (COM (2005) 438 def.), PB C 298 van 29.11.2005, blz. 1

PNR Canada

Advies van 15 juni 2005 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de regering van Canada inzake de verwerking van op voorhand af te geven passagiersgegevens (Advance Passenger Information — API) en persoonsgegevens van passagiers (Passenger Name Record — PNR), PB C 218 van 6.9.2005, blz. 6

Visuminformatiesysteem (VIS)

Advies van 23 maart 2005 inzake het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van informatie op het gebied van visa voor kort verblijf, PB C 181 van 23.7.2005, blz. 13

Strafregister

Advies van 13 januari 2005 over het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de uitwisseling van gegevens uit het strafregister (COM (2004) 664 def. van 13 oktober 2004), PB C 58 van 8.3.2005, blz. 3

Opgesteld in 2005;
uitgebracht in januari 2006**Toegang tot het VIS door de nationale veiligheidsdiensten**

Advies van 20 januari 2006 over het voorstel voor een besluit van de Raad over de toegang tot het visuminformatiesysteem (VIS) voor raadpleging door de nationale veiligheidsdiensten van de lidstaten en Europol, met het oog op het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische misdrijven en andere ernstige strafbare feiten (COM (2005) 600 def.).

Bijlage G

Samenstelling van het secretariaat van de EDPS

Sectoren onder het rechtstreekse gezag van de EDPS en de adjunct-EDPS

– Toezicht

Sophie Louveaux
Administrateur

Eva Dimovne Keresztes
Administrateur

Maria Veronica Perez Asinari
Administrateur

Endre Szabo
Nationale deskundige

Delphine Harou (*)
Assistente toezicht

Xanthi Kapsosideri
Assistente toezicht

Sylvie Longrée
Assistente toezicht

Kim Thien Lê
Secretaresse

Vasilios Sotiropoulos
Stagiaire (okt. 2005- feb. 2006)

Zoi Talidou
Stagiaire (okt. 2005-feb. 2006)

Anna Vuori
Stagiaire (okt. 2005-feb. 2006)

– Beleid en informatie

Hielke Hijmans
Administrateur

Laurent Beslay
Administrateur

Bénédicte Havelange
Administrateur

Alfonso Scirocco
Administrateur

Per Sjönell (*)
Administrateur/Persattaché

Martine Blondeau (*)
Assistente documentatie

Andrea Beach
Secretaresse

Herke Kranenborg
Stagiaire (jan.-maart 2006)

– Eenheid Administratie, personeel, begroting

Monique Leens-Ferrando
Afdelingshoofd

Giuseppina Lauritano
Administrateur/Statutaire vraagstukken en audit

Vittorio Mastrojeni
Assistent personele middelen

Anne Levêcque
Secretaresse personele middelen

Alexis Fiorentino
Boekhouder

(*) Informatieteam.

Bijlage H

Lijst van administratieve overeenkomsten en besluiten

- Overeenkomsten inzake dienstverleningsniveau met de Commissie (stagebureau van het DG Onderwijs en cultuur en het DG Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen)
- Overeenkomst inzake dienstverleningsniveau met de Raad
- Overeenkomst inzake dienstverleningsniveau met de Europese Bestuurschool (EAS)

Lijst van door de EDPS aangenomen besluiten

Besluit van de Toezichthouder van 12 januari 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende gezinstoelagen

Besluit van de Toezichthouder van 27 mei 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende het stageprogramma

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende deeltijdarbeid

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen betreffende verlof

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende de criteria voor het bepalen van de salaris-trap bij benoeming of aanwerving

Besluit van de Toezichthouder van 15 juni 2005 houdende aanneming van de variabele arbeidstijd met de mogelijkheid tot compensatie van overuren

Besluit van de Toezichthouder van 22 juni 2005 houdende aanneming van gemeenschappelijke regels betreffende de verzekering van ambtenaren van de Europese Gemeenschappen tegen het risico op ongevallen en beroepsziekten

Besluit van de Toezichthouder van 1 juli 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende verlof om gezinsredenen

Besluit van de Toezichthouder van 25 juli 2005 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen betreffende verlof om redenen van persoonlijke aard voor ambtenaren en onbezoldigd verlof voor tijdelijk en contractueel personeel van de Europese Gemeenschappen

Besluit van de Toezichthouder van 25 juli 2005 betreffende externe activiteiten en mandaten

Besluit van de Toezichthouder van 26 oktober 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen betreffende de kostwinnerstoelage bij bijzonder besluit

Besluit van de Toezichthouder van 26 oktober 2005 tot vaststelling van algemene uitvoeringsbepalingen tot vaststelling van de plaats van herkomst

Besluit van de Toezichthouder van 7 november 2005 tot vaststelling van voor de EDPS specifieke interne controleprocedures

Besluit van de Toezichthouder van 10 november 2005 tot vaststelling van voorschriften betreffende de detachering van nationale deskundigen bij de EDPS

Besluit van 16 januari 2006 tot wijziging van het besluit van de Toezichthouder van 15 juli 2005 houdende aanneming van gemeenschappelijke regels betreffende de ziektekostenverzekering van ambtenaren van de Europese Gemeenschappen

Besluit van de Toezichthouder van 26 januari 2006 tot vaststelling van de voorschriften betreffende de procedure voor het verlenen van financiële steun als aanvulling op het pensioen van een overlevende echtgenoot die aan een ernstige of langdurig ziekte lijdt of gehandicapt is

Besluit van de Toezichthouder van 8 februari 2006 tot oprichting van een personeelscomité bij de EDPS

Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

Jaarverslag 2005

Luxemburg: Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen

2006 — 73 blz. — 21 × 29,7 cm

ISBN 92-95030-08-7

VERKOOP EN ABONNEMENTEN

De publicaties van het Publicatiebureau waarvoor een vergoeding wordt gevraagd, zijn verkrijgbaar bij zijn over de hele wereld verspreide verkoopkantoren.

Plaats een bestelling bij een van deze kantoren, waarvan de lijst te raadplegen is:

- op de internetsite van het Bureau (<http://publications.europa.eu>),
- via het Bureau zelf met een verzoek om toezending van de lijst op het faxnummer (352) 29 29-42758.

